

INFORME 11/2016

AGÈNCIA
CATALANA
DE L'AIGUA
EXERCICIS 2011,
2012 I 2013

SINDICATURA
DE COMPTES
DE CATALUNYA

INFORME 11/2016

AGÈNCIA CATALANA DE L'AIGUA EXERCICIS 2011, 2012 I 2013

Edició: juny de 2016

Document electrònic etiquetat per a persones amb discapacitat visual

Pàgines en blanc inserides per facilitar la impressió a doble cara

Autor i editor:

Sindicatura de Comptes de Catalunya
Av. Litoral, 12-14
08005 Barcelona
Tel. +34 93 270 11 61
Fax +34 93 270 15 70
sindicatura@sindicatura.cat
www.sindicatura.cat

Publicació subjecta a dipòsit legal d'acord amb el que preveu el Reial decret 635/2015, del 10 de juliol

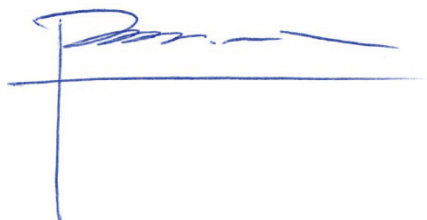
MANEL RODRÍGUEZ TIÓ, secretari general de la Sindicatura de Comptes de Catalunya,

C E R T I F I C O:

Que a Barcelona, el dia 18 de maig del 2016, reunit el Ple de la Sindicatura de Comptes, sota la presidència del síndic major, l. Sr. Jaume Amat i Reyero, amb l'assistència dels síndics Sr. Andreu Morillas Antolín, Sr. Jordi Pons i Novell, H. Sr. Joan-Ignasi Puigdollers i Noblom, Sra. Emma Balseiro Carreiras i Sr. Miquel Salazar Canalda, actuant-hi com a secretari el secretari general de la Sindicatura, Sr. Manel Rodríguez Tió, i com a ponent el síndic Sr. Miquel Salazar Canalda, amb deliberació prèvia s'acorda aprovar l'informe 11/2016, relatiu a l'Agència Catalana de l'Aigua, exercicis 2011, 2012 i 2013.

I, perquè així consti i tingui els efectes que corresponguin, signo aquest certificat, amb el vistiplau del síndic major.

Barcelona, 3 de juny de 2016

Vist i plau
El síndic major

Jaume Amat i Reyero

ÍNDEX

ABREVIACIONS.....	10
1. INTRODUCCIÓ	11
1.1. INFORME	11
1.1.1. Objecte i abast	11
1.1.2. Metodologia	12
1.2. ENS FISCALITZAT.....	13
1.2.1. Antecedents	13
1.2.2. Activitat i organització	13
1.2.3. Treballs de control	17
2. FISCALITZACIÓ REALITZADA	18
2.1. RETIMENT DE COMPTES	19
2.2. BALANÇ.....	19
2.2.1. Immobilitzat material propi: Actius rebuts en adscripció	22
2.2.2. Immobilitzat material: Infraestructures en curs i en funcionament	22
2.2.3. Inversions a llarg termini en empreses del grup	32
2.2.4. Inversions financeres a llarg termini per crèdits a tercers	32
2.2.5. Deutors i altres comptes a cobrar	33
2.2.6. Altres deutors i aportacions pendents de formalitzar i Periodificacions a curt termini	37
2.2.7. Efectiu i altres actius líquids equivalents.....	39
2.2.8. Fons propis.....	40
2.2.9. Operacions de cobertura	42
2.2.10. Subvencions, donacions i llegats rebuts.....	43
2.2.11. Provisions a llarg termini.....	46
2.2.12. Passius financers.....	47
2.2.13. Creditors i altres comptes a pagar	49
2.3. COMPTE DE PÈRDUES I GUANYES	52
2.3.1. Ingressos de dret públic.....	54
2.3.2. Altres ingressos d'explotació.....	58
2.3.3. Despeses de l'activitat ordinària d'explotació.....	59
2.3.4. Despeses de personal.....	61
2.3.5. Altres despeses de d'explotació	62
2.3.6. Deteriorament i resultat per alienació d'immobilitzat.....	64
2.3.7. Subvencions de capital	65
2.3.8. Ingressos i despeses financeres.....	65
2.3.9. Despesa per l'Impost sobre beneficis.....	70

2.4.	LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST	70
2.4.1.	Estructura, contingut i criteris generals de les liquidacions	72
2.4.2.	Referència a la liquidació de determinades partides	74
2.4.3.	Canvi de criteri de liquidació d'ingressos i de despeses en l'exercici 2013	75
2.4.4.	Anàlisi de les desviacions pressupostàries	77
2.5.	PLA DE VIABILITAT	83
2.5.1.	Pla econòmic i financer 2011-2014	84
2.5.2.	Reestructuració de l'endeutament bancari	85
2.6.	FISCALITZACIÓ D'ALTRES ASPECTES DE LA LEGALITAT	88
2.6.1.	Terminis de pagament als creditors	89
2.6.2.	Límits a l'endeutament a llarg i a curt termini	89
2.6.3.	Evolució interanual de la despesa de personal	91
2.6.4.	Dietes d'assistència al Consell d'Administració	92
2.7.	FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ	93
2.7.1.	Legislació aplicable i abast material	93
2.7.2.	Expedients contractuals. Selecció de la mostra	95
2.7.3.	Observacions resultants de la fiscalització	99
2.8.	FETS POSTERIORIS	112
2.8.1.	Seguiment dels fets relacionats amb la contractació d'estudis i treballs per assolir els objectius de la Directiva marc de l'aigua	112
2.8.2.	ACA – Aigües Ter Llobregat, Concessionària de la Generalitat de Catalunya, SA	113
3.	CONCLUSIONS	114
3.1.	OBSERVACIONS	114
3.1.1.	Opinió i observacions relatives als comptes anuals	114
3.1.2.	Liquidacions pressupostàries (epígraf 2.4)	117
3.1.3.	Pla de viabilitat (epígraf 2.5)	118
3.1.4.	Altres aspectes de la legalitat (epígrafs 2.6.1 i 2.6.2)	119
3.1.5.	Contractació	119
3.2.	RECOMANACIONS	122
3.2.1.	Comptes anuals	122
3.2.2.	Contractació	123
4.	ANNEXOS	124
4.1.	COMPTES ANUALS	124
4.2.	DETALL D'ALTRES PER INSTAL·LACIONS DE SANEJAMENT EN RÈGIM DE CONCESSIÓ	124

4.3.	QUADRE D'EVOLUCIÓ 2010-2013 DELS COMPONENTS DEL CÀNON DE L'AIGUA (VALORS BASE, LÍMITS I COEFICIENTS DELS TRAMS)	125
4.4.	QUADRE D'EVOLUCIÓ 2010-2013 DELS VOLUMS FACTURATS D'AIGUA	126
4.5.	LIQUIDACIONS PRESSUPOSTÀRIES DELS EXERCICIS 2011, 2012 I 2013 PER CAPÍTOLS I ARTICLES	127
5.	TRÀMIT D'AL·LEGACIONS	130
5.1.	AL·LEGACIONS REBUDES	130
5.2.	TRACTAMENT DE LES AL·LEGACIONS	135

ABREVIACIONS

ACA	Agència Catalana de l'Aigua
AMB	Àrea Metropolitana de Barcelona
ATLL	Aigües Ter Llobregat
ATLLCGCSA	Aigües Ter Llobregat, Concessionària de la Generalitat de Catalunya, SA
CAT	Consorci d'Aigües de Tarragona
CHE	Confederació Hidrogràfica de l'Ebre
DMAH	Departament de Medi Ambient i Habitatge
DTES	Departament de Territori i Sostenibilitat
EBITDA	Beneficis abans d'interessos, d'impostos, de deprecacions i d'amortitzacions
EDAR	Estació depuradora d'aigües residuals
ETAP	Estació de tractament d'aigua potable
ICF	Institut Català de Finances
ICO	Institut de Crèdit Oficial
IIC	Instruccions internes de contractació
ITAM	Instal·lació de tractament d'aigües marines
IVA	Impost sobre el valor afegit
LCSP	Llei de contractes del sector públic
LSE	Llei de sectors exclosos
M€	Milions d'euros
PCAP	Plec de clàusules administratives particulars
PEF	Pla econòmic i financer
SARHA	Subjecte a regulació harmonitzada
TRLCAP	Text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques
TRLCSP	Text refós de la Llei de contractes del sector públic

1. INTRODUCCIÓ

1.1. INFORME

1.1.1. Objecte i abast

La Sindicatura de Comptes, com a òrgan fiscalitzador del sector públic de Catalunya, d'acord amb la normativa vigent i en compliment del seu Programa anual d'activitats, emet aquest informe de fiscalització de regularitat relatiu a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), corresponent als exercicis 2011, 2012 i 2013.

La fiscalització de regularitat inclou la revisió dels comptes anuals de l'ACA per verificar que es presenten segons el marc normatiu d'informació financera aplicable i, en particular, segons els principis i criteris comptables que conté. També inclou la comprovació que durant el període fiscalitzat l'entitat ha desenvolupat la seva activitat d'acord amb la normativa que li és d'aplicació.

La fiscalització financera correspon a la del darrer exercici objecte de l'informe, l'exercici 2013. De la resta d'exercicis, es revisa el compliment de l'obligació de retre comptes, l'opinió d'auditoria externa i les excepcions més significatives que recull i s'analitza l'evolució de les partides més importants del Balanç i del Compte de pèrdues i guanys, i la Liquidació pressupostària. A més, per a tots tres exercicis, la fiscalització de la legalitat inclou la comprovació dels principals preceptes comptables, fiscals, pressupostaris i de funcionament aplicables a l'ACA i els corresponents als procediments de contractació.

Els comptes anuals fiscalitzats han estat aprovats pels òrgans competents en el termini establert i, d'acord amb la normativa aplicable, inclouen el Balanç, el Compte de pèrdues i guanys, l'Estat de canvis en el patrimoni net, l'Estat de fluxos d'efectiu, l'Estat de liquidació del pressupost i la Memòria.

Encara que l'àmbit temporal d'aquest informe ha estat els exercicis 2011, 2012 i 2013, quan s'ha considerat necessari per completar el treball, s'ha ampliat a períodes anteriors i posteriors.

Les conclusions de l'informe inclouen l'opinió referent als comptes anuals de l'exercici 2013 i també, per als tres exercicis fiscalitzats, les observacions més significatives, els incompliments normatius i les recomanacions sobre les millores en la gestió de les activitats desenvolupades per l'entitat en aquells aspectes que s'han posat de manifest durant la realització del treball.

1.1.2. Metodologia

El treball de fiscalització s'ha dut a terme d'acord amb els principis i normes internacionals de fiscalització del sector públic generalment acceptats i ha inclòs totes aquelles proves, de compliment i substantives, que s'han considerat necessàries per obtenir evidències suficients i adients per poder expressar les conclusions que se exposen en l'informe.

L'ACA va sotmetre a auditoria financera els seus comptes anuals dels exercicis 2012 i 2013. Els comptes anuals de l'exercici 2011 no van ser sotmesos a auditoria financera externa però van ser objecte de dos informes de control:

- Informe del 3 d'abril del 2012, de l'òrgan de control economicofinancer intern de l'ACA¹ l'objecte del qual és una revisió limitada de tres àrees (Despeses relatives al capítol 2 del pressupost, enregistrament de saldos bancaris i enregistrament de saldos pendents amb proveïdors).
- Informe del 25 de febrer del 2014, de control financer, de la Intervenció General de la Generalitat de Catalunya.

En l'epígraf 1.2.3 s'esmenta el resultat d'aquests dos informes de control referits a l'exercici 2011 i també l'opinió d'auditoria dels informes dels comptes anuals dels exercicis 2012 i 2013.

S'ha tingut accés als treballs i proves que donen suport a l'elaboració dels informes d'auditoria, i s'han realitzat les proves addicionals que s'han estimat necessàries amb relació a determinats comptes i masses patrimonials del Balanç i del Compte de pèrdues i guanys.

Els darrers informes de fiscalització de l'ACA emesos per la Sindicatura de Comptes són l'informe 14/2011, de seguiment, fins a l'exercici 2009, de les observacions i recomanacions dels informes anteriors, corresponents a la fiscalització dels exercicis 2003 i 2004, i l'informe 5/2014, de fiscalització de la regularitat referida a l'exercici 2010.

1. L'article 71.7 del Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya preveu que les empreses públiques de la Generalitat puguin establir òrgans propis de control economicofinancer, tot i correspondre a la Intervenció de la Generalitat la seva coordinació, inspecció, assessorament i impuls. El juny del 2011 la Intervenció General, en resposta a la sol·licitud del director de l'ACA, va emetre un informe favorable per crear de l'òrgan de control economicofinancer intern. En la sessió del Consell d'Administració de l'ACA del 6 de juliol del 2011 es va acordar la creació d'aquest òrgan de control de l'ACA i es van nomenar les dues persones que el formen (titular i adjunt).

1.2. ENS FISCALITZAT

1.2.1. Antecedents

L'ACA és des de la seva creació per Llei 25/1998, del 31 de desembre, una empresa de titularitat pública de la Generalitat que ha d'ajustar la seva activitat a l'ordenament jurídic privat sens perjudici de les excepcions que assenyala la seva llei de creació. Està inclosa en l'article 1.b.1 del Decret legislatiu 2/2002, del 24 de desembre, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei 4/1985, del 29 de març, de l'Estatut de l'empresa pública catalana. L'ACA va ser adscrita al Departament de Medi Ambient i Habitatge (DMAH) i, des de finals de l'exercici 2010, al Departament de Territori i Sostenibilitat (DTES).²

En els anteriors informes de la Sindicatura (especialment en els informes 7/2004 i 6/2005, corresponents als exercicis 2000 i 2001-2002, respectivament) ja es van explicar amb detall els antecedents i la constitució de l'ACA.

D'acord amb l'article 8 del Decret legislatiu 3/2003, del 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, l'Agència Catalana de l'Aigua, com a administració hidràulica de la Generalitat de Catalunya, exerceix les competències de la Generalitat de Catalunya en matèria d'aigües d'acord amb aquest Text refós Llei i la normativa de desenvolupament i complementària.

1.2.2. Activitat i organització

L'activitat de l'ACA respon a les funcions que el Decret legislatiu 3/2003 detalla en l'apartat 2 de l'article 8. Aquestes funcions fan referència a àmbits tan diferents com conques internes de Catalunya, conques hidrogràfiques compartides amb altres comunitats autònomes, aigües superficials i subterrànies, abocaments, abastament i sanejament, obres hidràuliques, recursos hídrics de la xarxa Ter-Llobregat, etc. A més, les funcions es concreten en actuacions com la promoció, la planificació, l'explotació, la construcció, el manteniment, la vigilància, els controls de qualitat i contaminació, la col·laboració amb les entitats locals, la concertació i coordinació amb les administracions competents, la gestió i recaptació dels recursos econòmics generats pels ingressos de dret públic, etc.

Per al correcte desplegament de la regulació legal del funcionament i organització de l'ACA previstos en el Decret legislatiu 3/2003, el Govern va aprovar els Estatuts de l'ACA

2. La reestructuració de l'àmbit de competències dels departaments de la Generalitat i la creació i nova denominació dels departaments d'acord amb el Decret 200/2010, del 27 de desembre del 2010, va suposar que des de finals del 2010 l'ACA passés a estar adscrita al DTES.

mitjançant el Decret 125/1999, del 4 de maig, modificats per primer cop pel Decret 218/1999, del 27 de juliol. Aquests Estatuts han estat modificats al llarg dels anys (febrer i juny del 2001, octubre del 2002 i juny del 2009) fins a la darrera modificació mitjançant el Decret 153/2012, del 20 de novembre.

D'acord amb els seus Estatuts l'ACA presenta una organització encapçalada pel Consell d'Administració com a òrgan de govern, el director com a òrgan executiu i el gerent com a òrgan de gestió i administració ordinàries.

També, cal fer referència altres òrgans previstos en els Estatuts de l'ACA com el Consell per a l'Ús Sostenible de l'Aigua, que és un òrgan d'assessorament i de participació en l'elaboració d'instruments de planificació hidrològica, i les comissions de desembassament, que són òrgans de gestió en règim de participació. A principis del 2013, amb l'adjudicació en règim de concessió de la gestió del servei de subministrament d'aigua en alta, que era competència de l'empresa pública Aigües Ter-Llobregat (ATLL), i atès que aquesta empresa va ser dissolta, es creà el Consell de la Xarxa d'Abastament Ter-Llobregat, que és l'òrgan de l'ACA que adopta decisions sobre el control de gestió de les instal·lacions de la xarxa d'abastament esmentada.

A més, en relació amb la gestió de la xarxa d'abastament esmentada cal remarcar que la clàusula 4.2 del Plec de clàusules administratives del contracte de gestió del servei de proveïment d'aigua en alta Ter-Llobregat, designa l'ACA responsable del contracte i li assigna les facultats de supervisar l'execució, adoptar les decisions calgui i dictar les instruccions necessàries amb vista a assegurar la prestació correcta del servei, dins l'àmbit de les facultats que se li atribueixen.

Per exercir les seves competències i funcions, l'ACA s'estructura en àrees i divisions. Les àrees són les següents: de gestió del medi, d'abastament d'aigua, de sanejament d'aigües residuals, tributària i d'ingressos i d'execució d'actuacions. Les divisions són les següents: de sistemes d'informació, de recursos, de recursos humans i d'assessoria jurídica.

A continuació es presenta la composició del Consell d'Administració de l'ACA en els exercicis 2011, 2012 i 2013.

Quadre 1. Consell d'Administració de l'ACA

Designació	Exercici 2011	Exercici 2012	Exercici 2013
President	Conseller de Territori i Sostenibilitat - Lluís Recoder i Miralles	Conseller de Territori i Sostenibilitat - Lluís Recoder i Miralles (fins al desembre del 2012)	Conseller de Territori i Sostenibilitat - Santi Vila i Vicente (des del març del 2013)
Vicepresident	Director de l'ACA - Leonard Carcolé i Miralles	Director de l'ACA - Leonard Carcolé i Miralles	Director de l'ACA - Leonard Carcolé i Miralles (fins al maig del 2013) - Jordi Agustí i Vergès (des del maig del 2013)
Representants de l'Administració de la Generalitat	Departament de la Presidència - Francesc Homs i Molist Departament de Territori i Sostenibilitat - Pau Villòria i Sistach - Josep Enric Llebot i Rabagliati - Damià Calvet i Valera Departament de Governació i Relacions Institucionals - Maria Àngels Barbarà i Fontdevila Departament de Salut - Xavier Llebaria i Samper Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Rural - Maria Teresa Martí i Castro Departament d'Empresa i Ocupació - Josep Canós i Ciurana Departament d'Economia i Coneixement - Elena Garcia-Valdecasas i Salgado Agència de Residus de Catalunya - Jordi Renom i Sotorra (fins a l'abril del 2011) - Josep Tost i Borràs (des de l'abril del 2011) Aigües Ter-Llobregat - Joan Compte i Costa (fins a l'abril del 2011) - Josep Rodríguez i Gil (des de l'abril del 2011)	Departament de la Presidència - Francesc Homs i Molist (fins al desembre del 2012) Departament de Territori i Sostenibilitat - Pau Villòria i Sistach - Josep Enric Llebot i Rabagliati - Damià Calvet i Valera (fins al desembre del 2012) Departament de Governació i Relacions Institucionals - Maria Àngels Barbarà i Fontdevila (fins al desembre del 2012) Departament de Salut - Xavier Llebaria i Samper Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Rural - Maria Teresa Martí i Castro (fins a l'octubre del 2012) - Bibiana Domingo i Barbena (des de l'octubre del 2012) Departament d'Empresa i Ocupació - Josep Canós i Ciurana Departament d'Economia i Coneixement - Elena Garcia Valdecasas i Salgado (fins al desembre del 2012) Agència de Residus de Catalunya - Josep Tost i Borràs Aigües Ter-Llobregat - Josep Rodríguez i Gil (fins al desembre del 2012) - Marta Subirà i Roca (des del desembre del 2012)	Departament de la Presidència - Jordi Vilajoana i Rovira (des del març del 2013) Departament de Territori i Sostenibilitat - Pau Villòria i Sistach - Josep Enric Llebot i Rabagliati - Marta Subirà i Roca (des del març del 2013) Departament de Governació i Relacions Institucionals - Joan Cañada i Campos (des del març del 2013) Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Rural - Bibiana Domingo i Barbena Departament d'Economia i Coneixement - Salvador Estapé i Triay (des del març del 2013)
Representant de l'Administració General de l'Estat	Confederació Hidrogràfica de l'Ebre - Antoni Coch i Flotats	Confederació Hidrogràfica de l'Ebre - Antoni Coch i Flotats	Confederació Hidrogràfica de l'Ebre - Antoni Coch i Flotats

Designació	Exercici 2011	Exercici 2012	Exercici 2013
Representants de les administracions locals	Associació Catalana de Municipis i Comarques - Francesc Canalias i Farrés - Joan Reñé i Huguet (fins al desembre del 2011) - Miquel Buch i Moya (des del desembre del 2011) Federació de Municipis de Catalunya - Rosa Quirante i Vilamajó - Manuel Bustos i Garrido	Associació Catalana de Municipis i Comarques - Francesc Canalias i Farrés (fins al desembre del 2012) - Miquel Buch i Moya (fins al desembre del 2012) Federació de Municipis de Catalunya - Rosa Quirante i Vilamajó (fins al març del 2012) - Josep Arraez i Escrig (des del març del 2012) - Manuel Bustos i Garrido (fins al juny del 2012) - Xavier Amor i Martin (des del juny del 2012)	Associació Catalana de Municipis i Comarques - Joan Baliarda i Sardà (des del març del 2013) Federació de Municipis de Catalunya - Xavier Amor i Martin
Representants dels usuaris de l'aigua	Entitat Metropolitana dels Serveis Hidràulics i del Tractament de Residus / Àrea Metropolitana de Barcelona - Carles Conill i Vergés Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya - Joan Martínez i León Foment del Treball Nacional - Alba Cabañas i Varales Cambres de comerç, indústria i navegació - Narcís Bosch i Andreu Petita i Mitjana Empresa de Catalunya (PIMEC) - Vicenç Moreno i Torné Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya (JARC) - David Coll i Batllori Unió de Pagesos de Catalunya - Josep Cuscó i Moyes Unió de Federacions Esportives de Catalunya (UFEC) - Àngel Dutras i Congost Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya (OCUC) - Joan Morejón i Sancho (fins al juliol del 2011)	Àrea Metropolitana de Barcelona - Carles Conill i Vergés Confederació d'Associacions Veïnals de Catalunya - Joan Martínez i León (fins al juny del 2012) - Jordi Giró i Castanyer (des del juny del 2012) Foment del Treball Nacional - Alba Cabañas i Varales Cambres de comerç, indústria i navegació - Narcís Bosch i Andreu Petita i Mitjana Empresa de Catalunya (PIMEC) - Vicenç Moreno i Torné Federació d'Empresaris de la Petita i Mitjana Empresa (FEPIME) - Salvador Guillermo Viñeta Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya (JARC) - David Coll i Batllori Unió de Pagesos de Catalunya - Josep Cuscó i Moyes Unió de Federacions Esportives de Catalunya (UFEC) - Àngel Dutras i Congost Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya (OCUC)*	Àrea Metropolitana de Barcelona - Carles Conill i Vergés Foment del Treball Nacional - Alba Cabañas i Varales Cambres de comerç, indústria i navegació - Narcís Bosch i Andreu Petita i Mitjana Empresa de Catalunya (PIMEC) - Vicenç Moreno i Torné Federació d'Empresaris de la Petita i Mitjana Empresa (FEPIME) - Salvador Guillermo Viñeta Joves Agricultors i Ramaders de Catalunya (JARC) - David Coll i Batllori Unió de Pagesos de Catalunya - Josep Cuscó i Moyes Associació Agrària de Joves Agricultors (ASAJA) - Josep Ribas i Vila Organització de Consumidors i Usuaris de Catalunya (OCUC) - José Luis Jiménez Sanz (des de l'abril del 2013) Coordinadora d'Usuaris de Salut, Consum i Alimentació (CUS) - Dolors Bascompte i Bonvehí

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes a partir de les actes del Consell d'Administració de l'ACA.

* Des de la defunció l'estiu del 2011 del fins llavors representant de l'OCUC, la plaça va restar vacant fins al nou nomenament, l'abril del 2013.

De les actes del Consell d'Administració es desprèn que també assisteixen a les reunions del Consell d'Administració dels exercicis 2011 i 2012 dos representants convidats de les organitzacions sindicals (un de CCOO i l'altre de la UGT).

D'acord amb el que estableixen els Estatuts de l'ACA, també assisteixen a totes les sessions dels exercicis 2011, 2012 i 2013, amb veu però sense vot:

- El gerent de l'ACA (Joan Pinyol i Ribas des del febrer del 2011, ja que el gener del 2011 la plaça de gerència estava vacant).
- El secretari del Consell, director de l'Assessoria Jurídica de l'ACA (Oscar Castañón Garcia-Alix, fins a l'abril del 2011; Pablo Herráez Vilas, des de l'abril del 2011).

Com a conseqüència de la modificació dels Estatuts de l'ACA mitjançant el Decret 152/2012, del 20 de novembre, des del març del 2013 es va reduir a divuit el nombre de membres del Consell d'Administració mentre que, fins a aquella data, els membres eren vint-i-set. Així:

- Fins al febrer del 2013 el Consell d'Administració el formaven el president, el vicepresident, onze representants de l'Administració de la Generalitat, un representant de l'Administració General de l'Estat, quatre representants de les administracions locals i nou representants dels usuaris de l'aigua.
- Des del març del 2013 el Consell d'Administració el formen el president, el vicepresident, set representants de l'Administració de la Generalitat, un representant de l'Administració General de l'Estat, dos representants de les administracions locals i sis representants dels usuaris de l'aigua.

Cal dir que, des de la modificació dels Estatuts del 2013, els sis representants dels usuaris van establir un sistema rotatori d'assistència als consells d'administració. Així, dels representants dels usuaris en relació amb els interessos agraris i ramaders (tres representants) sols hi assisteix un i dels representants dels usuaris en relació amb els interessos industrials (quatre representants) sols hi assisteixen dos.

1.2.3. Treballs de control

Els comptes anuals dels exercicis 2012 i 2013 van ser objecte d'auditoria externa. La Sindicatura ha pogut disposar dels informes de Faura-Casas, Auditors-Consultors, SL del 31 de maig del 2013 sobre els comptes anuals de l'ACA corresponents a l'exercici 2012

i del 21 de maig del 2014, sobre els de l'exercici 2013. L'informe corresponent a l'exercici 2012 presenta una opinió favorable, tot i que amb quatre limitacions a l'abast i, a més, incloent-hi sis paràgrafs d'èmfasi. L'informe corresponent a l'exercici 2013 presenta una opinió favorable, amb dues limitacions a l'abast i quatre paràgrafs d'èmfasi (vegeu l'annex 4.1).

Pel que fa als informes del 2011 de l'òrgan de control economicofinancer intern de l'ACA del 3 d'abril del 2012, i de la Intervenció General, del 25 de febrer del 2014, cal remarcar el següent:

- L'informe de revisió limitada de l'òrgan de control economicofinancer intern de l'ACA recull un apartat de conclusions que diferencia les tres àrees a les quals limita el control. Així, conclou de manera satisfactòria pel que fa a les àrees de despeses relatives al capítol 2 del pressupost i d'enregistrament de saldos bancaris. Pel que fa a la revisió de l'àrea d'enregistrament de saldos pendents amb proveïdors, conclou que no sempre els passius enregistrats s'ajusten als enregistrats pels proveïdors i, tot i remarcar que l'ACA dota una provisió de despeses per aquelles incorregudes però no enregistrades pels circuits administratius ordinaris, recomana destinar recursos per millorar els circuits perquè tota la despesa imputable a l'exercici estigui reconeguda en el seu exercici comptable sense haver de recórrer a la pràctica de la provisió.
- L'informe de control financer de la Intervenció General és un informe amb un abast diferent segons les diferents àrees del Balanç i del Compte de pèrdues i guanys (en certs casos la revisió és total i en altres, parcial) i inclou també la Liquidació del pressupost i una diversitat de temes de control intern, de compliment de la legalitat, etc. Aquest informe conclou que, tenint en compte l'ampli abast general del control, d'acord amb la diversitat de l'abast per a les diferents àrees dels estats financers i tenint en compte també determinades limitacions al treball, no es pot emetre una opinió global sobre els comptes anuals del 2011. Amb tot, emet una opinió parcial favorable amb les corresponents observacions i recomanacions.

2. FISCALITZACIÓ REALITZADA

D'acord amb l'objecte i l'abast d'aquest informe, descrit en l'epígraf 1.1.1, la fiscalització abasta els aspectes següents:

- Anàlisi dels estats financers i de la Memòria dels comptes anuals dels exercicis 2011, 2012 i 2013. L'informe se centra en l'anàlisi del Balanç, del Compte de pèrdues i guanys i de la Liquidació pressupostària, amb especial èmfasi en l'exercici 2013.

- Anàlisi de seguiment del Pla de viabilitat i de l'ajornament i de la reestructuració de l'endeutament bancari.
- Anàlisi del compliment de la legalitat amb especial referència a la fiscalització de la contractació, de les despeses de personal, de l'endeutament, de les dietes d'assistència a les reunions del Consell d'Administració i de la morositat.

A continuació es fa referència al retiment de comptes efectuat per l'ACA i, en els epígrafs 2.2, 2.3 i 2.4, es presenten i s'analitzen, respectivament, el Balanç, el Compte de pèrdues i guanys i la Liquidació del pressupost corresponents als exercicis 2011, 2012 i 2013.

En posteriors epígrafs es fa el seguiment del Pla de viabilitat i de la reestructuració de l'endeutament bancari (vegeu l'epígraf 2.5.1), l'anàlisi de diferents aspectes de compliment de la legalitat (vegeu l'epígraf 2.5.2) i la fiscalització de la contractació (vegeu l'epígraf 2.5.3).

2.1. RETIMENT DE COMPTES

Els comptes anuals del 2011 i els comptes anuals auditats del 2012 i del 2013 van ser enviats a la Sindicatura de Comptes però, en tots tres casos la tramesa es va fer fora de termini. Respecte de la tramesa de comptes a la Intervenció General, els corresponents a 2011 i 2013 es van trametre dins de termini, tot i que es tractava de tancaments provisionals. Posteriorment es van trametre els comptes anuals definitivament aprovats. Pel que fa als comptes corresponents al 2012, no es va fer la tramesa del tancament provisional i es van enviar fora de termini un cop van estar aprovats.

2.2. BALANÇ

En aquest epígraf es fa l'anàlisi de les variacions interanuals més significatives i dels fets més rellevants que afecten les diferents masses de l'actiu i del passiu en els exercicis 2011, 2012 i 2013 i, si escau, de les incidències observades.

A continuació es presenta el Balanç a 31 de desembre del 2011, del 2012 i del 2013. Als efectes comparatius també es presenta el corresponent a 31 de desembre del 2010.

Quadre 2. Balanç de situació a 31 de desembre del 2011, del 2012 i del 2013

ACTIU	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	Variació 2010-2011	Variació 2011-2012	Variació 2012-2013
ACTIU NO CORRENT	1.936.051.671	1.964.108.677	1.829.762.234	1.776.937.399	28.057.006	(134.346.443)	(52.824.835)
Immobilitzat intangible	13.534.196	10.295.958	6.471.558	3.358.070	(3.238.238)	(3.824.400)	(3.113.488)
Programari	13.534.196	10.295.958	6.471.558	3.358.070	(3.238.238)	(3.824.400)	(3.113.488)
Immobilitzat material	1.920.380.989	1.952.459.895	1.822.658.688	1.772.947.341	32.078.906	(129.801.207)	(49.711.347)
Propi	37.693.066	34.427.504	30.368.267	26.834.469	(3.265.562)	(4.059.237)	(3.533.798)
Infraestructures en curs	329.762.761	174.246.735	88.057.094	82.221.330	(155.516.026)	(86.189.641)	(5.835.764)
Infraestructures en funcionament	1.552.925.162	1.743.785.656	1.704.233.327	1.663.891.542	190.860.494	(39.552.329)	(40.341.785)
Inversions en empreses del grup a llarg termini	784.237	784.237	631.988	631.988	0	(152.249)	0
Inversions financeres a llarg termini	1.352.249	568.587	0	0	(783.662)	(568.587)	0
Crèdits a tercers	783.662	0	0	0	(783.662)	0	0
Derivats	568.587	568.587	0	0	0	(568.587)	0
ACTIU CORRENT	243.420.251	287.614.903	223.662.235	258.294.074	44.194.652	(63.952.668)	34.631.839
Deutors i altres comptes a cobrar	103.984.680	139.798.105	129.970.362	149.458.722	35.813.425	(9.827.743)	19.488.360
Per ingressos de dret públic	35.146.926	48.372.031	27.429.933	30.483.418	13.225.105	(20.942.098)	3.053.485
Deutors varis	61.217.396	87.600.769	84.362.451	102.798.928	26.383.373	(3.238.318)	18.436.477
Altres crèdits amb les administracions públiques	7.620.358	3.825.305	18.177.978	16.176.376	(3.795.053)	14.352.673	(2.001.602)
Altres deutors i aportacions pendents de formalitzar	0	147.232.694	68.245.096	45.843.529	147.232.694	(78.987.598)	(22.401.567)
Periodificacions a curt termini	138.707.831	44.371	27.058	276.148	(138.663.460)	(17.313)	249.090
Efectiu i altres actius líquids equivalents	727.740	539.733	25.419.719	62.715.675	(188.007)	24.879.986	37.295.956
Tresoreria	727.740	539.733	374.719	6.715.675	(188.007)	(165.014)	6.340.956
Dipòsits constituïts a curt termini	0	0	25.045.000	56.000.000	0	25.045.000	30.955.000
TOTAL ACTIU	2.179.471.922	2.251.723.580	2.053.424.469	2.035.231.473	72.251.658	(198.299.111)	(18.192.996)

PASSIU	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	Variació 2010-2011 *	Variació 2011-2012 *	Variació 2012-2013 *
PATRIMONI NET	445.947.259	622.747.623	665.204.388	783.675.283	176.800.364	42.456.765	118.470.895
Fons propis	(301.957.640)	(116.874.486)	278.768	139.512.104	185.083.154	117.153.254	139.233.336
Patrimoni propi	101.328.105	166.009.012	166.009.012	166.009.012	64.680.907	0	0
Resultats negatius d'exercicis anteriors	(553.861.994)	(532.898.038)	(497.948.277)	(392.702.733)	20.963.956	34.949.761	105.245.544
Aportacions al fons patrimonial	204.529.661	215.064.779	226.972.489	226.972.489	10.535.118	11.907.710	0
Resultat de l'exercici	(53.953.412)	34.949.761	105.245.544	139.233.336	88.903.173	70.295.783	33.987.792
Ajustaments per canvi de valor	(8.562.807)	(8.562.807)	(11.377.841)	(6.855.093)	0	(2.815.034)	4.522.748
Operacions de cobertura	(8.562.807)	(8.562.807)	(11.377.841)	(6.855.093)	0	(2.815.034)	4.522.748
Subvencions, donacions i llegats rebuts	756.467.706	748.184.916	676.303.461	651.018.272	(8.282.790)	(71.881.455)	(25.285.189)
PASSIU NO CORRENT	1.209.156.974	937.799.169	1.018.264.205	889.254.017	(271.357.805)	80.465.036	(129.010.188)
Provisions a llarg termini	520.160	520.160	520.160	3.886.364	0	0	3.366.204
Obligacions per provisions a llarg termini al personal	520.160	520.160	520.160	520.160	0	0	0
Altres provisions	0	0	0	3.366.204	0	0	3.366.204
Deutes a llarg termini	1.208.636.814	937.279.009	1.017.744.045	885.367.653	(271.357.805)	80.465.036	(132.376.392)
Deutes amb entitats de crèdit	1.192.608.956	931.379.658	973.807.762	833.674.323	(261.229.298)	42.428.104	(140.133.439)
Deutes <i>cash pooling</i> ICO creditors	0	0	25.603.634	24.003.409	0	25.603.634	(1.600.225)
Derivats	4.274.632	4.274.632	7.449.761	3.853.489	0	3.175.129	(3.596.272)
Altres passius financers	11.753.226	1.624.719	10.882.888	23.836.432	(10.128.507)	9.258.169	12.953.544
PASSIU CORRENT	524.367.689	691.176.788	369.955.876	362.302.173	166.809.099	(321.220.912)	(7.653.703)
Deutes a curt termini	195.299.522	419.507.305	147.648.706	158.840.169	224.207.783	(271.858.599)	11.191.463
Deutes amb entitats de crèdit	188.664.656	328.389.757	129.994.961	142.146.292	139.725.101	(198.394.796)	12.151.331
Deutes <i>cash pooling</i> Generalitat	0	85.394.043	13.261.595	0	85.394.043	(72.132.448)	(13.261.595)
Deutes <i>cash pooling</i> ICO creditors	0	0	0	1.600.225	0	0	1.600.225
Derivats	4.856.762	4.856.762	3.928.081	3.001.605	0	(928.681)	(926.476)
Altres passius financers	1.778.104	866.743	464.069	12.092.047	(911.361)	(402.674)	11.627.978
Creditors i altres comptes a pagar	328.375.577	271.174.775	222.307.170	203.462.004	(57.200.802)	(48.867.605)	(18.845.166)
Creditors per compres o adquisició de serveis	326.555.031	269.333.952	201.869.870	188.331.452	(57.221.079)	(67.464.082)	(13.538.418)
Creditors varis	468.951	467.577	667.545	785.087	(1.374)	199.968	117.542
Altres deutes amb les administracions públiques	1.351.595	1.373.246	19.769.755	14.345.465	21.651	18.396.509	(5.424.290)
Periodificacions a curt termini	692.590	494.708	0	0	(197.882)	(494.708)	0
TOTAL PASSIU	2.179.471.922	2.251.723.580	2.053.424.469	2.035.231.473	72.251.658	(198.299.111)	(18.192.996)

Imports en euros.

Font: Comptes anuals de l'ACA.

* El Balanç presentat per l'ACA no recull les columnes de variacions, però s'han afegit per facilitar el seguiment dels comentaris de l'evolució.

El Balanç de l'ACA es va incrementar en l'exercici 2011 en 72,25 M€, i va arribar a un total de 2.251,72 M€, mentre que en els exercicis 2012 i 2013 presentava disminucions de 198,30 M€ i 18,19 M€, respectivament, van fer que el total de l'actiu i del passiu a 31 de desembre del 2013 fos de 2.035,23 M€.

Les variacions més significatives de l'actiu i del passiu en aquests tres exercicis, els fets més rellevants i les principals incidències que s'hi han observat fan referència a les àrees del Balanç que es presenten en els epígrafs següents.

2.2.1. Immobilitzat material propi: Actius rebuts en adscripció

Per mitjà de la Resolució del conseller d'Economia i Coneixement del 14 de juny del 2013 es van adscriure a l'ACA els terrenys, edificis i equips del laboratori d'Abrera que corresponien a l'extinta Aigües Ter-Llobregat (ATLL) i que es van excloure del servei concessionat de la xarxa Ter-Llobregat.³ Cal dir, però, que en la llista dels béns inventariats objecte de l'adscripció, els béns no estan valorats. Aquesta manca de valoració i també la manca de formalització i de la signatura per part de la Intervenció General de l'acta de recepció dels actius fan que l'ACA no registrés comptablement aquests actius.

Des del mateix 2013 l'ACA va ocupar efectivament l'edifici per ubicar-hi el seu laboratori encara que no era propietària dels béns i sols podia usar-los amb les finalitats previstes en l'adscripció. Per això calia donar d'alta els actius dins l'Immobilitzat propi i diferenciar-lo com a Immobilitzat propi rebut en adscripció. Per comptabilitzar els béns l'ACA estava pendent de rebre'n la valoració. Cal remarcar que l'ACA va informar correctament d'aquest tema en la Memòria de l'exercici 2013.

2.2.2. Immobilitzat material: Infraestructures en curs i en funcionament

Els conceptes Infraestructures en curs i Infraestructures en funcionament de l'Immobilitzat material presenten en el període 2011-2013 les principals variacions de l'actiu no corrent. En termes nets les variacions del conjunt dels dos conceptes van ser, en el 2011, un augment de 35,34 M€ i, en els anys 2012 i 2013, decrements de 125,74 M€ i de 46,18 M€, respectivament. Per a una correcta anàlisi de l'evolució cal diferenciar els imports de les

3. En els plecs de licitació de la concessió del servei d'abastament en alta es va establir que les analítiques d'aigua legalment exigides les hauria de fer la concessionària a través del laboratori que passava a gestionar l'ACA.

altes, els traspassos i les baixes corresponents al cost de l'immobilitzat, respecte de les amortitzacions i del deteriorament.

Quadre 3. Detall de les variacions entre els anys 2011 i 2013 de les Infraestructures en curs i en funcionament

Concepte	Infraestructures en curs	Infraestructures en funcionament	Total
Exercici 2011			
Altes	35.031.441	65.878.170	100.909.611
Traspassos i reclassificacions	(187.985.194)	187.880.816	(104.378)
Baixes	(2.562.273)	(679.282)	(3.241.555)
Amortització	-	(45.152.180)	(45.152.180)
Deteriorament	-	(17.067.030)	(17.067.030)
Total variació 2011	(155.516.026)	190.860.494	35.344.468
Exercici 2012			
Altes	15.867.249	10.387.280	26.254.529
Traspassos i reclassificacions	(95.978.754)	96.766.584	787.830
Baixes	(1.029.147)	(91.360.362)	(92.389.509)
Amortització	-	(39.985.738)	(39.985.738)
Deteriorament	(5.048.989)	(15.360.093)	(20.409.082)
Total variació 2012	(86.189.641)	(39.552.329)	(125.741.970)
Exercici 2013			
Altes	4.560.453	14.198.964	18.759.417
Traspassos i reclassificacions	(8.919.119)	8.919.119	-
Baixes	(4.598.507)	(13.815.391)	(18.413.898)
Amortització	-	(42.673.790)	(42.673.790)
Deteriorament	3.121.409	(6.970.687)	(3.849.278)
Total variació 2013	(5.835.764)	(40.341.785)	(46.177.549)

Imports en euros.

Font: Comptes anuals i comptabilitat de l'ACA.

A continuació s'analitza l'evolució i els principals fets que recullen les dades anteriors dades:

Altes i traspassos

El descens generalitzat de la inversió pública en els exercicis 2011-2013 queda reflectit en Altes del quadre 3.

En els dos quadres següents es presenten les principals inversions de cadascun dels exercicis.

Quadre 4. Principals altes d'Infraestructures en curs

Altes	Import
Exercici 2011	
EDAR sistema sanejament en alta a l'Alt Maresme Nord (TM Pineda de Mar)	5.851.414
Tractament terciari de les aigües procedents de les EDAR de Tarragona i Vila-Seca	4.222.979
Substitució de la canonada 700 entre El Pastoral i l'ETAP de Montfullà	3.945.969
Projecte constructiu de segregació d'aigües salobres per reduir salinitat a l'EDAR de St. Feliu de Llobregat	1.980.899
Endegament de la Riera de Calonge (Tram 1)	1.410.000
Endegament de la Riera de Calonge (Tram 2)	1.406.120
Col·lectors de distribució d'aigües regenerades a les indústries del Camp de Tarragona	1.390.827
Total principals altes d'Infraestructures en curs, exercici 2011	20.208.208
Exercici 2012	
Ampliació EDAR Arenys 1a fase	1.936.082
EDAR sistema sanejament en alta a l'Alt Maresme Nord (TM Pineda de Mar)	1.688.793
Interceptor de les conques centrals i sobreexidor de la bassa de la universitat (TM Castelldefels)	1.632.882
Ampliació de l'EDAR d'Abrera	1.140.180
Total principals altes d'Infraestructures en curs, exercici 2012	6.397.937
Exercici 2013	
Endegament del tram final del Riu Riudaura (Tram-4) (TM Castell-Platja d'Aro)	1.090.757
Total principals altes d'Infraestructures en curs, exercici 2013	1.090.757

Imports en euros.

Font: Comptes anuals i comptabilitat de l'ACA.

Quadre 5. Principals altes i traspessos d'Infraestructures en funcionament

Altes i traspessos provinents d'Infraestructures en curs	Import
Exercici 2011	
Activació global d'embassaments titularitat de l'ACA	64.680.907
Ampliació ITAM de la Tordera	58.034.405
Tractament terciari de les aigües procedents de les EDAR de Tarragona i Vila-Seca (obres 2006-2011)	28.822.483
Col·lectors de distribució d'aigües regenerades a les indústries del Camp de Tarragona (Trams 1 i 2)	16.180.237
Ampliació de l'EDAR de Sabadell	11.584.963
Activació global per la posada en funcionament d'un conjunt de quatre instal·lacions de sanejament en règim de concessió	1.197.263
Total principals increments d'Infraestructures en funcionament, exercici 2011	180.500.258
Exercici 2012	
Obres de construcció del Sistema de sanejament de l'Alt Maresme Nord	52.141.004
EDAR i ampliació de la línia de fangs d'Abrera	6.096.661
EDAR i col·lectors en alta Can Massuet	4.334.128
Ampliació de capacitat de l'EDAR Sils-Vidreres	3.263.673
Activació global per la posada en funcionament d'un conjunt de disset instal·lacions de sanejament en règim de concessió	10.387.279
Total principals increments d'Infraestructures en funcionament, exercici 2012	76.222.745
Exercici 2013	
Activació global per la posada en funcionament d'un conjunt de divuit instal·lacions de sanejament en règim de concessió	14.198.964
Total principals increments d'Infraestructures en funcionament, exercici 2013	14.198.964

Imports en euros.

Font: Comptes anuals i comptabilitat de l'ACA.

Per la singularitat o la novetat que representen, cal posar especial èmfasi en el primer concepte que en el quadre 5 es remarca per al 2011 (Activació d'embassaments) i en el darrer concepte que en el mateix quadre 5 es recull en tots tres exercicis (Activació per la posada en funcionament d'instal·lacions de sanejament en règim de concessió).

Activació dels embassaments titularitat de l'ACA

En l'exercici 2011 l'ACA va donar d'alta en Immobilitzat en funcionament els embassaments dels quals era titular i que fins aquell moment no figuraven enregistrats comptablement. Cal recordar que l'ACA es va crear⁴ com a administració hidràulica única de la Generalitat, per la qual cosa va subrogar-se en les posicions jurídiques de la Junta d'Aigües de Catalunya i de la Junta de Sanejament. La comptabilitat de la Junta d'Aigües de Catalunya no reflectia el valor dels embassaments dels quals era titular, no els tenia registrats i, per aquest motiu, en el moment de la constitució de l'ACA, aquests béns no es van recollir en el balanç d'obertura. Les millores que l'ACA ha anat realitzant en els embassaments al llarg dels anys sí que han estat comptabilitzades en Immobilitzat material de l'ACA.

En l'exercici 2011 l'ACA va comptabilitzar els embassaments seguint el criteri de registrar tots els elements de què és titular, que explota i dels quals fa el manteniment. La comptabilització es va fer pel valor cadastral, ja que no es disposava de documentació amb què poder determinar el cost d'adquisició o de construcció i perquè per aquests béns tampoc es podien valorar a un valor raonable en referència amb un valor de mercat. Es considera acceptable el valor cadastral com a valoració prudent i objectiva. La contrapartida comptable va ser correctament imputada com a més Patrimoni propi.

El valor total activat va ser de 64,68 M€ segons el detall següent:

Quadre 6. Detall del valor activat dels embassaments dels quals l'ACA era titular

Concepte	Any de construcció	Valor del terreny	Valor de la construcció	Valor total
Presa i embassament de Foix	1928	301.449	1.878.851	2.180.300
Presa i embassament de La Baells	1976	253.927	10.156.940	10.410.867
Central Hidroelèctrica de La Baells	1989	896	670.484	671.380
Presa, embassament i salt d'aigua de Sau	1963	1.180.106	6.382.214	7.562.320
Presa de Boadella	1968	844.389	3.886.323	4.730.712
Embassament de Sant Ponç	1957	602.566	7.514.016	8.116.582
Embassament de La Llosa del Cavall	1999	1.394.293	21.757.229	23.151.522
Presa i embassament de Ciurana	1972	313.095	6.626.085	6.939.180
Embassament de Santa Fe	1933	21.618	896.426	918.044
Valors totals		4.912.339	59.768.568	64.680.907

Imports en euros.

Font: Comptabilitat i documentació obtinguda per a la fiscalització.

4. La Llei 25/1998, del 31 de desembre, de mesures administratives, fiscals i d'adaptació a l'euro, va crear l'ACA com a aglutinadora de les competències hidràuliques a Catalunya per donar resposta a l'objectiu del tractament integral del cicle de l'aigua, per gestionar les aigües en un mateix sistema hidrològic amb independència que es tracti d'aigua superficial o subterrània.

Cal remarcar que l'ACA va activar el total dels 64,68 M€ i el va imputar en un mateix epígraf mentre que, segons la naturalesa de l'immobilitzat, hauria d'haver diferenciat entre la part corresponent a construccions o instal·lacions i la que corresponia a terrenys. Això, va suposar que en el 2011 la dotació a l'amortització dels embassaments, 94.564 € inclogués un excés de 7.183 € per haver amortitzat la part de cost corresponent a terrenys. Des del 2012 l'ACA, malgrat mantenir en un únic epígraf sense diferenciar el valor del terrenys del valor de la construcció, ha esmenat les amortitzacions i sols dota anualment l'amortització per la part de la construcció.

Activació per posada en funcionament d'instal·lacions en règim de concessió

Les instal·lacions construïdes mitjançant concessió no es reflecteixen com a infraestructures en curs durant la fase construcció dels actius, ja que el risc de construcció i de disponibilitat correspon al concessionari. Quan les infraestructures es posen en servei és quan es registren com a altes en Immobilitzat material dins d'Infraestructures en funcionament i l'ACA inicia la seva amortització, atès que en aquesta fase d'explotació el risc de disponibilitat ja l'assumeix l'ACA.

Des de l'exercici 2011 i fins al 2013 es van posar en servei un conjunt de trenta-nou instal·lacions o infraestructures en règim de concessió (vegeu el detall en l'annex 4.2), que representa un total d'altes per al conjunt del tres exercicis, de 25,78 M€. De les trenta-nou instal·lacions, vint-i-tres corresponen a la conca del Ter-Daró, nou a la conca Llobregat Nord i set a la conca de la Tordera. Aquestes instal·lacions són el resultat dels contractes de concessió d'obra pública d'instal·lacions de sanejament d'aigües residuals urbanes per a l'àmbit diferenciat de les tres conques esmentades, signats en els exercicis 2003 i 2005.

El detall és el següent:

Quadre 7. Detall dels contractes de concessió entre 2003 i 2005

Conques i número d'instal·lacions previstes objecte de concessió	Data del contracte	Imports previstos (en milions d'euros)	Adjudicatari
Conca de la Tordera (41 instal·lacions)	10.07.2003	Total 18,71 M€ - Projecte: 0,45 M€ - Execució obra: 11,12 M€ - Explotació (20 anys): 7,14 M€	Construcciones, Materiales y Pavimentos, SA
Conca Llobregat Nord (57 instal·lacions)	12.12.2003	Total 34,55 M€ - Projecte: 0,64 M€ - Execució obra: 22,82 M€ - Explotació (15 anys): 11,09 M€	UTE PSARU Llobregat Nord (OMS SACEDE, SA / Empresa Constructora Familiar, SA / STACHYS, SA)
Conques del Ter i Daró (20 instal·lacions)	13.06.2005	Total 43,32 M€ - Projecte: 0,56 M€ - Execució obra: 25,88 M€ - Explotació (15 anys): 16,88 M€	UTE PSARU Ter-Daró (ACASA AGBAR Construcción, SA / SA SOREA / Constructora de Calaf, SAU)
Total (118 instal·lacions)		Total 96,58 M€ - Projecte: 1,65 M€ - Execució obra: 59,82 M€ - Explotació: 35,11 M€	

Font: Documentació obtinguda per a la fiscalització.

Els contractes van ser objecte de diverses modificacions i addendes al llarg dels exercicis 2006, 2008 i 2010. D'aquestes cal remarcar l'eliminació de certes actuacions o instal·lacions previstes inicialment pel fet que es van incorporar en l'execució de programes d'inversions en col·laboració amb administracions locals o bé perquè finalment eren innecessàries, ja que van estat resoltes amb altres actuacions d'interconnexió. Aquestes modificacions van suposar que el total d'instal·lacions previstes passessin de cent-divuit a setanta-nou.

D'aquestes setanta-nou instal·lacions, a finals del 2013 n'hi havia trenta-nou en funcionament i a finals del 2014, ja n'eren quaranta-dues. Els responsables de l'ACA assenyalen que de les trenta-set restants, n'hi havia deu en fase de construcció i que probablement les altres vint-i-set, no iniciades, no es duran a terme.

Malgrat la reducció del nombre previst d'instal·lacions s'observa que el cost total previst d'execució d'obra va passar de 59,82 M€ a 61,45 M€. Aquest augment del 2,7% es perquè un cop elaborats els projectes constructius es va observar que les previsions inicials del cost d'execució eren massa ajustades. A més, el llarg termini de temps transcorregut entre els contractes, l'elaboració dels projectes, els tràmits d'informació pública, l'expropiació i disposició de terrenys i l'execució de les obres, va suposar actualitzacions de preus significatives.

Amb la finalització de cadascuna de les trenta-nou instal·lacions activades entre el 2011 i el 2013 es van formalitzar les corresponents actes de posada en funcionament, que també incloïen les condicions financeres per al pagament de les obres. L'anàlisi del deute que això representava i les condicions financeres es comenten en l'anàlisi de les variacions de passiu quan es tracta el concepte Altres passius financers, en l'epígraf 2.2.12.

Baixes

De les baixes que consten en el quadre 3 destaquen les de l'exercici 2012 per un total de 92,39 M€ i, encara que en menor mesura, també presenten un import significatiu les baixes de l'exercici 2013, amb un total de 18,41 M€. Sobre aquest aspecte cal fer referència als fets següents:

Baixes 2012: traspàs de la dessaladora de la Tordera de l'ACA a ATLL

La Llei 5/2012, del 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives, estableix en la disposició addicional vint-i-setena la transferència de determinats béns de l'immobilitzat de l'ACA a ATLL pel seu valor net comptable. Els béns detallats en la disposició esmentada són la dessaladora o instal·lació de tractament d'aigües marines (ITAM) del delta de la Tordera, i les instal·lacions concretes que hi estan associades: els dipòsits receptors de l'aigua marina tractada a la dessaladora ubicats a les estacions de tractament

de Tossa-Lloret i de Palafolls i les connexions de la dessaladora en 25.000 kW per consums de 6.000 kW i 14.600 kW de potència a l'estació receptora de la Tordera.⁵

Les estimacions a setembre del 2011 van quantificar el valor de la construcció en un cost brut de 91,31 M€, import que representa la major part de les baixes del 2012.

S'ha verificat que aquest traspàs a ATLL suposa en la comptabilitat de l'ACA no sols una baixa en l'immobilitzat, sinó que afecta altres àrees del Balanç com la de subvencions, deutors i creditors. Això és així ja que els informes de valoració posteriors i l'Acta de cessió formalitzada el novembre del 2012 entre l'ACA i ATLL, redueixen la valoració del traspàs i fixen un valor net, tenint en compte l'amortització acumulada, 8,44 M€, però també les subvencions que l'ACA havia rebut en anteriors exercicis per al finançament d'aquestes instal·lacions, tant de la Unió Europea, 13,98 M€ provinents dels fons de cohesió, com de l'Estat, 26,62 M€ provinents dels recursos relacionats amb la disposició addicional tercera de l'Estatut de Catalunya. Amb això, l'import net a cobrar d'ATLL per aquesta cessió o traspàs era de 42,27 M€ (91,31 M€ - 8,44 M€ - 13,98 M€ - 26,62 M€).

Aquest import net coincideix amb el que es recull en l'epígraf 2.5.1 de fets posteriors, de l'informe 14/2015 de fiscalització d'ATLL, referent als exercicis 2010 i 2011.

Baixes 2013: baixa d'actius en curs i d'actius de la potabilitzadora d'Abrera

De les baixes de 18,41 M€ cal diferenciar el següent:

- Infraestructures en curs: el total de baixes, de 4,60 M€, correspon a un conjunt de cent noranta-quatre actuacions en curs (cost d'estudis previs, de projectes o d'expropiacions) que van iniciar-se amb anterioritat a l'exercici 2009 però que finalment no han estat inclosos en la programació d'inversions dels exercicis posteriors, ni tampoc en les del període 2014-2018. D'altra banda, cal remarcar que una part de l'immobilitzat en curs que ha estat objecte de dotació per deteriorament en l'exercici 2012, posteriorment, en l'exercici 2013, ha estat donat definitivament de baixa. Aquest fet, per un import de 2,83 M€ no es recull en el moviment del 2013 com a baixes, sinó dins les altes en signe negatiu. Per tant, en el 2013, les altes i les baixes d'Infraestructures en curs que l'ACA presenta per 4,56 M€ i 4,60 M€, realment han estat de 7,39 M€ i 7,43 M€, respectivament.
- Infraestructures en funcionament: el total de baixes de 13,82 M€ es concentra en la baixa de 12,88 M€ corresponent a una part del cost de les instal·lacions de l'Estació de

5. L'any 2012, les instal·lacions de la ITAM de la Tordera van incorporar-se al perímetre de la concessió d'instal·lacions d'ATLL que havia de ser objecte del procés de licitació per a l'atorgament de la seva gestió a una empresa concessionària a partir de gener del 2013. Així, com que la titularitat de la ITAM era de l'ACA, es va acordar la transferència a ATLL.

tractament d'aigua potable (ETAP) d'Abrera. Aquestes instal·lacions integrades en la xarxa bàsica d'ATLL, a finals del 2012 van passar a ser titularitat de la Generalitat de Catalunya i gestionades en règim de concessió a partir del gener del 2013. L'ETAP d'Abrera prové del traspàs inicial a l'ACA, en el moment de la seva creació en l'exercici 2000, de béns procedents de l'antiga Junta d'Aigües de Catalunya (JAC). Per la seva tipologia aquestes instal·lacions corresponia haver estat atribuïdes en la seva totalitat a ATLL, però no va ser fins al 2013 que es va posar de manifest que una part de béns de l'immobilitzat de l'ACA corresponien al cost de certes infraestructures de l'esmentada ETAP. La pràctica totalitat del cost de l'ETAP d'Abrera (terrenys, construccions, instal·lacions, maquinària, etc.) constava en l'immobilitzat d'ATLL per 158,22 M€, però aquests altres components, per 12,88 M€, es van atribuir erròniament a l'ACA que els va donar de baixa pel seu valor net, el que va suposar imputar una pèrdua de 6,91 M€.

Amortitzacions

L'ACA, des de l'inici de les seves activitats amortitza els actius per infraestructures del seu immobilitzat material considerant una vida útil estimada de quaranta anys en el cas d'instal·lacions de sistemes de sanejament i de cinquanta-set anys en el cas d'instal·lacions hidràuliques d'abastament, el que representa aplicar uns coeficients d'amortització del 2,50% i de l'1,75%, respectivament. Les vides útils són estimacions de l'ACA de la mitjana de la vida útil de tots els elements que integren cada tipologia d'actius ja que no disposa d'informació tècnica per determinar-les de manera precisa. A més, les instal·lacions considerades com un tot les integren diferents elements de naturalesa diversa, alguns amb vides útils inferiors a les estimades per al conjunt de les instal·lacions. Per tant, caldria diferenciar segons la seva vida útil i poder així calcular la dotació a l'amortització dels diferents elements de manera individualitzada, però la manca d'informació no permet fer aquesta diferenciació i aquest càlcul.

Cal remarcar com a fet posterior al tancament dels comptes anuals del 2013 que, amb efectes des de l'inici del 2014, l'ACA va adaptar els coeficients d'amortització anuals i la vida útil de les infraestructures d'immobilitzat material al que disposa la Llei 2/2014, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic. Aquesta llei, en l'article 174 apartat 18, estableix coeficients d'amortització a aplicar i vides útils màximes per a les diferents tipologies d'actius de l'administració hidràulica. La vida útil màxima que estableix la llei per a instal·lacions i sistemes de sanejament és de vint-i-cinc anys, i de quaranta anys per a les instal·lacions hidràuliques d'abastament, el que representa uns nous coeficients d'amortització del 4% i del 2,5%, respectivament, que, a partir del 2014, faria incrementar significativament la dotació a l'amortització.

Deteriorament

Respecte del deteriorament cal fer referència a diferents inversions segons el que es recull a continuació.

Deteriorament de les inversions ja analitzades en l'informe de l'exercici 2010

El deteriorament de l'immobilitzat va ser objecte de fiscalització en l'informe 5/2014,⁶ referent a l'exercici 2010, on es diferenciaven dos grups d'actuacions o inversions que havien estat objecte de regularitzacions i de dotacions a la provisió de deteriorament:

- a) Sis actuacions iniciades per pal·liar la sequera del període 2007-2008 que suposaven inversions per un total de 29,45 M€, atès que s'aturava i es tornava a iniciar el desmantellament, van ser objecte de regularitzacions. Això va suposar que a 31 de desembre del 2010 el conjunt d'aquestes actuacions presentessin un valor força inferior: 12,67 M€. Amb tot, les mancances de control de seguiment i de documentació suport, ja des del moment de la quantificació i valoració inicials de les inversions, no permetien afirmar que aquests valors representessin el valor realment recuperable.
- b) Altres actuacions o infraestructures, per un total de 20,12 M€, realitzades també arran de la sequera del 2007-2008 (als ports de Barcelona i de Tarragona i als sistemes de la Tordera per a la regeneració de les aigües procedents de l'empresa Fibracolor) que posteriorment, tot i no ser desmantellades, van caure en desús i, per això, calia plantejar-se, com a mínim, dotar una provisió per deteriorament i, en alguns casos, donar les infraestructures o les actuacions de baixa com a pèrdua.

Del seguiment d'aquestes actuacions cal remarcar el següent:

- Respecte de les sis actuacions de l'anterior apartat a, que a 31 de desembre del 2010 presentaven un saldo de 12,67 M€, durant el 2011 es van reconèixer pèrdues per 1,09 M€ i es va dotar la provisió per deteriorament per 9,50 M€. El saldo net resultant, 2,08 M€, es mantenia al final dels exercicis 2011, 2012 i 2013 en l'immobilitzat malgrat que la quantitat corresponia a aportacions gratuïtes de l'ACA a l'empresa estatal Aguas de las Cuencas Mediterráneas, SA (ACUAMED) per al cofinançament de les obres d'un tram d'abastament de la xarxa de l'embassament de la Llosa del Cavall. Com a aportació gratuïta calia donar-la de baixa de l'immobilitzat i reconèixer-la com a pèrdua, però l'ACA la va considerar un acompte del cofinançament, i per tant calia també donar de baixa l'immobilitzat i en lloc de reconèixer una pèrdua, la contrapartida seria l'acompte en comptes deutors de l'actiu. Per a això calia la formalització entre l'ACA i ACUAMED del corresponent document que sustentés l'aportació de l'ACA i conforme ACUAMED acceptava aquesta aportació com a acompte. Aquest document s'ha formalitzat finalment el setembre del 2014, com una addenda al conveni signat entre les parts el 7 de juliol del 2008.
- Respecte de les inversions de l'anterior apartat b, que a 31 de desembre del 2010 presentaven un saldo de 20,12 M€, van ser objecte de dotació a la provisió per deteriorament per 7,57 M€, en el 2011 i pels 12,55 M€ restants en el 2012.

6. Vegeu l'epígraf 2.2.3, apartat 1 de l'informe 5/2014.

Deteriorament per l'aturada d'instal·lacions

Durant el 2011 un total de set instal·lacions van deixar de funcionar.⁷ En alguns casos es tractava de depuradores, i en altres, d'instal·lacions d'assecatge tèrmic, de tractament de fangs, de compostatge o d'impulsió. El cost total activat de les set instal·lacions és de 15,18 M€ (i el valor net d'amortitzacions acumulades a 31 de desembre del 2011 de 12,02 M€). Amb l'aturada, ja al tancament del 2011 calia haver dotat una provisió per deteriorament que cobrés el valor net, totalment o parcialment, segons el temps que es pogués preveure que estarien sense funcionar, entenent que es tractava d'aturades temporals.

En 2013, l'ACA va dotar una provisió de deteriorament de 6,97 M€ per a les dues principals instal·lacions aturades des del 2011: les plantes d'assecatge tèrmic de Sabadell i de Mataró. Amb tot, l'ACA hauria d'haver dotat també, totalment o parcialment, el valor net de les cinc altres instal·lacions⁸ que, aturades des del 2011, a 31 de desembre del 2013 presentaven un valor net de 3,63 M€. Respecte del seguiment actualitzat de l'aturada d'instal·lacions s'ha disposat d'informació segons la qual la planta de Mataró segueix aturada i la de Sabadell representa una aturada definitiva.

A més, des de mitjans del 2012 la planta de Vic està aturada, i no s'ha dotat cap provisió respecte del seu valor net que a 31 de desembre del 2013 era de 6,91 M€. Durant el 2014 també s'han aturat altres plantes, a Banyoles i a Granollers.

En relació amb les aturades d'instal·lacions i de la provisió que siguin temporals o no, l'ACA hauria d'implementar un pla sistemàtic de control del deteriorament per aturades de les plantes d'assecatge i d'altres instal·lacions que hauria de donar lloc a la correcció de la provisió per deteriorament dotada per aquests casos i en els casos d'aturada definitiva, el possible desmantellament d'instal·lacions i la corresponent baixa de l'immobilitzat.

Deteriorament d'actius per reconstrucció de pous i d'altres instal·lacions d'abastament

Un altre cas de deteriorament que l'ACA haurà de tenir en compte i dotar la corresponent provisió, si escau, és el dels actius referents a millores i reconstruccions de pous. Aquests actius que a 31 de desembre del 2013 es van quantificar per un valor net de 43,47 M€ corresponen a actuacions dutes a terme també davant els episodis de sequera del període 2007-2008. Aquestes millores i reconstruccions les va dur a terme l'ACA sobre béns i

7. Durant el 2011 les plantes d'assecatge tèrmic o de tractament de fangs van aturar el funcionament per l'elevat consum elèctric que suposaven. Algunes van ser substituïdes per plantes de compostatge i altres instal·lacions van restar aturades, ja que les seves funcions les van assumir altres plantes. També, hi ha casos d'instal·lacions que es van aturar per accidents o explosions o per estar pendents de remodelació.

8. Aquestes cinc instal·lacions aturades són a Teià, Masroig, Montserrat, Corbera i Banyeres.

terrenys de titularitat local. Posteriorment, els responsables de l'ACA van plantejar-ne el traspàs a les administracions locals, que el van rebutjar.⁹ No és clar que l'ACA hagués d'activar inversions en terrenys i béns de titularitat local, però la realitat és que són actius que existeixen i que l'ACA té comptabilitzats. Són béns d'ús estratègic per a casos d'emergència però que provisionalment resten fora de servei de manera que, tot i considerar acceptable la seva activació, caldria dotar una provisió per deteriorament pel total del seu valor net, els 43,47 M€.

A més, hi havia altres inversions en pous i en altres instal·lacions d'abastament en general que, amb un valor net a 31 de desembre del 2013 de 94,89 M€, corresponien a inversions anteriors al 2008 que requeririen d'una anàlisi específica per part de l'ACA per delimitar si algunes d'aquelles instal·lacions estan també fora de servei.

2.2.3. Inversions a llarg termini en empreses del grup

Fins al 31 de desembre del 2011 les inversions a llarg termini en empreses del grup, per 0,78 M€, corresponien a la participació de l'ACA en l'empresa SAENSA (Sanejament i Energia, SA).¹⁰ El saldo de 0,63 M€ a 31 de desembre del 2012 corresponia a la participació de l'ACA en l'empresa Tractament Metropolità de Fangs, SL.

El procés de simplificació i racionalització de l'estructura del sector públic iniciat el 2010 ja preveia la dissolució de SAENSA. Finalment, l'Acord de Govern del 30 d'octubre del 2012 va acordar la dissolució, que va ser el desembre del 2012, i també va establir que, com a conseqüència de la liquidació, l'ACA obtindria el 50% de la participació que SAENSA mantenia en l'empresa Tractament Metropolità de Fangs, SL i que va generar el saldo de 0,63 M€ esmentat.

2.2.4. Inversions financeres a llarg termini per crèdits a tercers

En el concepte Crèdits a tercers al tancament de l'exercici 2010 es recollien 0,78 M€ pel deute a cobrar del Consell Comarcal del Maresme per l'import ajornat entre el 2005 i el 2018 en concepte del cànon de derivació per l'explotació de la ITAM de la Tordera. El 31 de desembre del 2010 el deute pendent també presentava una part a curt termini de 0,11 M€.

9. Les administracions locals van rebutjar el traspàs pel cost de manteniment que els podia suposar i perquè podrien fer ús dels pous recuperats o reconstruïts en cas de sequera extrema però no com a alternativa al subministrament de la xarxa d'ATLL.

10. L'objecte social de SAENSA era realitzar tasques de recerca, establir programes, executar projectes i realitzar actuacions per a la millora de l'eficiència energètica de les EDAR. La participació de l'ACA era del 50% i l'altre 50% corresponia a l'ICAEN.

L'ACA, des del tancament de l'exercici 2011 recollia la totalitat del deute com a curt termini, dins de Deutors i altres comptes a cobrar en concepte de deutors per ingressos de dret públic, quan calia haver diferenciat la part a llarg termini de la part a curt termini. Al tancament de l'exercici 2013, el total del deute era de 0,56 M€, dels quals 0,45 M€ haurien d'haver-se recollit com a llarg termini en Crèdits a tercers.

2.2.5. Deutors i altres comptes a cobrar

El concepte de l'actiu corrent Deutors i altres comptes a cobrar, tal com s'observa en les columnes de variacions del quadre 2, va augmentar el saldo a tancament del 2011 respecte del tancament del 2010, en 35,81 M€, mentre que a tancament del 2012, respecte del 2011, va decreixer en 9,83 M€ i al tancament del 2013 havia augmentat 19,49 M€ respecte del tancament del 2012.

Els fets més rellevants que de l'evolució es diferencien segons els tres subconceptes que s'expliquen a continuació i que corresponen a Deutors per ingressos de dret públic, a Deutors diversos i a Altres crèdits amb administracions públiques.

Deutors per ingressos de dret públic

A continuació es presenta el detall i les variacions dels saldos al tancament dels exercicis del 2010 al 2013 de deutors segons les principals tipologies d'ingressos de dret públic.

Quadre 8. Evolució dels components de Deutors per ingressos de dret públic

Concepte	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	Variació 2010-2011	Variació 2011-2012	Variació 2012-2013
Deutors per cànon de l'aigua	46.357.194	65.716.100	51.721.823	44.399.450	19.358.906	(13.994.277)	(7.322.373)
Deutors per ITS, CIH i CS	4.208.668	3.158.522	1.070.176	644.535	(1.050.146)	(2.088.346)	(425.641)
Deutors per cànon de derivació	123.782	907.444	683.540	3.009.427	783.662	(223.904)	2.325.887
Deutors per cànon de regulació	232.268	3.083.505	268.734	174.220	2.851.237	(2.814.771)	(94.514)
Deutors per cànon d'ocupació	177.224	145.671	107.876	143.119	(31.553)	(37.795)	35.243
Deutors per tarifa d'utilització	980.635	273.958	1.280.431	1.108.868	(706.677)	1.006.473	(171.563)
Analítiques de laboratori	-	-	-	323.399	-	-	323.399
Interessos de demora	488.140	235.513	175.895	150.123	(252.627)	(59.618)	(25.772)
Multes, sancions i recàrrecs	6.078.936	5.548.745	5.758.864	6.059.154	(530.191)	210.119	300.290
Altres conceptes	758.572	857.960	594.252	47.032	99.388	(263.708)	(547.220)
Deterioraments per risc de crèdit	(24.258.493)	(31.555.387)	(34.231.658)	(25.575.909)	(7.296.894)	(2.676.271)	8.655.749
Total Deutors per ingressos de dret públic	35.146.926	48.372.031	27.429.933	30.483.418	13.225.105	(20.942.098)	3.053.485

Imports en euros.

Font: Memòries anuals, comptabilitat i documentació obtinguda per a la fiscalització.

Del quadre anterior destaca l'evolució dels components de deutors referents al cànon de l'aigua en tots tres exercicis, la del cànon de derivació en l'exercici 2013, la del cànon de regulació en l'exercici 2012 i la del concepte Deterioraments per risc de crèdit, que fa referència a la provisió d'insolvències relacionada amb aquests deutors.

Deutors per cànon de l'aigua

Diverses mesures legislatives que es recullen en l'anàlisi de l'àrea d'ingressos de l'epígraf 2.3.1 suposen variacions en els tipus de gravamen, en els trams o en el sistema de recaptació i liquidació del cànon de l'aigua, que expliquen en gran mesura les variacions de concentració de saldos deutors en relació amb aquest cànon al final dels exercicis 2011, 2012 i 2013.

Les mesures legislatives del 2011 van incrementar els tipus del cànon dues vegades durant l'exercici 2011 (l'agost en un 4,5% i l'octubre en un 4% addicional). A més, des de l'octubre del 2011 va augmentar la recaptació per la variació dels límits dels trams dels usos domèstics. Aquests increments de recaptació al voltant dels darrers mesos de l'exercici expliquen l'increment del pendent de cobrament al final de l'exercici 2011.

El decrement del saldo deutor al tancament del 2012 respecte al de tancament del 2011 es dona perquè les mesures legislatives per incrementar els ingressos a recaptar per aquest cànon en 2012 es produeixen, a diferència del que va succeir en el 2011, durant la primera meitat de l'exercici (març del 2012). A més, cal tenir en compte que a partir d'aquell exercici les entitats subministradores havien de començar a liquidar a l'ACA la seva recaptació de manera mensual, mentre que fins llavors es feia trimestralment.

En l'exercici 2013 la liquidació mensual de les entitats subministradores es va implantar en major grau que el que s'havia implantat en el 2012, és a dir, per a un major nombre d'entitats subministradores. A més, el decrement d'aquest saldo deutor a finals del 2013 respecte el del tancament del 2012 s'explica també pel decrement de la recaptació global anual, ja que en el 2013 no hi va haver cap increment de tarifes i es va produir un descens en el consum d'aigua.

Deutors per cànon de regulació i per cànon de derivació

Els deutors per cànon de regulació presenten un repunt de concentració de saldo a 31 de desembre del 2011, amb un import de 3,08 M€, que s'explica, majoritàriament, per l'endarreriment en el pagament per part d'ATLL a l'ACA d'un total de 2,83 M€ corresponents a la part del cànon de regulació que havia d'assumir ATLL en el 2011 en relació amb els costos de manteniment i obres dels embassaments del Llobregat, Cardener i Ter.

Els deutors per cànon de derivació presenten també un augment de saldo, en aquest cas a 31 de desembre del 2013, amb un import de 3,01 M€. Aquest augment es va donar perquè la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE) va emetre la factura del darrer trimestre del 2013 al Consorci d'Aigües de Tarragona (CAT) més tard del que era habitual.¹¹ Això va fer que el termini del CAT per aportar a l'ACA el que s'havia recaptat

11. El cànon de derivació, segons la Llei 81/1981, de l'1 de juliol, d'actuacions en matèria d'aigua a Tarragona, té com a finalitat finançar les obres de condicionament de les infraestructures hidràuliques del Delta de l'Ebre

s'allargués fins a mitjans de gener del 2014 i, per tant, al tancament del 2013 l'ACA tenia un saldo pendent de cobrar del CAT per la totalitat d'aquest darrer trimestre de l'any.

Deteriorament per risc de crèdit

Aquest concepte correspon a la provisió d'insolvències dotada per al conjunt d'aquests deutors per ingressos de dret públic. L'increment de la provisió en 7,30 M€ que s'observa al tancament de l'exercici 2011 respecte del tancament del 2010 va ser conseqüència, fonamentalment, del canvi de criteri en l'estimació comptable aplicada per l'ACA. Fins al 2010, per quantificar la provisió per insolvències, l'ACA feia uns càlculs fonamentats en una anàlisi estadística de dades històriques i d'estimacions de l'evolució dels drets concrets, els cobrats i els anul·lats. Des del 2011 va passar a calcular-la aplicant els mateixos criteris que per a l'Impost de societats es considera despesa deduïble.¹²

Com a conseqüència d'aquest canvi d'estimació comptable, l'ACA va recalculer la provisió del 2010 i va reconèixer l'impacte d'aquest canvi, fet que va suposar incrementar les pèrdues d'exercicis anteriors per 10,42 M€, tal com es remarca en l'anàlisi de Fons propis en l'epígraf 2.2.8.

A continuació es recull un quadre on es detalla la composició de la provisió al tancament dels exercicis 2011, 2012 i 2013 per deutors no públics i també l'estimació del que hauria suposat dotar una provisió per deutors públics.

Quadre 9. Detall de la provisió per insolvències dels Deutors per ingressos de dret públic

Situació del deutor o del deute	31.12.2011		31.12.2012		31.12.2013	
	Provisió deutors no públics	Estimació provisió deutors públics	Provisió deutors no públics	Estimació provisió deutors públics	Provisió deutors no públics	Estimació provisió deutors públics
Concursal	1.372.799	-	1.696.268	-	2.111.780	-
Post-concursal	170.593	-	429.730	-	354.645	-
Via executiva	12.534.838	3.188.641	14.711.621	6.121.477	14.771.451	5.591.720
Recorregut	650.112	22.621	355.358	47.171	293.125	32.681
Antiguitat > 6 mesos	16.827.045	7.171.845	17.038.681	9.366.934	8.047.908	1.739.590
Totals	31.555.387	10.383.107	34.231.658	15.535.582	25.575.909	7.363.991

Imports en euros.

Font: Documentació obtinguda per a la fiscalització.

assumides per l'Estat i la Generalitat per a la millora de l'abastament urbà i industrial a la província. La liquidació del cànon correspon a la CHE mentre que la seva recaptació l'assumeix el CAT, concessionari de l'abastament d'aigües públiques, que l'ingressa a l'ACA. Posteriorment, l'ACA ingressa a la CHE una part del cànon de derivació (percentatge que es fixa legalment).

12. El nou criteri aplicat des del 2011 suposa dotar una provisió del 100% dels saldos deutors següents: el d'antiguitat de sis mesos des del venciment de l'obligació, el deutor declarat en concurs o processat per delictes d'alçament de béns, o bé saldos que hagin estat reclamats judicialment o siguin objecte de litigi o procediment arbitral. D'aquests casos, però, s'exceptuen els següents: saldos deutors o garantits per entitat de dret públic, o per entitat de crèdit o societat de garantia recíproca, o garantits per drets reals, pacte de reserva, assegurança de crèdit o caució o casos objecte de renovacions o pròrroques expresses.

En aquest quadre s'observa que l'augment de la provisió en el 2012 s'explica bàsicament per l'augment de saldos deutors reclamats judicialment o que van entrar en via executiva, mentre que el decrement de la provisió en 2013, pel decrement dels deutors amb saldos que acumulen antiguitats superiors als sis mesos.

D'acord amb el criteri de tipus fiscal adoptat per l'ACA des del 2011 sols es dota una provisió en els casos referents a deutors no públics. S'ha observat però que els deutors públics, en els exercicis 2011, 2012 i 2013, acumulaven antiguitats i altres situacions que l'ACA, per mostrar amb major fidelitat la situació econòmica real, cal que es plantegi la necessitat de comptabilitzar provisions també, seguint un criteri de provisió no sols fiscal sinó també econòmic en funció dels cobraments efectius.

Deutors varis

A continuació es presenta el detall i les variacions dels saldos al tancament dels exercicis del 2010 a 2013 de Deutors varis.

Quadre 10. Evolució dels components de Deutors varis

Concepte	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	Variació 2010-2011	Variació 2011-2012	Variació 2012-2013
Generalitat de Catalunya	33.557.676	61.443.753	4.617.695	6.284.949	27.886.077	(56.826.058)	1.667.254
ATLL	-	-	68.894.178	68.894.178	-	68.894.178	-
Deutors fons europeus	-	-	-	12.451.352	-	-	12.451.352
Altres deutors	27.659.720	26.157.016	13.167.386	17.485.257	(1.502.704)	(12.989.630)	4.317.871
Provisió insolvències	-	-	(2.316.808)	(2.316.808)	-	(2.316.808)	-
Total Deutors varis	61.217.396	87.600.769	84.362.451	102.798.928	26.383.373	(3.238.318)	18.436.477

Imports en euros.

Font: Memòries anuals, comptabilitat i documentació obtinguda per a la fiscalització.

Cal destacar el següent:

- Els saldos a cobrar de la Generalitat de Catalunya corresponen fonamentalment a aportacions de subvencions de fons de cohesió procedents de la Unió Europea. El 2011 és el darrer exercici en què encara hi va haver imports significatius reconeguts en relació amb aportacions de fons, mentre que en els exercicis 2012 i 2013 el saldo deutor es va reduir significativament perquè eren anys en què es cobraven els fons reconeguts fins al 2011 però en què no es reconeixien noves aportacions.
- El saldo deutor amb ATLL que s'observa al tancament dels exercicis 2012 i 2013, 68,89M€, fa referència al valor de cessió pel traspàs de la ITAM de la Tordera. Aquest import a cobrar d'ATLL, va ser liquidat per compensació amb la Generalitat de Catalunya el desembre del 2014, junt amb un conjunt d'altres saldos deutors i creditors pendents de l'ACA amb la Generalitat.

- El nou concepte que s'observa al tancament de l'exercici 2013, Deutors fons europeus, presenta un saldo de 12,45 M€, que correspon a la liquidació final per la proposta de tancament de quatre línies de finançament de fons de cohesió. En les notes de la Memòria calia mantenir aquest import deutor dins el concepte Deutors Generalitat de Catalunya i no diferenciar Deutors fons Unió Europea, per homogeneïtat amb el detall en les memòries dels exercicis anteriors i perquè és la Generalitat de Catalunya qui aporta a l'ACA els recursos procedents de la Unió Europea.
- El saldo de 17,49 M€ d'Altres deutors a 31 de desembre del 2013 inclou saldos de deutors diversos i d'administracions locals de 7,60 M€ i que presenten antiguitats importants (des del 2002 i fins al 2009). Dins d'ells destaquen saldos amb els ajuntaments de l'Ametlla del Vallès, de 2,28 M€ i antiguitat 2009, i de Castelldefels, d'1,02 M€ i antiguitat 2003. Cal que l'ACA faci una anàlisi de detall de la situació dels saldos antics per decidir la seva possible regularització.
- En l'exercici 2012, i per primera vegada, l'ACA dota una provisió d'insolvències dins els Deutors varis, per 2,32 M€. Aquest import de la provisió fa referència a una partida deutora recollida dins el concepte Altres deutors, que correspon a l'import pendent de cobrar de la Junta de compensació del Polígon de la Plana de Galet (El Prat de Llobregat) des del 2008, per la cessió de terrenys de l'ACA a aquesta Junta.

Altres crèdits amb les administracions públiques

El saldo d'aquest concepte presenta des del tancament del 2012 un increment significatiu, ja que al tancament del 2011 era de 3,83 M€ mentre que en els tancaments dels exercicis 2012 i 2013, els saldos deutors van ser de 18,18 M€ i 16,18 M€, respectivament.

Aquests saldos deutors del 2012 i del 2013 inclouen principalment els resultants de la liquidació final de l'Impost de societats per 16,40 M€ en el 2012 i 16,09 M€ en el 2013. En el 2011, el saldo resultant de la liquidació final de l'Impost de societats va ser creditor per 40.391 €, fonamentalment perquè en el 2011 els pagaments a compte, d'acord amb la normativa vigent, van ser molt inferiors als que cal fer des del 2012.

2.2.6. Altres deutors i aportacions pendents de formalitzar i Periodificacions a curt termini

Els epígrafs de l'actiu Altres deutors i aportacions pendents de formalitzar i Periodificacions a curt termini, tal com s'observa en el quadre 2, es presenten separatament dins l'actiu corrent. En els comptes anuals de l'exercici 2010 es van recollir en l'epígraf de Periodificacions a curt termini tres conceptes, que en el quadre següent es detallen, i que des del 2011 es redistribueixen entre tots dos epígrafs.

Quadre 11. Detall d'Altres deutors i aportacions pendents de formalitzar i Periodificacions a curt termini

Concepte	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Despeses anticipades	95.510	44.371	27.058	276.148
Aportacions pendents de formalització	122.698.328	46.158.987	25.829.333	3.241.146
Periodificació d'ingressos de dret públic	15.913.993	101.073.707	42.415.763	42.602.383
Total Altres deutors i aportacions pendents de formalitzar i Periodificacions a curt termini	138.707.831	147.277.065	68.272.154	46.119.677

Imports en euros.

Font: Comptabilitat i documentació obtinguda per a la fiscalització.

Aportacions pendents de formalització

En aquest concepte es comptabilitza l'import dels fons per cofinançar determinades inversions, fons que prèviament han estat aprovats per la instància corresponent (majoritàriament fons europeus aprovats per decisions de la Comissió de la Unió Europea). La comptabilització es fa a mesura que s'executen les inversions i se certifiquen les obres i es fa pel percentatge previst de cofinançament. La imputació es manté fins que la Generalitat de Catalunya (Departament d'Economia i Coneixement) reconeix i comunica a l'ACA els imports de fons rebuts de la Unió Europea i que s'han de destinar a les obres cofinançades. En aquest moment l'ACA traspasa el saldo a comptes deutors amb la Generalitat, dins de Deutors varis de l'epígraf Deutors i altres comptes a cobrar.

Respecte de l'evolució a la baixa d'aquest saldo cal remarcar que a finals del 2010 era el termini màxim per executar, certificar i pagar determinades obres i actuacions, concretament les cofinançades amb Fons de cohesió 2003 i 2005. L'ACA havia de presentar les corresponents justificacions en aquest termini màxim perquè aquestes inversions no quedessin excloses del cofinançament europeu. Això, explica la concentració de saldo a 31 de desembre del 2010, data en què el saldo arriba a 122,70 M€. A partir del 2011, i sobretot en els exercicis 2012 i 2013, el saldo decreix a mesura que el Departament d'Economia i Coneixement va reconeixent en favor de l'ACA els fons procedents de la Unió Europea en relació amb les obres justificades en exercicis anteriors i tenint en compte la caiguda generalitzada de la inversió pública en aquests exercicis dins el context general de crisi econòmica i la pràctica aturada de noves inversions de l'ACA.

Periodificació d'ingressos de dret públic

La Llei 5/2012, del 20 de març, de mesures fiscals, financeres i administratives va modificar el Decret legislatiu 3/2003, Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, i les entitats subministradores han de liquidar a l'ACA la seva recaptació de manera mensualment mentre que, fins aleshores, ho feien trimestralment (el darrer trimestre d'un any es cobrava a inicis de l'any següent). Així, el 2012, l'ACA va cobrar catorze mensualitats: onze del 2012 (el desembre del 2012 es va cobrar el gener del 2013) i el darrer trimestre del 2011. Aquesta variació en el sistema de cobraments va suposar que l'ACA

tornés a variar el criteri de reconeixement dels ingressos pel cànon de l'aigua-xarxa¹³ de manera que, des del tancament de l'exercici 2011, va torna al criteri de la meritació.¹⁴ Així, si bé en el 2012 va cobrar catorze mesos, va reconèixer ingressos de dotze mesos (també els de desembre del 2012), ja que els ingressos del darrer trimestre del 2011 els va reconèixer com a ingrés en el mateix 2011 mitjançant periodificació.¹⁵

D'acord amb els comentaris anteriors, l'ACA, al tancament del 2010, no periodificava els ingressos pel cànon de l'aigua-xarxa (ja que encara se seguia per a aquest ingrés el criteri de reconeixement més proper al de caixa) però sí que els va periodificar al tancament del 2011, fet que explica l'evolució del saldo de 15,91 M€ a 101,07 M€. A més des del 2012, amb el nou sistema de pagament de les entitats subministradores, l'ACA periodifica els ingressos del cànon de l'aigua-xarxa, però sols de la darrera mensualitat de l'any i no del darrer trimestre i, per tant, si la periodificació de tot el darrer trimestre havia representat a finals del 2011 entre 80 i 85 M€, a finals del 2012, i també a finals del 2013, va passar a ser, aproximadament, de la tercera part, al voltant dels 25 o 27 M€.

Així, com s'observa en el quadre 11, els saldos a tancament del 2012 i 2013 per periodificació d'ingressos de dret públic estaven al voltant dels 42,50 M€, dels quals, entre 25 i 26 M€ corresponien al cànon de l'aigua-xarxa, mentre que entre 16 i 17 M€ corresponien, fonamentalment, al Cànon de l'aigua – Fonts pròpies i a altres cànon (bàsicament cànon de derivació i cànon d'abastament).

2.2.7. Efectiu i altres actius líquids equivalents

Dins de l'epígraf de l'actiu Efectiu i altres actius líquids equivalents destaca el concepte Dipòsits constituïts a curt termini que formalitzava l'ACA al tancament dels exercicis 2012 i 2013 amb certs excedents puntuals de tresoreria. Així, s'han verificat els dipòsits següents:

- A 31 de desembre del 2012: dipòsit a un mes de 18,5 M€ al 3,10% i de 6,55 M€ al 2,7%, amb dues entitats financeres.

13. L'anàlisi de periodificació se centra en el cànon de l'aigua-xarxa pel pes específic que representa dins el total d'ingressos i perquè el criteri de reconeixement ha anat variant d'acord amb canvis normatius, cosa que no ha succeït amb el cànon de l'aigua - fonts pròpies, que sempre s'ha reconegut d'acord amb el criteri de la meritació.

14. Des de la Llei 16/2008, del 23 de desembre, de mesures fiscals i financeres, que modificava el Decret legislatiu 3/2003, del 4 de novembre, Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, el cànon de l'aigua-xarxa va passar a ser reconegut d'acord amb un criteri més proper al de caixa.

15. L'ACA, en el mateix 2011, va regularitzar l'impacte del canvi de criteri tal com requereix la normativa comptable, de manera que els ingressos del cànon de l'aigua-xarxa del darrer trimestre del 2010, 81,30 M€, els va imputar en el 2011, no com a ingressos de l'exercici, sinó incrementant els fons propis, mitjançant la reducció de les pèrdues acumulades d'exercicis anteriors (vegeu l'epígraf 2.2.8).

- A 31 de desembre del 2013: dipòsit a un mes de 28 M€ a l'1,20% i de 28 M€ a l'1%, amb dues entitats financeres.

Al tancament de l'exercici 2013 s'observa un repunt del concepte Tresoreria que arriba a un saldo de 6,72 M€, força superior als saldos al tancament dels exercicis anteriors.

Els excedents i repunts de tresoreria es produeixen a partir de finals del 2012 i són conseqüència, fonamentalment, de dos fets:

- a) Increment o concentració de cobraments: Com ja s'ha remarcat a l'epígraf anterior 2.2.6, des del 2012 les entitats subministradores liquiden a l'ACA la recaptació del cànon de l'aigua-xarxa mensualment en lloc de trimestralment, el que ha suposat cobrar catorze mensualitats puntualment en l'exercici 2012.
- b) Descens o endarreriment de pagaments: Una de les grans despeses d'explotació de l'ACA és el pagament a les administracions locals explotadores dels sistemes de sanejament. Des del 2011 l'ACA i les administracions locals entren en negociacions en relació al cost d'explotació que fa que les atribucions inicials de fons a acordar entre les parts a inicis de l'any no es formalitzin o que la seva formalització s'endarrereixi molt. Així, qui explota el sistema de sanejament (empresa dependent de l'Administració local o contractada per aquesta) no emet o endarrerix l'emissió de les certificacions del servei prestat i, en conseqüència, es produeix un endarreriment en el pagament d'aquestes despeses.

D'altra banda, la reestructuració de venciments de part de l'endeutament bancari, des de març del 2012 (reestructuració que s'analitza en l'epígraf 2.5) permet endarrerir el pagament de quotes de préstecs, fet que també millora la tresoreria i, juntament amb els aspectes remarcats en els apartats *a* i *b* anteriors, facilita la generació dels excedents temporals de tresoreria que l'ACA, dins les possibilitats que permetin els calendaris de cobraments-pagaments, inverteix en els dipòsits a curt termini (amb venciments a quinze dies o un mes).

2.2.8. Fons propis

Dins de Patrimoni net els Fons propis presentaven fins al 2011 un import negatiu a causa de l'acumulació en Resultats negatius d'exercicis anteriors. Però dins els Fons propis també hi ha altres conceptes que han presentat variacions que cal destacar, com Patrimoni propi o Aportacions al fons patrimonial.

Patrimoni propi

L'increment de 64,68 M€ de Patrimoni propi en l'exercici 2011 correspon a l'activació dels embassaments analitzada com a Altes de l'Immobilitzat material per infraestructures en funcionament, dins l'epígraf 2.2.2.

Resultats negatius d'exercicis anteriors

L'acumulació de pèrdues en exercicis anteriors explica aquesta acumulació de resultats negatius que el 31 de desembre del 2010 era de 553,86 M€. Des de l'exercici 2011 el resultat de l'exercici ha passat a ser positiu i aquest concepte disminueix per l'import dels beneficis de l'exercici immediatament anterior. Això no succeeix, però, en l'exercici 2011, en què Resultats negatius d'exercicis anteriors millora en 20,96 M€ mentre que el resultat del 2010 va ser d'una pèrdua de 53,95 M€. La diferència de 74,91 M€ correspon a un conjunt d'ajustaments per canvis de criteri comptable, errors i estimacions comptables. D'aquests ajustaments cal remarcar-ne dos, de diferent signe, que representen de manera conjunta un ajustament net de 70,88 M€ i que són els següents:

- Ajustament de 81,30 M€ pel canvi de criteri de registre dels ingressos pel cànon de l'aigua-xarxa. D'acord amb l'anàlisi de l'epígraf 2.2.6, l'import correspon al darrer trimestre del 2010 que l'ACA va regularitzar en el 2011 i, d'acord amb la normativa comptable, reconeix com a més ingrés de l'exercici anterior, i redueix així les pèrdues acumulades d'exercicis anteriors.
- Ajustament de 10,42 M€ pel canvi d'estimació comptable de la provisió per morositat. D'acord amb l'anàlisi de l'epígraf 2.2.5, fins al 2010 aquesta provisió (o Deteriorament per risc de crèdit) es registrava segons uns càlculs fonamentats en estadística general d'impagats i, des del 2011 s'aplica una nova estimació seguint els mateixos criteris que els previstos per a l'Impost de societats.

Aportacions al fons patrimonial

En aquest concepte, els darrers increments fins al 2010 corresponien a les aportacions de la Generalitat de Catalunya referents al contracte programa formalitzat amb l'ACA per al període 2006-2010 que, juntament amb les aportacions dels exercicis 2004 i 2005, prèvies a la formalització, van suposar un total d'aportacions, entre 2004 i 2010, de 125,27 M€.

Els increments en Aportacions al fons patrimonial que s'observen en els exercicis 2011 i 2012, 10,54 M€ i 11,91 M€, respectivament, s'analitzen a continuació.

Malgrat no formalitzar-se cap nou contracte programa, des del 2011 el DTES reconeix en el seu pressupost aportacions genèriques a l'ACA, de 10,54 M€ en l'exercici 2011 i de 10,50 M€ en el 2012. A més, en el pressupost del 2012 també va preveure aportacions específiques prèviament aprovades per acord de Govern, per un total de 3,36 M€.¹⁶ En el pressupost del 2013 ja no va preveure cap aportació a l'ACA.

16. Les aportacions específiques a l'ACA previstes per 3,36 M€ en el pressupost del 2012 del DTES havien estat prèviament aprovades per Acord de Govern de juliol del 2011 per a fer front a determinades actuacions en les EDAR de Martorell i d'Arenys de Mar.

L'ACA va rebre el total de les aportacions genèriques previstes per al 2011, mentre que, de les aportacions previstes per al 2012 en va rebre 8,55 M€. La minoració d'aportacions genèriques aplicada pel DTES és conseqüència de les mesures legislatives de reducció de despeses en matèria de personal.

Tot i que el DTES aprovés les aportacions de 3,36 M€ com a part del capítol 8 del seu pressupost, són aportacions a l'ACA per a l'execució d'unes inversions específiques. Per tant, l'ACA les hauria d'haver comptabilitzat com a subvencions de capital rebudes i no com a Aportacions al fons patrimonial dins els Fons propis.

2.2.9. Operacions de cobertura

Respecte d'Operacions de cobertura, a més de la comptabilització amb signe negatiu en Patrimoni net (com a Ajustaments per canvi de valor) també cal tenir en compte altres imputacions que per a aquestes operacions es recullen sota el concepte Derivats, tant en l'actiu no corrent com en el passiu a llarg termini i a curt termini.

La imputació amb signe negatiu en el Patrimoni net (vegeu el quadre 2) correspon a la valoració de l'import a què l'ACA hauria de fer front per liquidar, al tancament de l'exercici i de manera anticipada, les operacions de cobertura vives. Aquesta imputació en el patrimoni net resulta del càlcul del valor actual dels fluxos a pagar o a cobrar previstos a futur en relació amb aquestes operacions de cobertura o derivats. El càlcul està, fonamentalment, en funció de l'evolució de l'interès del mercat i dels calendaris d'amortització i venciment de les operacions d'endeutament de les quals els derivats són cobertura. Aquests valors consten com a contrapartida en el passiu dins de Deutes a llarg o curt termini.

En 2011 l'ACA no va realitzar la valoració de les operacions de cobertura, de manera que el 31 de desembre del 2011, en el Balanç va mantenir la valoració feta el 31 de desembre del 2010 per 8,56 M€ amb signe negatiu dins de Patrimoni net (9,13 M€ en passius per deutes a llarg i a curt termini i 0,57 M€ en l'actiu). La Intervenció General de la Generalitat de Catalunya, en el seu informe referent a l'exercici 2011, presenta un recàlcul aproximatiu, fonamentat en informació que va sol·licitar a les entitats financeres, sobre el valor de les operacions de cobertura a 31 de desembre del 2011. D'aquest recàlcul es desprèn que l'import a comptabilitzar en aquella data hauria estat d'11,09 M€ el que suposava uns majors passius i un menor patrimoni net per 2,53 M€.

La reducció dels capitals subjacents de les operacions d'endeutament de les quals els derivats són cobertura, i el venciment d'operacions d'endeutament i de cobertura han donat lloc a una evolució a la baixa del valor actual de les operacions de cobertura vives que al final del 2012 era d'11,38 M€ però que al tancament del 2013 havia baixat fins a 6,85 M€.

2.2.10. Subvencions, donacions i llegats rebuts

Les variacions del saldo de les subvencions rebudes entre el 31 de desembre del 2010 i el 31 de desembre del 2013 van ser les següents:

Quadre 12. Detall de les variacions 2011-2013 de Subvencions rebudes

Concepte	Import
Saldo a 31 de desembre del 2010	756.467.706
Reconegut	18.860.833
Ajustaments	(11.464.050)
Aplicat al resultat del 2011	(15.679.573)
Saldo a 31 de desembre del 2011	748.184.916
Reconegut	57.159
Ajustaments	(55.010.408)
Aplicat al resultat del 2012	(16.928.206)
Saldo a 31 de desembre del 2012	676.303.461
Reconegut	116.653
Ajustaments	(7.840.351)
Aplicat al resultat del 2013	(17.561.491)
Saldo a 31 de desembre del 2013	651.018.272

Imports en euros.

Font: Comptes anuals i comptabilitat de l'ACA.

Respecte del saldo a 31 de desembre del 2013 de 651,02 M€ cal diferenciar els grans blocs següents:

Quadre 13. Detall del saldo de subvencions rebudes a 31 de desembre del 2013

Concepte	Saldo a 31.12.2013
Fons Unió Europea	334.817.362
Fons de cohesió	243.838.334
Fons FEDER i altres	90.979.028
Fons Ministeri de Medi Ambient (MIMAM) *	272.956.578
Convenis amb administracions públiques i altres diversos	43.244.332
Total Subvencions a 31.12.2013	651.018.272

Imports en euros.

Font: Comptes anuals i comptabilitat de l'ACA.

* El saldo d'aportacions del Ministeri de Medi Ambient (MIMAM) pot diferenciar-se entre el saldo de les rebudes en el període 1996-2002, 78,02 M€ i el de les rebudes en el període 2007-2009, 194,94 M€. Des de l'abril del 2008 fins al desembre del 2010 aquest Ministeri es va integrar en el Ministeri de Medi Ambient i Medi Rural i Marí (MARM) i des del desembre del 2011 queda integrat en el Ministeri d'Agricultura, Alimentació i Medi Ambient (MAGRAMA).

Reconegut

Els increments en el concepte Reconegut són noves subvencions que es comptabilitzaven a mesura que s'executaven i s'activaven les inversions per a les quals aquestes subvencions havien estat aprovades com a recursos per al cofinançament. Com s'ha remarcat en l'epígraf 2.2.2, en els darrers exercicis els nivells d'execució d'inversions de l'ACA es van reduir, seguint el descens generalitzat de la inversió pública i, per això, el reconeixement de subvencions també es va reduir a nivells mínims.

Ajustaments

Ajustaments recull correccions per excessos en el reconeixement de subvencions. Així, inclou correccions a la baixa, ja sigui per una disminució general dels fons que inicialment havia decidit aportar la part que havia concedit la subvenció bé com a conseqüència que dins les inversions hi ha hagut partides que han estat considerades no elegibles o justificades fora de termini. A més, en certs casos, les correccions es produeixen perquè comptablement s'havia reconegut una subvenció per sobre del límit màxim autoritzat per al cofinançament. D'Ajustaments dels exercicis 2011, 2012 i 2013 cal remarcar el següent:

- En 2011 els ajustaments van ser d'11,46 M€ i corresponien, majoritàriament, a l'ajustament de tres línies de subvencions. En l'informe 5/2014, referent a l'exercici 2010 de l'ACA, ja es va remarcar que s'havia produït un excés de l'import reconegut de 2,68 M€ per sobre del total autoritzat per Fons de cohesió Alt Maresme Nord que va ser corregit en l'exercici 2011. A més, com a fet posterior, es va remarcar que certes actuacions a finançar amb les línies de subvenció del Fons de cohesió per petites aglomeracions urbanes i del Fons de cohesió Sant Feliu-Gavà no van poder ser finalitzades en el termini que establí la Comissió Europea, o bé incloïen certes partides que han resultat ser no elegibles, amb la qual cosa, aquestes dues línies de subvenció van ser ajustades en el 2011 per 3,96 M€ i 4,13 M€, respectivament.

En l'informe 5/2014 també es va assenyalar un excés de l'import reconegut de 4,94 M€ per sobre del total autoritzat per Fons FEDER 2000-2006, que finalment, com es remarca més endavant, va ser ajustat el 2013.

- En 2012 els ajustaments van ser de 55,01 M€. Dins aquest import destaquen les regularitzacions de les subvencions per al finançament de la ITAM de la Tordera que, en el 2012, amb el traspàs de l'ACA a ATLL va caler donar de baixa per un total de 40,60 M€: 13,98 M€ per Fons de cohesió i 26,62 M€ procedents del Ministeri de Medi Ambient (MIMAM). Respecte de la resta d'ajustaments, destaquen correccions a la baixa dels Fons de cohesió per petites aglomeracions urbanes d'11,11 M€ i dels Fons de cohesió 2005, de 2,78 M€, en certs casos per no haver pogut finalitzar determinades actuacions dins el termini màxim establert i, en d'altres, retrocedint el reconeixement com a criteri

de prudència davant les informacions d'ajustaments que per a determinades actuacions es comuniquen des de la Unió Europea.

- En 2013 els ajustaments van ser de 7,84 M€. L'ajustament amb l'import més destacat correspon a la regularització de 5,04 M€ en els Fons FEDER 2000-2006 que, com s'ha remarcat abans, la Sindicatura havia quantificat en 4,94 M€ en l'informe referit a l'exercici 2010. A més, en el 2013, es va aplicar l'acord entre les autoritats espanyoles i la Comissió Europea, que recull la valoració final per a un conjunt de sis projectes i una correcció a la baixa genèrica del 2%. Això va generar ajustaments de signe negatiu (Fons de cohesió Costa Brava Centre, 3,36 M€) però, també altres amb signe positiu (Fons de cohesió petites aglomeracions urbanes, 1,14 M€).

Aplicació a resultat de l'exercici

Per a l'exercici 2010 la Sindicatura va remarcar en l'informe 5/2014 que, tot i existir una correlació global i genèrica entre les subvencions i les inversions, s'observava una manca d'informació i correlació de detall. Respecte dels exercicis 2011 a 2013 cal diferenciar aquest tema segons es tracti de fons provinents de la Unió Europea o de fons provinents del MIMAM.

Fons provinents de la Unió Europea

En els exercicis 2011 a 2013, els ajustaments i regularitzacions de valor de certes línies de subvenció referents a fons europeus van permetre a l'ACA assolir una correcta correlació entre la part de les subvencions aplicades al resultat de l'exercici i l'amortització de les inversions que les subvencions europees cofinancen.

Fons provinents del MIMAM

Respecte dels fons provinents del MIMAM cal fer les observacions següents:

- Aportacions MIMAM 1996-2002 per 92,22 M€ (segons el conveni del febrer de 1996 per al finançament de Pla de sanejament de Catalunya): el 31 de desembre del 2013 aquestes aportacions presentaven un saldo net de 78,02 M€. La imputació d'aquestes aportacions com a ingrés no es va fer considerant una vinculació a l'amortització i al finançament d'actiu concrets. Les aportacions es van aplicar anualment a ingrés des del 2009, a raó d'un 3,08% de la subvenció de manera anual, és a dir, per 2,84 M€/any, considerant una vida útil d'uns trenta-tres anys dels actius que financen. La manca d'identificació individualitzada entre aquestes subvencions i els béns que financen va portar l'ACA a aplicar aquest mètode genèric que, tot i ser acceptable per intentar corregir la manca d'informació, no garanteix una correcta correlació.

- Aportacions MIMAM 2007-2009 per 494,99 M€ (segons els convenis del juny del 2007, l'octubre del 2008 i l'octubre del 2009 en relació amb el que preveu la disposició addicional tercera de l'Estatut de Catalunya): el 31 de desembre del 2013 aquestes aportacions presentaven un saldo net de 194,94 M€. S'ha analitzat el detall d'inversions que financen, el percentatge del cofinançament i la imputació a ingrés que anualment s'ha fet de manera proporcional a la dotació a l'amortització dels elements d'immobilitzat finançats. La correlació entre fons rebuts i inversions finançades es fonamenta en la justificació de l'ACA al MIMAM en relació amb una vuitantena de línies d'actuacions inversores. Si bé s'observa una correcta correlació en termes generals per a la vuitantena de línies entre l'aplicació a ingressos de les aportacions rebudes i l'amortització de les inversions, s'han detectat algunes línies amb petites diferències entre l'import de la subvenció i el de la inversió finançada, fet que no permet garantir que el total traspasat a ingrés d'aquestes aportacions s'hagués fet de manera correlacionada amb les inversions.

Dels totals de subvencions traspasats a ingrés en aquests tres exercicis (2011, 15,68 M€, 2012, 16,93 M€ i 2013, 17,56 M€) la part corresponent a ingressos per subvencions del MIMAM va ser de 7,74 M€, 7,59 M€ i 7,05 M€, respectivament.

2.2.11. Provisions a llarg termini

El saldo a 31 de desembre del 2013 inclou una provisió de 0,52 M€ per premi de jubilació que es va calcular d'acord amb el conveni col·lectiu de l'ACA vigent en el període 2006-2010¹⁷ i que ja estava comptabilitzada el 31 de desembre del 2010. La Llei 5/2012, del 20 de març, de mesures fiscals i financeres per al 2012, en la disposició addicional sisena, no permet el pagament d'aquests tipus de premis i els deixa en suspens. Davant d'aquest fet l'ACA, ja des del tancament del 2011, no ha fet cap càlcul per actualitzar aquesta provisió que manté amb el saldo de 0,52 M€.

El 31 de desembre del 2013 l'ACA té dotada una nova provisió de 3,37 M en relació amb noranta-nou reclamacions de tercers existents en aquella data (responsabilitat patrimonial, expropiacions, atribucions de fons, etc.). En l'informe 5/2014 la Sindicatura recomanava a l'ACA fer una anàlisi de les reclamacions existents per valorar la necessitat de dotar una provisió per responsabilitats. En 2013 l'ACA, d'acord amb la normativa comptable, va fer una anàlisi individualitzada de les reclamacions i va dotar la provisió pels 3,37 M€ esmentats. A més, en la Memòria s'informa del total de les reclamacions (42,64 M€), es diferencien les reclamacions segons la seva tipologia i es detalla quants casos estaven pendents de sentència o en quants la sentència havia estat condemnatòria o favorable.

17. El conveni preveia que el personal que optés per la jubilació anticipada a una edat entre cinquanta-nou i seixanta-tres anys tenia dret a percebre un premi de jubilació a quantificar en funció de l'antiguitat del treballador en l'empresa.

2.2.12. Passius financers

En aquest apartat es concentra la fiscalització dels passius financers, bancaris o no, incloent-hi els que tenen venciment a més o menys d'un any. Així, es presenta l'anàlisi dels saldos que en el passiu es recullen tant en l'apartat Deutes a llarg termini com en Deutes a curt termini.

Deutes amb entitats de crèdit

L'evolució d'aquests deutes des del 2011 és el reflex dels fets que s'analitzen de manera específica en l'epígraf 2.5.2 en relació amb la reestructuració de l'endeutament.

En l'exercici 2011 hi va haver una concentració de venciments de quotes de préstecs que va fer que el deute bancari a curt termini passés de 188,66 M€ el 31 de desembre del 2010, a 328,39 M€ el 31 de desembre del 2011. Aquesta situació va portar l'ACA, a partir de la segona meitat del 2011, a iniciar un seguit de negociacions amb les entitats financeres per poder arribar a una reestructuració del deute bancari.

En un primer moment es va acordar amb determinats bancs el que s'anomena període d'espera (*standstill*) per fer possible la correcta negociació de la reestructuració. Amb aquest període l'ACA va aconseguir ajornar les quotes de determinats préstecs entre el setembre del 2011 i el març del 2012, data en què finalment es van signar dos contractes de reestructuració d'una part important del deute amb els bancs. Això explica que en el 2012 es produís un descens dels venciments a curt termini i un repunt del deute a llarg termini. Així, el saldo a 31 de desembre del 2012 del Deute amb entitats de crèdit a curt termini es va reduir fins a 129,99 M€, mentre que al tancament del 2011 era de 328,39 M€. Així mateix, el Deute amb entitats de crèdit a llarg termini va arribar fins a 973,81 M€ al tancament del 2012, mentre que al tancament del 2011 era de 931,38 M€.

Posteriorment, d'acord amb els calendaris de la reestructuració, els venciments a curt termini a 31 de desembre del 2013 (corresponents a quotes amb venciments el 2014) van augmentar fins a 142,15 M€. El deute a llarg termini al tancament del 2013 va decreixer respecte al tancament del 2012, ja que no hi va haver cap nova operació ni cap nova reestructuració i, per tant, es va reduir pel traspàs de quotes que van passar a tenir venciment a curt termini.

Deutes *cash pooling* ICO creditors

Sota aquest concepte apareix un saldo creditor a tancament de l'exercici 2012 per import de 25,60 M€ que es va mantenir al tancament de l'exercici 2013 tot i que diferenciat entre una part a llarg termini, 24 M€, i una altra a curt termini, 1,60 M€.

El problema de liquiditat de l'ACA també afectava l'elevat import acumulat en comptes creditors i l'allargament en els terminis de pagament als creditors.

En aquesta situació, tal com descriu l'Acord de Govern del 20 de novembre del 2012, la Generalitat de Catalunya havia formalitzat el juny del 2012 préstecs amb entitats financeres, dins el marc dels fons que l'Administració General de l'Estat articula mitjançant el Fons de finançament de pagament a proveïdors.¹⁸ Amb els préstecs, en l'exercici 2012 la Generalitat de Catalunya va fer front a saldos proveïdors de diverses entitats públiques, entre aquests, a saldos proveïdors de l'ACA per 25,60 M€. L'Acord de Govern del novembre del 2012 va autoritzar el Departament d'Economia i Coneixement a formalitzar els préstecs amb cadascuna de les entitats públiques per establir les condicions financeres del retorn. El préstec de la Generalitat a l'ACA pels 25,60 M€ es va formalitzar el 3 de juny del 2013, tot i que amb efectes del 26 de juny del 2012, i en preveia el retorn en deu anys, amb carència fins al setembre del 2014 i a tipus variables indexats a l'euríbor amb un marge. Aquest préstec és el que es va registrar al tancament de l'exercici 2012 en el passiu sota el concepte Deutes a llarg termini *cash pooling* ICO creditors mentre que al tancament del 2013, tenint en compte la carència i els primers venciments a partir del 2014, va quedar repartit entre el llarg termini, 24 M€, i el curt termini, 1,60 M€.

S'ha observat com a fet posterior que l'ACA, a finals del 2014, ha amortitzat anticipadament aquest préstec mitjançant la compensació amb altres saldos a cobrar de la Generalitat. Així, mitjançant la Resolució del director general de Política Financera, Assegurances i Tresor del 24 de desembre del 2014 s'han compensat i liquidat les posicions referents, d'una banda el saldo que l'ACA havia de cobrar de la Generalitat per un import net de 14,29 M€ com a resultat de la compensació de saldos entre l'ACA i ATLL i, d'altra banda, 24,80 M€ del saldo restant a aquella data referent al préstec de 25,60 M€. Com, a resultat d'això, el 29 de desembre del 2014 l'ACA ha liquidat, pagant a la Generalitat, el saldo resultant, 10,51 M€.

Deutes *cash pooling* Generalitat

L'Acord de Govern del 19 de juliol del 2011 autoritzava l'ACA a disposar de la pòlissa de crèdit de la Tresoreria Corporativa de la Generalitat de Catalunya per un màxim de 150 M€. Amb això s'intentava que l'ACA pogués alleugerir l'acumulat de creditors vençuts entre finals del 2010 i l'abril del 2011 mentre no s'assolís la reestructuració de deute bancari. L'Acord de Govern establia el retorn del disposat i la cancel·lació d'aquest crèdit abans d'acabar el 2011, ja que preveia que la reestructuració es formalitzaria dins l'exercici 2011. No va ser així i, a 31 de desembre del 2011 restaven pendents de retornar 85,39 M€ (83,88 M€ de disposat i 1,51 M€ d'interessos meritats pendents de liquidar). Va ser posteriorment que, mitjançant l'Acord de Govern del 6 de març del 2012, s'autoritzava l'ACA a renovar la pòlissa i en podia disposar més enllà del 2011, fins al 31 de desembre del 2012, per un import màxim, ja no de 150 M€ sinó dels 83,88 M€ de saldo pendent de retornar al tancament del 2011. S'ha observat però que el 31 de desembre del 2012 encara es

18. La Generalitat de Catalunya, mitjançant l'Acord de Govern del 3 d'abril del 2012, va sol·licitar a l'Administració General de l'Estat, la inclusió en el mecanisme extraordinari de finançament per al pagament als proveïdors de les comunitats autònomes.

mantenia pendent de retornar d'aquest crèdit un saldo disposat de 13,26 M€ sense que cap altre Acord de Govern renovés la pòlissa o autoritzés prorrogar la disposició dels 13,26 M€ durant el 2013. S'ha verificat que entre l'agost i el novembre del 2013 l'ACA va retornar el disposat fins a l'amortització final, el 5 de desembre del 2013.

Altres passius financers

Els imports en el concepte Altres passius financers, tant pel que fa al curt com al llarg termini, tenen a veure amb la posada en funcionament d'infraestructures de sanejament executades en règim de concessió, analitzades en l'epígraf 2.2.2 i fonamentades en els contractes detallats en el quadre 7.¹⁹

En l'epígraf esmentat s'assenyala la posada en marxa al llarg dels exercicis 2011, 2012 i 2013 d'un total de trenta-nou instal·lacions de sanejament en règim de concessió. Amb la finalització i posada en marxa de cadascuna de les trenta-nou instal·lacions es van formalitzar les corresponents actes de posada en funcionament que inclouen les condicions financeres definitives per al pagament de les obres de cadascuna de les instal·lacions, un cop incorporades les addendes als contractes de concessió inicials. Així, el deute era a quinze o vint anys i a un tipus anual al voltant del 7% (6,78%, 6,97% o 7,20% segons els casos) que generava des del 2011 una despesa financera que en el 2013 va arribar a 1,31 M€, tal com recull el quadre 21 de l'epígraf 2.3.8. Del conjunt de les trenta-nou actes se'n desprèn un deute total que, el 31 de desembre del 2013, era de 24,83 M€. D'aquest deute total, 23,84 M€ corresponien a deute a llarg termini, mentre que 0,99 M€ corresponien a deute a curt termini i formava part del saldo de 12,09 M€ de Deutes a curt termini en concepte d'Altres passius financers.

Respecte del saldo a 31 de desembre del 2013 de Deutes a curt termini en concepte d'Altres passius financers, els 12,09 M€ inclouen, a més dels 0,99 M€ referents a les concessions, els saldos a retornar a la Unió Europea per la correcció de la liquidació final de determinades línies de subvencions que havien estat objecte d'ajustaments, per despeses que finalment no van resultar elegibles o per no haver finalitzat la totalitat d'alguna actuació.

2.2.13. Creditors i altres comptes a pagar

La major part de Creditors i altres comptes a pagar concentra el saldo i les principals variacions interanuals en el concepte Creditors per compres i adquisició de serveis però,

19. Fins al 31 de desembre del 2010, en Altres passius financers s'inclouen altres conceptes diferents dels deutes referents amb concessions. Els principals imports a aquella data (en Deutes a llarg termini, 11,21 M€, i en Deutes a curt termini, 0,75 M€) corresponia al deute per l'operació de cens emfitèutic per l'edifici de l'ACA al carrer Provença, 260-262 contractat el desembre del 2002 que, des de l'exercici 2011, es presenta formant part del concepte Deutes amb entitats de crèdit.

també cal fer esment de certs aspectes dels conceptes Creditors varis i Altres deutes amb les administracions públiques pel seu contingut i evolució.

Creditors per compres i adquisició de serveis

Els components que conformen aquests creditors i la seva evolució es recullen en el quadre següent.

Quadre 14. Evolució dels components de Creditors per compres i adquisició de serveis

Concepte	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013	Variació 2010-2011	Variació 2011-2012	Variació 2012-2013
Creditors per pagaments ordenats	249.975.888	197.036.331	120.159.155	108.780.749	(52.939.557)	(76.877.176)	(11.378.406)
Creditors per factures pendents de rebre	76.390.379	72.154.191	81.219.549	79.550.703	(4.236.188)	9.065.358	(1.668.846)
Altres	188.764	143.430	491.166	0	(45.334)	347.736	(491.166)
Total Creditors per compres i adquisició de serveis	326.555.031	269.333.952	201.869.870	188.331.452	(57.221.079)	(67.464.082)	(13.538.418)

Imports en euros.

Font: Memòries anuals, comptabilitat i documentació obtinguda per a la fiscalització.

L'evolució a la baixa des del 2011 del saldo de Creditors per pagaments ordenats té a veure, fonamentalment, amb la millora dels terminis en què l'ACA paga els seus proveïdors, fet que és objecte d'anàlisi específica en l'epígraf 2.6.1, on es fiscalitza l'acompliment dels terminis legals de pagament. En aquesta millora han incidit operacions i fets ja analitzats com el préstec per *cash pooling* en relació amb l'ICO, la pòlissa de crèdit *cash pooling* Generalitat o l'ajornament de quotes de préstecs per l'*standstill* i per la reestructuració del deute bancari.

Pel que fa a Creditors per factures pendents de rebre, els saldos a tancament dels exercicis 2010 a 2013 es mantenen en nivells força elevats. En aquest cas l'evolució està en funció de les provisions que a final de cada exercici cal comptabilitzar per motius diversos.

Creditors per pagaments ordenats

En el saldo a 31 de desembre del 2013 destaca un import de 54,60 M€ a pagar a ATLL, que ja formava part del saldo a 31 de desembre del 2012 i que, parcialment, provenia d'exercicis anteriors. Aquest import correspon a un conjunt de posicions creditores amb ATLL conseqüència del cofinançament d'obres establert en diversos convenis formalitzats entre ambdues entitats. Dins l'import esmentat destaquen 26,62 M€ que, d'acord amb l'analitzat en l'epígraf 2.2.2, corresponen als fons del MIMAM per al finançament de la ITAM de la Tordera, que es va comptabilitzar com a creditor en el moment de quantificar el valor net del traspàs de la instal·lació a ATLL i comptabilitzar aquest traspàs. Aquests 26,62 M€ van ser liquidats per compensació amb la Generalitat de Catalunya el desembre del 2014

juntament amb un conjunt d'altres saldos deutors i creditors pendents de l'ACA amb la Generalitat (vegeu l'epígraf 2.2.12).

També dins els 108,78 M€ hi ha 12,72 M€ que corresponen al saldo creditor amb l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB) per les factures pendents de pagament a 31 de desembre del 2013 en concepte de despeses d'explotació d'infraestructures. L'AMB, de la mateixa manera que altres ens locals competents, explota un conjunt d'infraestructures de sanejament i factura a l'ACA el cost d'explotació (despeses directes i indirectes i manteniment i millores). L'import de 12,72 M€ corresponia a les mensualitats de juny a octubre del 2013. S'ha verificat que l'ACA les ha pagat entre el gener i el març del 2014.

Dins d'aquests creditors s'han observat saldos a 31 de desembre del 2013 amb antiguitats entre 1993 i 2008 per un total de 4,49 M€. Com ja es va dir en l'informe 5/2014, corresponent a l'exercici 2010, existeixen saldos que caldria regularitzar. Cal que l'ACA dugui a terme una anàlisi individualitzada dels saldos de major antiguitat per regularitzar-los, si escau.

Creditors per factures pendents de rebre

El saldo creditor per aquest concepte es manté en nivells força elevats en tot el període fiscalitzat. El 31 de desembre del 2013 el saldo era de 79,55 M€. Dins d'aquest total cal destacar, fonamentalment, les dues tipologies de creditors següents:

- Creditors per factures pendents de rebre corresponents a certificacions d'obres no facturades per 30,15 M€. Inclouen casos en què resta pendent de dirimir i negociar aspectes com les revisions de preus, les desviacions finals en unitats d'obra, etc. Aquests fets generen endarreriments per arribar a acords amb els adjudicataris i, per tant, endarrerix també la liquidació definitiva de les obres.
- Creditors per factures pendents de rebre corresponents a provisions per despeses d'explotació per 29,98 M€. Per a les despeses d'explotació relacionades amb sistemes de sanejament explotats per l'ACA mitjançant un contracte amb un tercer o explotats pels ens locals competents, l'ACA comptabilitza en aquests creditors una provisió a tancament de l'exercici per serveis pels quals no ha rebut factura (per despeses d'explotació directes, indirectes, manteniments i millores) fent una estimació generalment basada en l'exercici anterior.

Creditors varis

En l'exercici 2012, d'acord amb el Reial decret llei 20/2012, del 13 de juliol, d'estabilitat pressupostària i foment de la competitivitat, l'ACA no va liquidar la paga extra del desembre valorada en 1,60 M€. De l'avaluació de la possible contingència que es podia derivar davant la probabilitat que aquest fet generés futures obligacions, l'ACA va enregistrar una provisió de 0,39 M€, import que resulta de considerar quaranta-quatre dies que,

a la data d'entrada en vigor de l'esmentat Reial decret llei s'havien meritats respecte del total dels cent vuitanta dies en què es merita la totalitat de la paga extra. Aquesta provisió de 0,39 M€ és la que, fonamentalment, genera l'augment del saldo de Creditors varis des del tancament de l'exercici 2012.

Altres deutes amb administracions públiques

En els exercicis 2012 i 2013 hi ha un augment d'aquest concepte de comptes a pagar que correspon als ajornaments dels pagaments a compte de l'Impost de societats per 16,61 M€ en el 2012 i 10,17 M€ en el 2013. La resta dels saldos que componen aquest passiu corresponen a comptes a pagar en concepte d'IVA, IRPF i Seguretat Social.

Les novetats en la normativa que regula els pagaments a compte de l'Impost de societats suposen, des del 2012, un significatiu augment del seu import, ja que els estableix fixant uns mínims en funció del volum de la xifra de negoci i no considerant possibles deduccions o bonificacions. L'ACA, donades les dificultats de liquiditat en què estava, va obtenir l'ajornament de part dels pagaments a compte del 2012 i del 2013 pels imports anteriorment esmentats.

Respecte dels Creditors i altres comptes a pagar cal remarcar, com ja es va fer per a l'exercici 2010 en l'informe 5/2014, que l'ACA, en els exercicis 2011-2013 no va reconèixer en la seva comptabilitat ni uns passius per creditors ni una despesa per Subvencions de capital atorgades fonamentades en convenis amb administracions locals per al cofinançament de determinades obres. L'ACA ho fonamenta en el fet que les administracions locals van aportar les certificacions i justificacions de despesa fora de termini i, a més, pel fet que determinades actuacions inicialment previstes en els convenis, que prèviament havien de ser específicament autoritzades per l'ACA, no van ser sotmeses a aquesta autorització.

Al tancament de l'exercici 2010 es van quantificar aquestes operacions en 13,73 M€. Per a l'exercici 2011 no s'ha disposat d'informació per poder fer la corresponent valoració, mentre que a tancament de l'exercici 2012, es va quantificar en 23,31 M€ i, a tancament del 2013, en 17,18 M€.

2.3. COMPTE DE PÈRDUES I GUANYS

En aquest epígraf es fa l'anàlisi de les variacions interanuals més significatives i dels fets més rellevants que afecten les diferents tipologies d'ingressos i de despeses en els exercicis 2011, 2012 i 2013 i, si escau, s'assenyalen les incidències observades.

A continuació es presenta el Compte de pèrdues i guanys dels exercicis 2011, 2012 i 2013. Als efectes comparatius també es presenta el corresponent a l'exercici 2010.

Quadre 15. Compte de pèrdues i guanys dels exercicis 2011, 2012 i 2013

Concepte	2010	2011	2012	2013	Variació 2010/2011 *	Variació 2011/2012 *	Variació 2012/2013 *
OPERACIONS CONTINUADES							
Ingressos de dret públic	356.192.212	375.651.535	432.792.833	422.091.380	19.459.323	57.141.298	(10.701.453)
Despeses de l'activitat ordinària d'explotació	(229.318.656)	(183.602.261)	(159.848.752)	(157.235.330)	45.716.395	23.753.509	2.613.422
Explotacions d'infraestructures del cycle de l'aigua	(171.608.698)	(165.494.177)	(154.562.349)	(150.310.318)	6.114.521	10.931.828	4.252.031
Reposicions i grans reparacions de sistemes	(32.686.685)	(8.704.484)	(3.934.147)	(6.504.836)	23.982.201	4.770.337	(2.570.689)
Anàlisi i control d'aigües	(9.113.669)	(5.614.595)	(483.184)	(107.363)	3.499.074	5.131.411	375.821
Manteniment. de xarxes del programa de medi marí litoral i millora i manteniment de lleres	(15.909.604)	(3.789.005)	(869.072)	(312.813)	12.120.599	2.919.933	556.259
Altres ingressos d'explotació	3.113.485	885.243	677.566	245.404	(2.228.242)	(207.677)	(432.162)
Ingressos accessoris i altres de gestió corrent	3.113.485	885.243	677.566	245.404	(2.228.242)	(207.677)	(432.162)
Despeses de personal	(32.863.876)	(31.875.824)	(29.157.534)	(28.143.402)	988.052	2.718.290	1.014.132
Sous, salaris i assimilats	(25.303.515)	(24.467.230)	(22.325.660)	(21.374.789)	836.285	2.141.570	950.871
Càrregues socials	(7.560.361)	(7.408.594)	(6.831.874)	(6.768.613)	151.767	576.720	63.261
Altres despeses d'explotació	(39.216.243)	(17.818.086)	(19.278.713)	1.160.909	21.398.157	(1.460.627)	20.439.622
Serveis exteriors	(29.686.633)	(13.263.128)	(7.008.154)	(4.663.955)	16.423.505	6.254.974	2.344.199
Tributs	(3.433.911)	(1.886.655)	(1.274.328)	(1.297.326)	1.547.256	612.327	(22.998)
Pèrdues, deteriorament i variació de prov. per incobrables	348.852	346.951	(10.222.686)	7.152.787	(1.901)	(10.569.637)	17.375.473
Altres despeses de gestió corrent	(6.444.551)	(3.015.254)	(773.545)	(30.597)	3.429.297	2.241.709	742.948
Amortització de l'immobilitzat	(51.423.138)	(53.778.590)	(56.402.090)	(55.679.020)	(2.355.452)	(2.623.500)	723.070
Imputació de subvencions d'immobilitzat no financer i altres	15.502.858	15.679.573	16.928.206	17.561.491	176.715	1.248.633	633.0285
Deteriorament i resultat per alienació d'immobilitzat	(6.827.581)	(20.384.436)	(21.492.160)	(18.608.639)	(13.556.855)	(1.107.724)	2.883.521
Altres resultats	759.510	243.748	1.014.453	1.696.800	(515.762)	770.705	682.347
Subvencions de capital	(33.572.567)	(4.633.066)	(8.127.062)	(95.903)	28.939.501	(3.493.996)	8.031.159
RESULTAT D'EXPLOTACIÓ	(17.653.996)	80.367.836	157.106.747	182.993.690	98.021.832	76.738.911	25.886.943
Ingressos financers	3.720.979	5.664.150	3.631.210	982.144	1.943.171	(2.032.940)	(2.649.066)
Despeses financeres	(39.955.701)	(51.032.903)	(55.255.077)	(44.428.517)	(11.077.202)	(4.222.174)	10.826.560
Deteriorament i resultat per vendes d'instruments financers	(64.694)	0	0	0	64.694	0	0
RESULTAT FINANCER	(36.299.416)	(45.368.753)	(51.623.867)	(43.446.373)	(9.069.337)	(6.255.114)	8.177.494
RESULTAT ABANS D'IMPOSTOS	(53.953.412)	34.999.083	105.482.880	139.547.317	88.952.495	70.483.797	34.064.437
Impost sobre beneficis	-	(49.322)	(237.336)	(313.981)	(49.322)	(188.014)	(76.645)
RESULTAT DE L'EXERCICI	(53.953.412)	34.949.761	105.245.544	139.233.336	88.903.173	70.295.783	33.987.792

Imports en euros.

Font: Comptes anuals de l'ACA.

* El Compte de pèrdues i guanys presentat per l'ACA no recull les columnes de variacions, però s'han afegit al quadre per facilitar el seguiment dels comentaris de l'evolució.

El Compte de pèrdues i guanys de l'ACA presenta en els exercicis 2011, 2012 i 2013 significatives millores en el Resultat d'explotació que han permès, des del 2011, que el Resultat de l'exercici fos de signe positiu malgrat mantenir el Resultat financer en elevats nivells de pèrdua. La millora del Resultat d'explotació, tant pel que fa a l'increment d'ingressos com a la reducció de despeses, responen a previsions i mesures recollides en Pla de viabilitat que l'ACA va formular en el primer semestre del 2011 i que s'analitza en l'epígraf 2.5.

Les variacions més significatives dels ingressos i de les despeses en aquests tres exercicis, els fets més rellevants i les principals incidències observades fan referència a les àrees del Compte de pèrdues i guanys que es presenten en els epígrafs següents.

2.3.1. Ingressos de dret públic

La composició d'aquests ingressos i la seva evolució és la següent:

Quadre 16. Detall d'evolució dels Ingressos de dret públic

Concepte	31.12.2010	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Cànon de l'aigua	341.651.669	357.527.645	404.888.430	397.000.656
CA-Xarxa	289.765.857	307.135.680	350.070.688	343.933.204
CA-Fonts pròpies	51.885.812	50.391.965	54.817.742	53.067.452
Cànon de derivació	6.376.374	6.300.624	6.294.745	3.626.934
Cànon de regulació	1.604.720	6.013.658	5.726.317	5.527.018
Tarifa d'utilització de l'aigua	3.626.924	3.678.654	3.700.244	91.006
Cànon de l'aigua-abastament	-	-	8.343.508	11.423.878
Analítiques de laboratori	-	-	-	1.756.742
Diversos (cànon d'ocupació, cànon concessional, taxes, sancions, interessos i recàrrecs, etc.)	2.932.525	2.130.954	3.839.589	2.665.146
Totals	356.192.212	375.651.535	432.792.833	422.091.380

Imports en euros.

Font: Memòries anuals, comptabilitat i documentació obtinguda per a la fiscalització.

L'anàlisi se centra en el cànon de l'aigua atès el seu pes específic. Amb tot, també cal fer altres comentaris en relació amb la resta d'ingressos de dret públic i la seva evolució.

Cànon de l'aigua

Seguidament s'expliquen els diferents motius que donen lloc a l'evolució dels ingressos del cànon de l'aigua en els exercicis 2011, 2012 i 2013. Per a això, cal tenir presents els diversos quadres dels annexos 4.3 i 4.4 referents a l'evolució dels diferents components del cànon de l'aigua (trams, valors base, coeficients) i dels volum d'aigua facturats.

Exercici 2011

En 2011 l'augment d'ingressos per cànon de l'aigua va ser de 15,88 M€, el que representa un 4,6% respecte als ingressos del 2010.

Els valors base del cànon de l'aigua van augmentar d'acord amb la Llei 6/2011, del 27 de juliol, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2011 en un 4,5% respecte dels vigents. L'augment era aplicable des de l'agost i fins al setembre, ja que a partir de l'octubre, d'acord amb la disposició final segona de la Llei 7/2011, del 27 de juliol, de mesures fiscals i financeres s'aplicava un nou increment del 4%; tot això, tant per a les tarifes domèstiques com per a les industrials.

A més, des de l'octubre del 2011 es varien els límits de consums dels tres trams de la tarifa domèstica. El tram 1, que s'aplicava a consums mensuals de fins a 10 m³, va passar a aplicar-se a consums de fins a 9 m³; el tram 2, que s'aplicava a consums entre 10 m³ i 18 m³, va passar a ser aplicable a consums entre 9 m³ i 15 m³ i, el tram 3, per a consums superiors a 18 m³, va passar a aplicar-se a consums superiors a 15 m³. Cal recordar que a cadascun dels trams se li aplica un coeficient que es multiplica al valor base (tram 1: coeficient 1; tram 2: coeficient 2; tram 3: coeficient 5).

Encara que sense massa impacte en l'evolució global dels ingressos, cal remarcar també que des de l'agost del 2011, mitjançant el nou article 69.8 del Decret legislatiu 3/2003, de Text refós de la llei d'aigües de Catalunya, que va afegir la Llei 7/2011 de mesures fiscals i financeres, era d'aplicació a la tarifa domèstica un cànon social amb un valor base de 0,3999 €/m³ que s'aplicava, sempre que no se superés el consum de 9 m³ del tram 1, a persones de seixanta anys o més que cobressin la pensió mínima (jubilació, incapacitat permanent o viudetat) i en aquells casos de famílies amb tots els seus membres en l'atur.

Exercici 2012

En 2012 l'augment d'ingressos pel cànon de l'aigua va ser de 47,36 M€, el que representa un 13,2% respecte als ingressos del 2011.

Els valors base del cànon de l'aigua van augmentar d'acord amb la Llei 1/2012, del 22 de febrer, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2012, i d'acord amb la Llei 5/2012, del 20 de març, de mesures fiscals i financeres en un 3% el tram 1 i en un 12% els trams 2 i 3. Pel que fa a les tarifes industrials, es van s'incrementa un 3%. A més, per a la tarifa domèstica, es va aprovar un nou tram 4 (de més de 18 m³) amb un coeficient de 8, mentre que el tram 3, fins llavors per a consums de més de 15 m³, va quedar delimitat a consums d'entre 15 m³ i 18 m³. El cànon social es va mantenir en les mateixes condicions que per l'exercici 2011.

A més, a partir del març del 2012 va desaparèixer l'exempció de certs usos municipals d'aigua potable. Així, la Llei 5/2012 de mesures fiscals i financeres va modificar l'article 64.2.c del Decret legislatiu 3/2003, de Text refós de la Llei d'aigües de Catalunya, anul·lant les exempcions referents a serveis com l'alimentació de fonts públiques i monumentals, les neteges de carrers i regs de parcs i jardins i camps esportius públics, etc. Amb aquesta modificació l'exempció sols es mantenia per a aquests usos si s'efectuaven amb aigua que procedís de fonts alternatives de producció (aigües pluvials, regenerades, reutilitzades, etc.) mentre que abans era per a tot tipus d'aigua. Aquesta mesura no va suposar, però, increments gaire significatius d'ingressos per a l'ACA: al voltant d'1,5 M€/any.

Exercici 2013

En 2013 els ingressos per cànon de l'aigua van decreixer en 7,89 M€, el que representa un descens del 0,02% respecte als ingressos del 2012.

Els components del cànon (valors base, coeficients, límits de trams) no presentaven cap variació respecte dels del 2012.

El consum d'aigua en 2013 es va reduir en un 2,5%. Però, a més, van prendre major pes els trams baixos del cànon en detriment dels trams superiors, en gran part pel coneixement del major cost que representen determinats consums domèstics (reg de jardins i reposició d'aigua en piscines privades, per exemple). En el quadre següent es compara, per als mesos de novembre del 2012 i del 2013, el pes específic dels volums globals facturats per l'ACA per cadascun dels trams.

Quadre 17. Distribució de volums facturats per cànon de l'aigua (domèstic). Novembre 2012 i 2013

Mes	Volum facturat tram 1	Volum facturat tram 2	Volum facturat tram 3	Volum facturat tram 4	Total (%)
Novembre 2012	81,2	10,2	1,9	6,7	100,0
Novembre 2013	84,3	9,4	1,6	4,7	100,0

Font: Documentació facilitada per l'ACA.

Com es pot observar, a finals del 2012 el tram 4 representava un 6,7% del total del volum de cànon de l'aigua recaptat per usos domèstics, mentre que a finals del 2013 aquest percentatge va baixar fins al 4,7%. També es van reduir en el 2013, tot i que en menor mesura, els pes relatiu dels ingressos recaptats pels trams 2 i 3, el que va donar lloc a un augment del pes relatiu del tram 1.

De tot el que s'ha esmentat per als exercicis 2011, 2012 i 2013 cal concloure que els dos factors que expliquen la major part de l'evolució dels ingressos del cànon de l'aigua són la variació en les components del cànon de l'aigua i l'evolució dels consums. Un altre factor és l'impacte de la crisi econòmica que va suposar el descens d'activitat industrial (i el

tancament d'empreses) amb el consegüent decrement de la part del cànon de l'aigua per usos industrials.²⁰

Altres ingressos de dret públic

A part del cànon de l'aigua, cal destacar també l'evolució dels ingressos de dret públic següents:

Cànon de derivació

Amb la finalitat de finançar les obres de condicionament i millora de les infraestructures hidràuliques del Delta de l'Ebre, la Llei 18/1981, de l'1 de juliol, sobre actuacions en matèria d'aigües en Tarragona, va establir un cànon, que liquidava la Confederació Hidrogràfica de l'Ebre (CHE) als contribuents i recaptava el CAT per ingressar-lo a l'ACA. Posteriorment l'ACA ingressava la part corresponent a la CHE en funció del percentatge fixat legalment. La disposició addicional segona de la Llei 10/2001, del 5 de juliol, del Pla Hidrològic Nacional, va modificar la Llei 18/1981 i va establir que la proporció esmentada (reversió a la CHE i retenció) havia d'estar en funció de la part de les inversions que realment hagués dut a terme cadascuna de les administracions. També, va establir que una vegada amortitzades les inversions aquesta proporció seria d'un 80% a revertir a la CHE i un 20% a retenir l'ACA.

D'acord amb això, fins al tercer trimestre del 2013 l'ACA retenia el 77% i sols havia de revertir a la CHE el 23%, percentatges corresponents a la part d'inversions finançada per cadascuna de les administracions. Des de l'octubre del 2013, data en què les administracions van acordar considerar amortitzades les inversions, l'ACA va passar a revertir a la CHE el 80% del cànon i sols podia retenir-ne el 20%. Aquest canvi explica el descens dels ingressos de l'ACA en el 2013 en concepte del cànon de derivació.

Cànon de regulació

Aquest cànon es destina a compensar els costos incorreguts en les infraestructures de regulació (bàsicament per cost d'obres i de manteniment dels embassaments de Sau, la Baells, Sant Ponç, la Llosa, Boadella i Ciurana). Els subjectes passius d'aquest cànon,

20. La part d'usos industrials, si bé presenta un gravamen general en funció dels volums d'aigua (i per tant el descens o aturada d'activitat empresarial quedaria integrada en l'evolució dels consums d'aigua ja tinguda en compte en l'anàlisi d'evolució) presenta també una part corresponent a gravamen específic que depèn de variables o paràmetres de contaminació de matèries en suspensió, matèries inhibidores, matèries oxidables, sals solubles, nitrogen o fòsfor. Per tant, si la crisi econòmica va afectar la reducció d'activitat o tancament d'empreses, podia haver afectat en major o menor grau l'evolució dels ingressos del cànon de l'aigua, en funció de si es tractava d'empreses que la seva activitat requeria majors o menors consums d'aigua però també, que la seva activitat generés majors o menors nivells de càrrega contaminant.

beneficiaris de les obres i el manteniment esmentats, són companyies hidroelèctriques, comunitats de regants i administracions locals o entitats i empreses responsables de l'abastament d'aigua.

S'observa que l'ingrés de l'ACA per aquest cànon va ser molt baix en el 2010, 1,60 M€, –en el 2009 havia estat de 5,59 M€– mentre que del 2011 al 2013 va tornar a nivells similars, entre 5,50 M€ i 6,30 M€. El baix nivell d'ingressos en el 2010 s'explica pel fet que l'any base per al càlcul del cànon del 2010 era l'exercici 2008, any de sequera extrema i, per tant, amb uns volums de captació molt baixos. A més, com es va remarcar en l'informe 14/2011, en el 2010 l'ACA va regularitzar el cànon de regulació del 2005 referent a la Llosa del Cavall i va anul·lar ingressos per 2,17 M€.

Tarifa d'utilització de l'aigua (TUA)

Aquesta tarifa de repercussió de costos de la ITAM de la Tordera tant als seus usuaris directes com als que ho siguin d'aprofitaments d'aigua de l'àmbit de la Baixa Tordera es va implantar el gener del 2006. D'acord amb la Llei 10/2011, del 29 de desembre, i altres disposicions concordants, la TUA es va extingir l'1 de gener del 2013. Atès que la ITAM de la Tordera havia estat traspassada a ATLL i, un cop extingida ATLL, la seva activitat o gestió del servei d'abastament ha estat objecte de concessió.

Cànon de l'aigua–abastament

D'acord amb el que preveu la Llei 5/2012, de mesures fiscals i financeres, les entitats subministradores van passar a pagar el cànon de l'aigua, ja que van perdre l'exempció fins llavors prevista per als usos de l'aigua en concepte d'abastament. Com a conseqüència d'això, des de l'abril del 2012 l'ACA obté ingressos per aquest concepte i els comptabilitza en un compte diferenciat: Cànon de l'aigua – abastament.

Analítiques de laboratori

Aquesta tipologia d'ingressos apareix en el 2013, any en què es privatitza mitjançant concessió la gestió i prestació del servei d'abastament en alta (servei que fins llavors prestava l'extinta ATLL). D'acord amb el que es preveia en els Plecs de la licitació de la concessió, la concessionària havia d'efectuar a través del laboratori de l'ACA les analítiques exigides legalment. Els Plecs estableixen en annex els preus unitaris aplicables el 2013 per a diferents tipologies d'analítica.

2.3.2. Altres ingressos d'explotació

En el concepte Altres ingressos d'explotació s'imputen diverses tipologies d'ingrés, com els ingressos per recuperació de despeses, per vendes de publicacions, etc. L'única

tipologia que al llarg dels anys concentra la major part d'aquests ingressos és la referent als ingressos per convenis amb ajuntaments per a noves connexions o per millores i ampliacions dels sistemes públics de sanejament. Com a conseqüència d'aquests convenis l'ACA repercuteix als ajuntaments el cost de conduccions per a noves connexions als sistemes públics de sanejament ja existents, l'ús de col·lectors o les ampliacions o construccions d'EDAR.

2.3.3. Despeses de l'activitat ordinària d'explotació

En l'exercici 2011 s'observa una davallada significativa d'aquestes despeses, en 45,72 M€, el que representa el 19,9% de descens respecte de la despesa del 2010. Aquesta tendència es va mantenir i, fins i tot, aprofundir: en l'exercici 2012 amb un nou descens respecte del 2011, de 23,75 M€, el 12,9%, i, en el 2013, amb un descens de 2,61 M€, l'1,6% respecte del 2012. Així, en el 2013, aquestes despeses van ser el 68,5% de la despesa del 2010.

Aquesta evolució respon al règim d'austeritat implantat des del primer semestre del 2011 amb les previsions de l'Avantprojecte de pressupost de maig del 2011 i amb la posterior formalització, l'octubre del 2011, del Pla de viabilitat o Pla economicofinancer (PEF). El plantejament era que l'ACA havia de fer front, únicament i exclusivament, a aquelles despeses indispensables per a dur a terme el sanejament i l'abastament de l'aigua. També des del 2011 es va aturar qualsevol nova inversió i el manteniment es va reduir al mínim. En aquesta situació (i per donar compliment al Decret 109/2011, de l'11 de gener, de pròrroga de pressupostos, que alhora consolidava les mesures aprovades pel Decret 3/2010, del 29 de maig de contenció de la despesa) en el 2011 l'ACA va iniciar negociacions dels contractes d'explotació amb els tercers i amb els ens locals competents per reduir les despeses d'explotació (fonamentalment despeses indirectes). La despesa d'aquests contractes generen, fonamentalment, les despeses en concepte d'Explotacions d'infraestructures del cicle de l'aigua i de Reposicions i grans reparacions de sistemes.

Addicionalment es van aturar determinades instal·lacions pel seu elevat cost d'explotació, en molts casos per l'elevat cost energètic o de manteniment, que, per poder donar els serveis essencials de sanejament, podien ser substituïdes amb l'activitat d'altres instal·lacions en funcionament, o bé mitjançant certes connexions de xarxes, podien aturar-se, almenys temporalment, sense pertorbar el servei prestat (vegeu en l'epígraf 2.2.2 l'anàlisi del deteriorament en concepte d'aturada d'instal·lacions).

Explotacions d'infraestructures del cicle de l'aigua

Aquest concepte segueix reduint-se en el 2012 com a resultat de les negociacions iniciades en el 2011 amb els tercers o ens locals que explotaven les infraestructures. Així, es va consolidar el descens assolit en el 2011, que havia estat de 6,11 M€ i es va aconseguir un nou descens de 10,93 M€. En el 2013 es va consolidar la reducció assolida, i el

nou estalvi de 4,25 M€ responia a la desaparició de la despesa de manteniment de la ITAM de la Tordera que, com s'ha remarcat en l'anàlisi de les baixes d'immobilitzat, ja des de finals del 2012 va ser traspassat a ATLL per a la seva gestió en concessió a partir del gener del 2013.

Fins als exercicis 2010 i 2011 l'ACA mantenia un control de la despesa d'explotació per cada instal·lació o centre d'activitat, mentre que a partir del 2012, i sobretot el 2013, els controls van passar a ser per ens locals competents, alguns dels quals podien concentrar l'explotació de diverses instal·lacions i fins i tot d'un nombre important d'elles. Als efectes comptables això no té perquè suposar problemes d'imputació respecte dels totals de despesa a comptabilitzar, però sí que l'ACA perd informació de detall i això podria arribar a incidir negativament en els controls de seguiment de la despesa facturada instal·lació per instal·lació.

Reposicions i grans reparacions de sistemes

Aquest concepte concentra el descens de les despeses de l'activitat ordinària d'explotació en el 2011 ja que, amb 8,70 M€, va suposar disminuir-les en 23,98 M€ respecte les del 2010. De l'evolució en els exercicis posteriors es desprèn que si bé era possible reduir la despesa, els mínims de reposicions i reparacions que les instal·lacions requereixen no permeten ajornar-la i mantenir-la per sota d'una mitja d'uns 10 M€/any més enllà de dos o tres anys. Així, si bé s'observa que la despesa encara es va reduir en el 2012, es va incrementar lleugerament en el 2013 i, com a fet posterior s'ha observat que en el 2014, amb 12,31 M€, és gairebé el doble que la del 2013 i ha superat els nivells de despesa del 2011.

Anàlisi i control d'aigües, Manteniment de xarxes de medi marí litoral i Manteniment de lleres

El concepte Anàlisi i control d'aigües inclou la despesa dels contractes externs per realitzar aquestes tasques. Des del 2011, l'ACA redueix gradualment aquesta despesa fent front únicament a anàlisis i controls que es consideren bàsics i necessaris per a les conques internes que, a més, són de menor exhaustivitat. Els controls i anàlisis de les conques de l'Ebre, sols es fan en els casos requerits per la normativa.

Pel que fa a la despesa en concepte Manteniment de xarxes del programa de medi marí litoral i millora i manteniment de lleres cal remarcar el descens en 2011, 12,12 M€ que es va mantenir i s'accentuà en els exercicis 2012 i 2013 deixant la despesa per aquest concepte en imports mínims. Així:

- El manteniment de lleres recull les aportacions de l'ACA a ens locals, que són els que tenen la competència d'executors de la seva neteja i manteniment. Aquests ajuts s'han anat reduït a casos molt concrets i als mínims legalment exigibles.

- El manteniment de medi marí es concentrava en el servei de neteja de residus sòlids de les superfícies de les platges. Aquest servei, representava un elevat cost en relació amb els resultats que s'obtenia i, atès que no estava previst legalment com a competència de l'ACA, es va deixar de prestar des del 2011, i la despesa es va reduir en 4,23 M€.

2.3.4. Despeses de personal

L'anàlisi concreta de la legalitat en relació amb l'evolució d'aquestes despeses es presenta en l'epígraf 2.6.3. Tanmateix a continuació es remarquen les causes que, en els exercicis 2011, 2012 i 2013, van originar els decrements interanuals de despesa.

Exercici 2011

Del 2010 al 2011 les despeses de personal van passar de 32,86 M€ a 31,87 M€, decrement de 0,99 M€, que representa un 3,0%. La Llei 6/2011, del 27 de juliol, de pressupostos per al 2011, va establir mantenir els mateixos sous que els existents des del juny del 2010. Malgrat això, cal tenir present que la comparació interanual de les despeses de personal del 2011 respecte de les del conjunt de l'exercici 2010 es fa considerant que el juny del 2010 hi va haver una reducció del 5% de la massa salarial (d'acord amb el Decret Llei 3/2010, de mesures urgents de contenció de la despesa) fet que explica, en termes globals, que el conjunt de la despesa de personal del 2011 es reduís, aproximadament en un 1,8% respecte del conjunt de les despeses de personal del 2010. Però, a més, cal tenir en compte que el decrement també es va produir pel descens de la plantilla mitjana, que havia estat de sis-cents vuitanta-dos empleats en el 2010, mentre que en el 2011 va ser de sis-cents seixanta-tres empleats.

Exercici 2012

Del 2011 al 2012 les despeses de personal van passar de 31,88 M€ a 29,16 M€, decrement de 2,72 M€, que representa un 8,5%. Cal destacar que en el 2012 es va reduir una paga extraordinària a tot el personal d'acord amb el Reial decret Llei 20/2012, del 13 de juliol, de mesures per garantir l'estabilitat pressupostària. Cal tenir també en compte la congelació salarial prevista en la Llei 1/2012, del 22 de febrer, de pressupostos per al 2012 i la reducció de plantilla mitjana de sis-cents seixanta-tres empleats en el 2011 a sis-cents vint-i-tres en el 2012.

Exercici 2013

Entre 2012 i 2013 les despeses de personal van passar de 29,16 M€ a 28,14 M€, decrement d'1,01 M€, que representa un 3,5%. En el 2013 es va reduir novament una paga extraordinària a tot el personal en virtut de l'Acord de Govern del 26 de febrer del 2013 i,

amb la pròrroga per al 2013 de la Llei de pressupostos del 2012, es va mantenir la congelació salarial. Les causes del decrement de la despesa en 2013 van ser la reducció de plantilla mitjana de sis-cents vint-i-tres empleats a sis-cents setze empleats, però sobretot que la despesa per indemnitzacions, que en el 2012 va ser de 0,79 M€ fruit dels acomiadaments de personal en aquell exercici, no es va produir en el 2013.

2.3.5. Altres despeses de d'exploació

Respecte d'Altres despeses d'exploació cal comentar el següent:

Serveis exteriors

En els darrers exercicis objecte de la fiscalització s'ha passat d'una despesa per Serveis exteriors, que en 2010 era de 29,68 M€ a la del 2013, de 4,66 M€. El decrement és el resultat de la reducció de la despesa d'estructura plantejada en el PEF. Els decrements interanuals es concentren en les partides següents:

- *Serveis de gestió del medi:* Són serveis externalitzats d'assistències tècniques que des del 2011, a mesura que es van finalitzant, no es renoven. Destaca el descens de la despesa per serveis de telecontrol de la qualitat de les aigües de rius i controls d'hidrologia superficial que es van reduint i que en 2012 gairebé van desaparèixer.
- *Manteniment de sistemes d'informació:* Fins a l'exercici 2011 l'ACA disposava d'un servei extern de manteniment d'equips informàtics 365 dies/any i 24 hores/dia. En el 2011, un cop finalitzat el contracte, no es va renovar i, mitjançant personal propi de l'ACA, es presten serveis bàsics de manteniment dels equips de dilluns a divendres 7 hores/dia.
- *Actuacions per programes del cicle de l'aigua:* Els serveis externs per estudis i programes per al compliment dels objectius de la Directiva Marc de l'Aigua, que en el 2010 va suposar una despesa de 0,79 M€, ja no van generar despesa en el 2011.
- *Conservació i reparació d'immobles:* Cal destacar la disminució en les despeses per vigilància per la reducció del servei contractat, que des del 2011 va passar de 24 hores 365 dies l'any per als dos edificis d'oficines del carrer Provença a 22 hores i sols de dilluns a divendres en un dels edificis.
- *Lloguers de béns mobles i immobles:* En el 2013 destaca un descens de 0,87 M€ per la renegociació de la renda del lloguer de l'edifici del carrer Provença, 204. El nou contracte va entrar en vigor l'1 de juliol amb una renda de 87.179 €/mes mentre que fins llavors la renda era de 134.122 €/mes

Pèrdues, deteriorament i variació de provisions d'incobrables

Aquest epígraf de despesa recull, fonamentalment, la referent a la dotació a la provisió d'insolvències, tot i que incorpora també petites regularitzacions que no afecten la provisió.

El moviment de la provisió en el període del 2011 al 2013 es recull en el quadre següent:

Quadre 18. Variació de la provisió d'insolvències

Saldo provisió a 31 de desembre del 2010	24.258.493
Reversió de l'exercici	(418.024)
Dotació contra patrimoni (canvi de criteri)	10.416.921
Anul·lació de saldos deutors contra provisió	(2.702.003)
Saldo provisió a 31 de desembre del 2011	31.555.387
Dotació de l'exercici 2012	10.244.582
Anul·lació de saldos deutors contra provisió	(5.251.503)
Saldo provisió a 31 de desembre del 2012	36.548.466
Reversió de l'exercici	(6.956.617)
Anul·lació de saldos deutors contra provisió	(1.699.132)
Saldo provisió a 31 de desembre del 2013	27.892.717

Imports en euros.

Font: Memòries anuals, comptabilitat i documentació obtinguda per a la fiscalització.

Nota: Els saldos de la provisió d'insolvències a final de cadascun dels exercicis es corresponen amb els que s'han detallat en l'epígraf 2.2.5 per als Deutors per ingressos de dret públic i per als Deutors varis en el quadre 8 i en el quadre 10, respectivament.

En cada exercici l'ACA aplica la provisió per l'anul·lació de determinats deutors incobrables, fet que no afecta la despesa de l'exercici. També reverteix la provisió en relació a determinats saldos deutors que han estat cobrats o que han millorat la possibilitat de ser cobrats. A més, al tancament de cada exercici l'entitat fa l'anàlisi per al càlcul de la dotació a la provisió necessària. La reversió i la dotació de la provisió d'insolvències són els components que s'imputen en la despesa per Pèrdues, deteriorament i variació de provisions d'incobrables. Així:

- En l'exercici 2011 la provisió va incrementar-se amb una dotació de 10,42 M€ però, com s'ha remarcat en l'anàlisi de Deutors i de Resultats d'exercicis anteriors, atès el canvi de criteri en el càlcul de la provisió, la despesa per aquest import calia haver-la dotat en exercicis anteriors, i per això l'ACA no la va comptabilitzar com a despesa del 2011. La reversió, 0,42 M€, juntament amb certes regularitzacions de 71.073 € que no afecten la provisió, van generar l'ingrés de 0,35 M€.
- En l'exercici 2012 la despesa de 10,22 M€ correspon, bàsicament, a la dotació de l'exercici a la provisió d'insolvències de 10,24 M€ i la diferència de 21.895 €, a regularitzacions que no afecten la provisió.

- En l'exercici 2013, aquest epígraf presentava novament saldo positiu, és a dir, un ingrés de 7,15 M€. Atès que es van cobrar saldos deutors i va millorar la cobrabilitat d'altres, fet que va fer revertir la provisió respecte de l'exercici anterior en 6,96 M€. La diferència de 0,19 M€ correspon a certes regularitzacions que no van afectar la provisió.

Altres despeses de gestió corrent

Fins a l'exercici 2010 Altres despeses de gestió corrent incloïa diversos conceptes com despeses per aportacions al CAT o per l'abastament d'aigua en casos esporàdics en camions cisterna, i també les despeses corresponents a les indemnitzacions per la gestió de la recaptació. El principal concepte d'aquest epígraf de despesa és el de les indemnitzacions esmentades, que l'ACA pagava a les entitats subministradores com a compensació de les despeses de gestió d'aquestes per la recaptació del cànon de l'aigua. La despesa per aquest concepte en els exercicis 2010 i 2011 va ser de 3,83 M€ i 3,02 M€, respectivament, però en el 2012 va disminuir significativament i va quedar en 0,77 M€ i, en el 2013, en 30.597 € (import aquest últim que recull liquidacions finals de premi de recaptació del 2012).

La Llei 5/2012, de mesures fiscals i financeres, va modificar el Decret legislatiu 3/2003 en l'article 75.11, el que va suposar que des de l'abril del 2012 quedés eliminada la indemnització per la gestió de recaptació a les entitats subministradores. L'esmentada modificació legislativa va passar a considerar les entitats subministradores substituïdes del contribuent, fet que, entre d'altres, no els dona dret a cap tipus de compensació econòmica per la gestió de recaptació.

2.3.6. Deteriorament i resultat per alienació d'immobilitzat

L'evolució en detall de la despesa per Deteriorament i resultat per alienació d'immobilitzat ha estat la següent.

Quadre 19. Detall d'evolució de la despesa per Deteriorament i resultat per alienació d'immobilitzat

Concepte	2011	2012	2013
Deteriorament Immobilitzat en funcionament	17.067.030	15.360.093	6.970.687
Deteriorament Immobilitzat en curs	-	5.048.989	(3.121.409)
Despeses per alienació d'immobilitzat	3.317.406	1.083.078	14.759.361
Total	20.384.436	21.492.160	18.608.639

Imports en euros.

Font: Memòries anuals, comptabilitat i documentació obtinguda per a la fiscalització.

Les despeses per Deteriorament han estat analitzades en l'àrea d'Immobilitzat i caldria fer referència a les pèrdues més significatives en concepte de Despeses per alienació

d'immobilitzat, que es concentren en l'exercici 2013. La major part del total dels 14,76 M€ d'aquestes despeses ja ha estat analitzat en l'àrea d'Immobilitzat quan s'ha analitzat les baixes:

- Baixa de part del cost de l'ETAP d'Abrera que encara figurava en l'immobilitzat de l'ACA quan realment eren actius d'ATLL. Aquesta baixa va generar una pèrdua de 6,91 M€.
- Baixa de 194 projectes en curs per 4,60 M€ que finalment van quedar fora de la programació dels exercicis posteriors.

2.3.7. Subvencions de capital

L'ACA imputa com a despesa en el concepte per Subvencions de capital els imports que atorga fonamentalment a administracions locals per finançar obres d'infraestructura general, de sanejament i abastament en alta, de col·lectors d'aigües pluvials, etc. L'ACA comptabilitza la despesa quan les obres estan definitivament justificades, validades i, a més imputa, mitjançant provisió, les encara no validades a final de l'exercici però que es considera que s'estan executant i no hi ha dubtes que caldrà acabar abonant.

Des del 2010, tal com es destacar en l'Informe 5/2014, l'import d'aquesta despesa es va reduir de manera molt significativa pel descens del finançament rebut per l'ACA referent a la disposició addicional tercera de l'Estatut de Catalunya.

Des del 2011 l'ACA no ha atorgat cap nova línia de subvenció, de manera que la despesa en aquest concepte imputada en el 2011, 4,63 M€; en 2012, 8,13 M€, i en 2013, 95.903 € correspon a l'endarreriment en les justificacions dels ens o administracions locals per al tancament i liquidació de convenis i línies de subvencions de l'exercici 2010 o anteriors.

Respecte d'aquesta despesa, d'acord amb el que es va dir en l'Informe 5/2014, referent a l'exercici 2010, l'ACA, en els exercicis 2010 a 2013, no va reconèixer en la seva comptabilitat ni uns passius per creditors ni una despesa per subvencions de capital fonamentades en convenis amb administracions locals per al cofinançament de determinades obres. Com s'ha remarcat al final de l'epígraf 2.2.13 (en l'anàlisi de Creditors i altres comptes a pagar) l'ACA fonamenta la no-comptabilització en la justificació de les administracions locals fora de termini i en la manca d'autorització de determinades actuacions. Al tancament de l'exercici 2013 aquesta despesa i passiu es va quantificar en 17,18 M€.

2.3.8. Ingressos i despeses financeres

La major part d'Ingressos financers corresponen als interessos d'aquelles operacions de cobertura o derivats que al llarg de l'exercici han generat diferencials a cobrar respecte

dels tipus d'interès del mercat. Amb tot, en el 2013 hi havia ingressos de 0,30 M€ pels interessos dels dipòsits a curt termini esmentats en l'epígraf 2.2.7.

També una part de Despeses financeres corresponen a operacions de cobertura o derivats que durant l'exercici han generat pèrdues o interessos a pagar. D'això en resulta un total net de pèrdues financeres de les operacions de cobertura que es recull a continuació.

Quadre 20. Evolució dels ingressos i despeses de les operacions de cobertura o derivats

Concepte	2010	2011	2012	2013
Ingressos financers derivats	3.626.102	5.557.849	3.448.138	678.075
Despesa financera de derivats	10.379.248	10.268.029	8.231.058	4.878.326
Pèrdua neta derivats	6.753.146	4.710.180	4.782.920	4.200.251

Imports en euros.

Font: Comptabilitat de l'ACA.

El descens sostingut de l'euríbor al llarg dels exercicis 2010-2013 va generar un net amb pèrdues per al global del derivats, ja que els interessos de mercat van ser inferiors als imports fixats en les operacions de cobertura. L'evolució a la baixa de l'euríbor va suposar que des del 2011 l'ACA ja no contractés cap nou derivat.

A finals del 2011 encara eren vigents un total de vint-i-vuit derivats (a finals del 2010 n'eren trenta-dos), que, a més, cada cop cobrien un capital pendent menor, ja que les amortitzacions dels préstecs subjacents el reduïen. L'amortització i el venciment final de préstecs va suposar reduir el nombre de derivats vius, que a finals del 2012 eren vint-i-tres i, a finals del 2013, quinze. Malgrat aquest descens del nombre de derivats i del capital pendent dels préstecs subjacents, la despesa financera neta va seguir mantenint-se a nivells força elevats en els exercicis 2012 i 2013, al voltant dels 4,5 M€, a causa del sostingut descens de l'euríbor i, sobretot, perquè alguns dels derivats encara vius eren els que generaven més despesa. Els derivats vius a finals del 2013 han concentrat els venciments en els exercicis 2014 i 2015 i, després del 2015, sols restaran dues operacions (amb venciment el juliol del 2016 i el desembre del 2019).

Com s'ha remarcat al final de l'epígraf 2.2.9, a finals del 2012, el cost de liquidar o cancel·lar anticipadament les operacions de cobertura era d'11,38 M€, mentre que a finals del 2013, era de 6,85 M€. Amb aquesta evolució, i tenint en compte l'evolució del cost financer dels derivats l'ACA hauria d'analitzar la possibilitat i la conveniència de cancel·lar anticipadament els derivats encara vius.

Despeses financeres presenta els components que es detallen en el quadre següent amb l'evolució entre el 2010 i el 2013.

Quadre 21. Evolució dels components de Despeses financeres

Concepte	2010	2011	2012	2013
Interessos de préstecs i crèdits	27.797.825	34.728.049	39.528.690	35.405.804
Interessos de derivats (a)	10.379.248	10.268.029	8.231.058	4.878.326
Provisió d'interessos	-	3.932.977	-	-
Interessos cens emfitèutic (b)	605.033	569.205	531.581	492.073
Interessos concessions (c)	-	72.201	356.744	1.312.479
Interessos préstec AMB	-	115.440	613.052	395.461
Comissions diverses	999.994	1.120.245	3.082.526	320.690
Comissions de reestructuració	-	-	268.323	536.646
Comissions de coordinació	-	-	2.275.464	-
Comissió agència (d)	63.809	40.355	134.309	85.160
Diversos (e)	109.792	186.402	233.330	1.001.878
Totals	39.955.701	51.032.903	55.255.077	44.428.517

Imports en euros.

Font: Comptabilitat de l'ACA i documents facilitats per l'ACA per a la fiscalització.

Notes:

- (a) Interessos de derivats ha estat analitzat en els paràgrafs anteriors d'aquest epígraf.
- (b) Interessos del cens emfitèutic formalitzat en l'exercici 2002 per a l'immoble del carrer Provença, 260-262.
- (c) Interessos del finançament analitzat dins Altres passius financers al final de l'epígraf 2.2.12, en relació amb la posada en marxa de les infraestructures de sanejament executades en règim de concessió.
- (d) Comissions que es paguen a les entitats financeres que lideren el grup de bancs dels préstecs sindicats. En el 2012 presentaven un cert repunt per l'augment que en aquestes comissions va suposar la reestructuració i que era d'uns 75.000€.
- (e) El concepte Diversos inclou despeses financeres menors per comissions del Banc d'Espanya, diferències de canvi i comissions d'operacions de cobraments/pagaments amb l'estranger i també recàrrecs o interessos de demora. S'ha destacat que el saldo repunta en el 2013 a causa que, com s'ha esmentat al final de l'epígraf 2.2.13, l'ACA des del 2012 ajorna els pagaments a compte de l'Impost de societats, fet que suposava una despesa de 0,11M€ en el 2012 i de 0,89M€ en el 2013.

Interessos de préstecs i crèdits

Aquesta despesa financera concentra els interessos de l'endeutament bancari i similars (préstecs, crèdits, deute del *cash pooling* Generalitat i del *cash pooling* ICO creditors), amb l'evolució següent:

- En l'exercici 2011 s'observa un repunt d'aquests interessos respecte als del 2010, el que té a veure, fonamentalment, amb dos fets: els préstecs formalitzats el 2010 es formalitzen el maig i, per tant, acrediten més interessos en el conjunt del 2011 que en el del 2010 i, a més, a mitjans del 2011 es formalitza el crèdit del *cash pooling* Generalitat de Catalunya.
- En l'exercici 2012 aquests interessos també presentaven un augment respecte als del 2011. La major part de l'increment la van produir tres operacions: la pòlissa de crèdit del *cash pooling* Generalitat de Catalunya que, com que manté disposicions durant tot

l'exercici, suposa més interessos que els del 2011 i, a més, dues operacions que acrediten interessos per primer cop en el 2012: el deute del *cash pooling* ICO creditors i l'*standstill* per a l'ajornament del pagament de quotes amb venciment entre finals del 2011 i inicis del 2012. Amb tot, el principal fet que va generar major cost financer per interessos en el 2012 va ser la reestructuració de la major part de l'endeutament bancari (vegeu l'anàlisi en l'epígraf 2.5.2).

- En l'exercici 2013 s'observa una reducció d'aquests interessos. En aquest exercici, pel que fa al *cash pooling* Generalitat de Catalunya, es va anar reduint el disposat i es va acabar amortitzant el novembre, fet que va suposar menys interessos que en el 2012. Però el descens en els interessos durant el 2013 el va causar, fonamentalment, el fet que es tornà a incrementar el ritme d'amortitzacions de préstecs un cop superat el període de l'*standstill* de finals del 2011 i inicis del 2012, i que la reestructuració del març del 2012 desplaçava venciments de quotes cap a exercicis posteriors. També, cal tenir en compte que des de la reestructuració es van reduïren les tensions de disponible el que va suposar reduir gairebé a mínims els imports disposats de pòlisses de crèdit i, per tant, la seva despesa financera.

Altres interessos i comissions

Cal destacar alguns conceptes del quadre 21 anterior.

Provisió d'interessos

Correspon a dos apunts comptabilitzats en 2011 per un total de despesa de 3,93 M€ amb contrapartida a Creditors per factures pendents de rebre:

- Un primer apunt de 0,91 M€ correspon a la provisió que l'ACA va dotar per les reclamacions d'interessos per ajornaments en pagaments d'un conjunt de dinou creditors en relació amb contractes d'obres i de serveis.
- Un segon apunt de 3,02 M€ resulta del càlcul global de l'ACA pels interessos de demora en el pagament dels saldos creditors vençuts amb risc de reclamació.

L'ACA va mantenir aquesta provisió de 3,93 M€ sense variació en els comptes de Creditors per factures pendents de rebre a 31 de desembre del 2013 quan caldria haver-la actualitzat, tant pel que fa al seguiment de les reclamacions específiques dels dinou casos, com pel que fa al càlcul global a tancament del 2011. No s'ha disposat d'informació que permetés actualitzar aquest càlcul, si bé a finals del 2012 i del 2013 els saldos de creditors impagats i els terminis d'endarreriment en el pagament van disminuir molt significativament respecte als del 2011 i, per tant, la provisió a tancament del 2013 hauria estat inferior als 3,93 M€.

Interessos préstec AMB

Aquests interessos tenen l'origen en el conveni del març del 2007 signat amb el que llavors era l'Entitat Metropolitana de Serveis Hidràulics i Tractament de Residus (EMSHTR) en relació amb unes obres d'ampliació en les EDAR de Vallvidrera, Sant Feliu de Llobregat i Gavà. El cost previst de les obres era de 40,48 M€ i les havia d'executar l'Empresa Metropolitana de Sanejament SA (EMSSA) amb cofinançament de la Unió Europea i de l'ACA. A més l'ACA assumia anticipar a EMSSA els fons a rebre de la Unió Europea. Però en el 2011, amb problemes de liquiditat, l'ACA va deixar d'anticipar fons de la Unió Europea per uns 11 M€. Per aquest motiu l'ACA i l'AMB van signar, el desembre del 2011, una addenda al conveni, en què s'acordava que EMSSA obtingués finançament de l'ICF per 10,70 M€ i l'ACA n'assumís el cost financer. Aquest cost financer suposava una comissió inicial de 0,11 M€ i uns interessos de 0,61 M€ en el 2012 i de 0,39 M€ en el 2013.

Comissions diverses

Dins aquestes comissions destaquen les comissions d'obertura. Així, l'increment de l'exercici 2012 correspon, fonamentalment al fet que, amb la reestructuració de l'endeutament del març del 2012, es van haver d'imputar de cop les comissions d'obertura de les operacions d'endeutament formalitzades en els exercicis 2009 i 2010, que eren d'un total de 4,25 M€. Aquestes comissions van suposar imputar 0,98 M€ en cadascun dels exercicis 2010 i 2011 però com que es reconeixien com a despesa al llarg de la vida de les operacions, la reestructuració va suposar haver-les d'imputar en el 2012 pel total pendent de 2,04 M€.

Comissions de reestructuració i Comissions de coordinació

Les comissions de reestructuració i de coordinació corresponen a comissions per la reestructuració de l'endeutament bancari formalitzada el març del 2012.

- Comissions de reestructuració: Van ser el 2% del total reestructurat i van suposar una despesa de 10,73 M€ que l'ACA anava reconeixent en funció dels venciments del deute reestructurat. Això suposa, reconèixer despesa per aquesta comissió per 0,27 M€ en el 2012 i de 0,54 M€ en el 2013. La despesa es reconeixerà de manera creixent fins a 2017, i en els exercicis 2016 i 2017 s'acumularan uns 3,25 M€/any.
- Comissions de coordinació: Inclouen 0,60 M€ de comissions dels quatre bancs que representaven i coordinaven el conjunt dels dotze bancs que van acordar amb l'ACA la reestructuració de l'endeutament. Inclouen també altres despeses d'1,50 M€, pagades a l'empresa contractada per l'ACA per a la coordinació de les operacions de reordenació i reestructuració del deute, i de 0,18 M€ per despeses d'assessorament jurídic.

2.3.9. Despesa per l'Impost sobre beneficis

L'ACA està subjecta a l'Impost sobre societats. Des del 2011, l'entitat té resultats positius i tot i la compensació de bases imposables negatives per les pèrdues d'exercicis anteriors presenta quotes positives per l'Impost. L'ACA aplica la bonificació en la quota del 99%, previst en l'article 34 de la Llei de l'Impost.

Aquest article limita el benefici fiscal a la realització dels serveis d'obligada prestació previstos en la Llei de bases de règim local per als municipis (article 25.2) i per les diputacions (article 36.1.a, b i c). L'activitat desenvolupada per l'ACA s'englobaria en l'apartat c de l'article 25.2, el qual fa referència expressa als serveis consistents en "l'abastament d'aigua potable a domicili i evacuació i tractament d'aigües residuals".

Respecte de l'abast de la bonificació en relació amb activitats relacionades o de caràcter accessori a l'activitat principal bonificada, la doctrina de la Direcció General de Tributs (DGT) i les resolucions dels tribunals no són uniformes.

Seria oportú que l'ACA analitzés els seus ingressos en funció del seu origen per aplicar la bonificació sobre la part derivada dels serveis de sanejament d'estricta competència local i també que fes la consulta corresponent a la DGT.

2.4. LIQUIDACIÓ DEL PRESSUPOST

El pressupost de l'ACA corresponent a l'exercici 2011, aprovat per la Llei 6/2011, del 27 de juliol, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2011, preveia uns estats d'ingressos i de despeses de 581,90 M€.²¹

El pressupost de l'ACA corresponent a l'exercici 2012, aprovat per la Llei 1/2012, del 22 de febrer, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2012, preveia uns estats d'ingressos i de despeses de 625,63 M€.

El pressupost de l'ACA corresponent a l'exercici 2013, presentava les mateixes xifres que el de l'exercici 2012 donada la pròrroga dels pressupostos del 2012 per al 2013.

A continuació es presenten les liquidacions pressupostàries dels exercicis 2011, 2012 i 2013 per capítols pressupostaris que va presentar l'ACA en les seves memòries. Les

21. El total de 581,90 M€ pressupostats per al 2011 és considerablement inferior al pressupostat per al 2010, 1.117,54 M€, ja que per al 2010 es van preveure uns ingressos per aportacions de l'Estat relacionats amb la disposició addicional tercera de l'Estatut, de 450 M€, dels quals no es va rebre cap import. En el pressupost de l'exercici 2011 ja no es va preveure cap ingrés referent a l'esmentada disposició addicional.

liquidacions amb major detall, per capítols i articles, que l'ACA també va presentar en les memòries, es recull en l'Annex 4.5.

Quadre 22. Liquidacions pressupostàries dels exercicis 2011, 2012 i 2013

Liquidació del pressupost de l'exercici 2011

Pressupost d'ingressos		Pressupost (A)	Liquidació (B)	Desviacions (a) (B-A)
Capítol III	Taxes, béns i altres ingressos	365.626.659	375.945.564	10.318.905
Capítol V	Ingressos patrimonials	25.907	128.356	102.449
Capítol VI	Alienació inversions reals	1.600.000	-	(1.600.000)
Capítol VII	Transferències de capital	12.445.349	19.511.873	7.066.524
Capítol VIII	Variacions d'actius financers	10.535.118	10.535.118	-
Capítol IX	Variació de passius financers	191.669.796	100.977.888	(90.691.908)
Total pressupost d'ingressos		581.902.829	507.098.799	(74.804.030)
Pressupost de despeses		Pressupost (A)	Liquidació (B)	Desviacions (a) (B-A)
Capítol I	Remuneracions de personal	32.844.000	31.519.080	(1.324.920)
Capítol II	Despeses de béns corrents i serveis	234.312.098	202.124.042	(32.188.056)
Capítol III	Despeses financeres	52.081.845	43.281.940	(8.799.905)
Capítol IV	Transferències corrents	75.000	0	(75.000)
Capítol VI	Inversions reals	56.394.854	38.668.363	(17.726.491)
Capítol VII	Transferències de capital	14.525.236	4.633.066	(9.892.170)
Capítol IX	Variació de passius financers	191.669.796	148.713.020	(42.956.776)
Total pressupost de despeses		581.902.829	468.939.511	(112.963.318)

Liquidació del pressupost de l'exercici 2012

Pressupost d'ingressos		Pressupost (A)	Liquidació (B)	Desviacions (a) (B-A)
Capítol III	Taxes, béns i altres ingressos	456.480.172	433.683.786	(22.796.386)
Capítol V	Ingressos patrimonials	26.000	205.700	179.700
Capítol VI	Alienació inversions reals	-	42.846.333	42.846.333
Capítol VII	Transferències de capital	10.107.818	(14.488.513)	(24.596.331)
Capítol VIII	Variacions d'actius financers	13.856.001	12.033.010	(1.822.991)
Capítol IX	Variació de passius financers	145.156.550	317.478.634	172.322.084
Total pressupost d'ingressos		625.626.541	791.758.950	166.132.409
Pressupost de despeses		Pressupost (A)	Liquidació (B)	Desviacions (a) (B-A)
Capítol I	Remuneracions de personal	31.379.712	29.048.370	(2.331.342)
Capítol II	Despeses de béns corrents i serveis	197.250.144	170.678.120	(26.572.024)
Capítol III	Despeses financeres	62.167.811	50.888.877	(11.278.934)
Capítol VI	Inversions reals	30.691.451	17.868.343	(12.823.108)
Capítol VII	Transferències de capital	8.133.001	4.938.178	(3.194.823)
Capítol IX	Variació de passius financers	296.004.421	515.029.431	219.025.010
Total pressupost de despeses		625.626.541	788.451.319	162.824.778

Liquidació del pressupost de l'exercici 2013

Pressupost d'ingressos		Pressupost (A)	Liquidació (criteri de meritació) (b)	Liquidació (criteri actes administratius dictats) (b) (B)	Desviacions (a) (B-A)
Capítol III	Taxes, béns i altres ingressos	456.480.172	422.280.090	422.093.470	(34.386.702)
Capítol V	Ingressos patrimonials	26.000	2.246.420	2.246.420	2.220.420
Capítol VII	Transferències de capital	10.107.818	205.204	13.666.020	3.558.202
Capítol VIII	Variacions d'actius financers	13.856.001	-	-	(13.856.001)
Capítol IX	Variació de passius financers	145.156.550	-	-	(145.156.550)
Total pressupost d'ingressos		625.626.541	424.731.714	438.005.910	(187.620.631)
Pressupost de despeses		Pressupost (A)	Liquidació (criteri de meritació) (b)	Liquidació (criteri actes administratius dictats) (b) (B)	Desviacions (a) (B-A)
Capítol I	Remuneracions de personal	31.379.712	28.150.183	28.150.183	(3.229.529)
Capítol II	Desp. béns corrents i serveis	197.250.144	163.716.171	143.959.672	(53.290.472)
Capítol III	Despeses financeres	62.167.811	43.750.441	43.213.795	(18.954.016)
Capítol IV	Transferències corrents	-	-	18.327	18.327
Capítol VI	Inversions reals	30.691.451	4.274.293	10.453.267	(20.238.184)
Capítol VII	Transferències de capital	8.133.001	95.903	5.894.467	(2.238.534)
Capítol IX	Variació de passius financers	296.004.421	137.869.171	137.869.171	(158.135.250)
Total pressupost de despeses		625.626.541	377.856.164	369.558.883	(256.067.658)

Imports en euros.

Font: Memòries 2011, 2012 i 2013 de l'ACA.

Notes:

- (a) Les liquidacions pressupostàries presentades per l'ACA no recullen la columna de desviacions; s'ha afegit per facilitar la comprensió de la liquidació i el seguiment dels comentaris de la fiscalització.
- (b) Des del 2013 l'ACA presenta la liquidació d'acord amb el criteri d'actes administratius dictats. En el 2013 ha mantingut, a efectes comparatius, la liquidació d'acord amb el criteri de meritació.

2.4.1. Estructura, contingut i criteris generals de les liquidacions

La liquidació de l'exercici 2011, igual que la del 2010, presenta una estructura general per articles, nivell amb menys detall que l'aprovat en la Llei de pressupostos, que detalla fins a conceptes i aplicacions. A més, el pressupost aprovat per la llei desglossa el pressupost de despeses en tres programes: inclou l'ACA en l'apartat 5, Producció de béns públics de caràcter econòmic, i, concretament en el subapartat 51, Cicle de l'aigua, que presenta com a programes pressupostaris el 511, Disponibilitat i abastament d'aigua, el 512, Sanejament d'aigua, mentre que en el subapartat 55, Actuacions ambientals, presenta el programa 551, Protecció i conservació del medi natural.

Tot i que per al 2011 (i també per al 2010) l'ACA disposava d'informació de la liquidació al mateix nivell de detall amb què es presenta en la llei el seu pressupost (per conceptes i aplicacions i per programes), la liquidació que presenta en la Memòria és per articles i no diferencia entre els tres programes esmentats. La informació presentada en la Memòria pot

considerar-se suficient per a la seva interpretació i anàlisi, però calia haver-la presentat amb el mateix nivell de detall que s'aprova en la Llei de pressupostos.

A partir de l'exercici 2012 l'ACA ja presenta en la Memòria la Liquidació del pressupost per capítols, articles, conceptes i aplicacions, d'acord amb el detall aprovat en les lleis de pressupostos. Pel que fa a la classificació per programes del pressupost de despeses, el pressupost aprovat per la llei desglossa les despeses en un sol programa, el 511, Cicle de l'aigua.

Des de l'exercici 2013, i per recomanació de la Subdirecció de Control de la Intervenció General de la Generalitat de Catalunya, l'ACA presenta la liquidació basant-se en el criteri de registrar només els drets i les obligacions reconegudes quan es dicten els actes administratius que els generen, enfront del criteri emprat fins a l'exercici 2012 amb el qual es liquidaven els ingressos i les despeses segons la seva meritació. Així, en la liquidació pressupostària del 2013 l'ACA, als efectes comparatius, presenta també la liquidació basant-se en el criteri de meritació.

S'han conciliat els pressupostos aprovats per les corresponents lleis de pressupostos i els pressupostos inicials que apareixen en les liquidacions presentades per l'ACA. En tots tres exercicis han sorgit certes diferències o reclassificacions que es presenten a continuació:

Quadre 23. Diferències o reclassificacions en el pressupost inicialment aprovat

Exercici 2011

Concepte	Llei de pressupostos de la Generalitat per al 2011	Pressupost inicial segons la liquidació pressupostària	Diferència
Art. 13. Personal laboral	23.567.161	25.567.161	(2.000.000)
Art. 17. Pensions i altres prestacions socials	2.000.000	-	2.000.000

Exercicis 2012 i 2013

Concepte	Llei de pressupostos de la Generalitat per al 2012 (prorrogada per al 2013)	Pressupost inicial segons la liquidació pressupostària	Diferència
Art. 22. Material, subministraments i altres	10.518.780	10.084.780	(434.000)
Art. 23. Indemnitzacions per raó del servei	234.130	668.130	434.000

Imports en euros.

Font: Llei de pressupostos i liquidacions pressupostàries.

Les diferències s'originen per errades a l'hora d'incloure en la liquidació un desglossament d'imports pressupostats que, com a tals, haurien de ser els mateixos que els aprovats per la Llei.

S'han conciliat també els imports liquidats amb els dels ingressos i de les despeses del Compte de pèrdues i guanys, o bé amb la variació de determinats comptes del Balanç amb resultat satisfactori. Aquesta conciliació ha estat satisfactòria en tots tres exercicis.

D'acord amb les Instruccions conjuntes de la Intervenció General, la Direcció General de Pressupostos i la Direcció General de Patrimoni de la Generalitat de Catalunya, del 15 de juliol del 2009, sobre alguns aspectes pressupostaris i comptables de determinades entitats del sector públic de la Generalitat de Catalunya, l'ACA ha d'informar expressament el departament d'adscripció i la Intervenció General del romanent de tresoreria acumulat amb el detall suficient per distingir entre el romanent finalista i el no finalista i el seu origen. Sobre aquest aspecte s'ha observat el següent:

- Per a l'exercici 2011 l'ACA no va fer el càlcul ni va informar la Intervenció General del romanent de tresoreria.
- En els exercicis 2012 i 2013 l'ACA va complir el deure d'informar del romanent pressupostari i va detallar, per al seu càlcul, els diferents components que el generaven, diferenciant també la part del romanent que estava afectat o no. L'ACA va incorporar també aquesta informació en la part de les memòries del 2012 i del 2013 referents a la liquidació pressupostària, i va assenyalar que encara no disposava de determinats graus de detall de la informació que intervenia en el càlcul del romanent de tresoreria.

2.4.2. Referència a la liquidació de determinades partides

De la fiscalització de les liquidacions s'ha observat que hi ha partides referents a determinats ingressos i despeses que no es liquiden correctament. Així:

- En l'article 61, Inversions en edificis i altres construccions, en l'exercici 2011 i en el 2012, es van liquidar per un total d'1,32 M€ en cadascun dels exercicis, la quota anual del cens emfitèutic (0,75 M€ en el 2011 i 0,79 M€ en el 2012) i la seva càrrega financera (0,57 M€ en el 2011 i 0,53 M€ en el 2012). La quota del cens emfitèutic s'hauria de liquidar en el capítol IX Variació de passius financers, mentre que la càrrega financera s'hauria de liquidar en el capítol III Despeses financeres.

En el 2013 l'ACA liquida correctament la càrrega financera del cens emfitèutic, 0,49 M€ en el capítol III i la quota anual, 0,83 M€, en el capítol IX. S'ha observat que, malgrat això, erròniament, l'ACA ha duplicat la imputació dels 0,83 M€, ja que també els havia liquidat en el capítol VI.

- En l'article 66, Inversions en béns destinats a l'ús general, en el 2011, es van liquidar 0,11 M€ i en el 2012, 0,39 M€, que corresponien, majoritàriament, a la despesa financera de les concessions analitzades en Altres passius financers al final de l'epígraf 2.2.12. Com a despeses financeres s'haurien d'haver liquidat en el capítol. En el 2013 la despesa financera de les concessions ja va ser correctament liquidada en el capítol III.

- En el pressupost d'Ingressos, en l'article 79, Transferències de capital provinents de l'exterior, es van liquidar uns imports que, comparats amb els detallats en el quadre 12 de l'epígraf 2.2.10, donen lloc a les observacions següents:
 - En els exercicis 2011 i 2012 l'ACA liquida el pressupostos encara segons el criteri del meritació i s'observa que les transferències de capital liquidades en el 2012 presentaven un import negatiu, ja que incloïen, de manera correcta, els ajustaments de subvencions. D'acord amb aquest criteri, en el 2011, calia haver minorat el liquidat amb el total d'ajustaments, d'11,46 M€.
 - En l'exercici 2013 l'ACA liquida segons el nou criteri dels actes administratius dictats reconeixent en l'article 79 transferències de capital de 13,58 M€, però inclou també, als efectes comparatius, la liquidació segons el criteri del meritació que, en l'article esmentat és de 0,12 M€. Com s'ha dit, per als exercicis 2011 i 2012, amb el criteri meritació calia liquidar les transferències de capital minorant els ajustaments, de manera que, per al 2013, la columna de liquidació segons aquest criteri hauria d'haver-se presentat minorant els 0,12 M€ liquidats amb els ajustaments de l'exercici, 7,84 M€.
- En l'exercici 2013, en l'article 54, Ingressos patrimonials, es va liquidar un import d'1,97 M€ que recollia ingressos en concepte d'Ingressos diversos, 0,21 M€, i de Drets contrets per analítiques de laboratori, 1,76 M€. Aquests ingressos ja s'havien liquidat dintre l'article 31, Ingressos per prestació de serveis, pels 1,76 M€, i en l'article 39, Altres ingressos, pels 0,21 M€. Per tant, l'ACA erròniament va duplicar la liquidació d'aquests ingressos.

2.4.3. Canvi de criteri de liquidació d'ingressos i de despeses en l'exercici 2013

Com ja s'ha dit, des del 2013 l'ACA presenta la liquidació amb el criteri de registrar només els drets i les obligacions reconegudes en funció de si els actes administratius que els generen han estat dictats. Aquest canvi de criteri en l'elaboració de la liquidació pressupostària suposa un canvi en els resultats de les liquidacions.

Quadre 24. Resultat pressupostari de l'exercici 2013 segons el criteri de liquidació

Concepte	Import liquidat segons el criteri de meritació	Import liquidat segons el criteri d'actes administratius dictats	Diferència per canvi de criteri
Pressupost d'ingressos	424.731.714	438.005.910	13.274.196
Pressupost de despeses	377.856.164	369.558.883	8.297.281
Resultat pressupostari	46.875.550	68.447.027	21.571.477

Imports euros.

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes a partir de la liquidació pressupostària de l'exercici 2013.

L'aplicació del nou criteri de liquidació d'ingressos i de despeses suposa incrementar el resultat pressupostari en 21,57 M€.

Amb el nou criteri el procés d'elaboració de la liquidació pressupostària no suposa una conversió automàtica de la comptabilitat financera, sinó que cal realitzar un càlcul més acurat i tenir en compte altra informació i documentació, especialment per a determinades partides del pressupost.

Canvis en la liquidació del pressupost d'ingressos

A continuació es presenta el detall d'aquelles aplicacions d'ingressos que presenten uns imports liquidats diferents en funció del criteri emprat en el càlcul d'aquesta liquidació:

Quadre 25. Detall canvis en la liquidació del pressupost d'ingressos per canvi de criteri

Aplicació	Descripció	Import liquidat segons el criteri de meritació (A)	Import liquidat segons el criteri d'actes administratius dictats (B)	Diferència per canvi de criteri (B-A)
343.0001	Cànon del cicle de l'aigua	408.424.534	406.116.485	(2.308.049)
345.0001	Altres tributs	9.456.594	11.578.023	2.121.429
793.0002	Fons de cohesió de la Unió Europea	-	13.460.816	13.460.816
Total				13.274.196

Imports en euros.

Font: Memòria de l'ACA de l'exercici 2013.

En la liquidació del pressupost d'ingressos no es tenen en compte les previsions o periodificacions comptabilitzades al tancament de l'exercici. A més, els ingressos liquidats corresponents als fons provinents de la Unió Europea, es van liquidar pels imports que la Generalitat de Catalunya havia reconegut a favor de l'ACA durant l'exercici (amb anterioritat es liquidaven segons el reconegut calculat per l'ACA en funció de l'execució de les obres cofinançades).

El canvi de criteri implica acabar amb l'homogeneïtat en el reconeixement pressupostari al llarg dels anys, de certs drets i obligacions, fet que suposa, en alguns casos, duplicitats. Així, des del 2013 l'ACA reconeix els ingressos per transferències de capital pels fons procedents de la Unió Europea en funció dels drets de cobrament que li reconegui la Generalitat però aquest import (13,46 M€) ja havia estat reconegut en la liquidació dels exercicis 2011 o 2012, d'acord amb el criteri que seguia en aquells exercicis.

Canvis en la liquidació del pressupost de despeses

A continuació es mostra el detall de les aplicacions del pressupost de despeses que presenten uns imports liquidats diferents en funció del criteri emprat en el càlcul d'aquesta liquidació.

Quadre 26. Detalls canvis en liquidació del pressupost de despeses per canvi criteri

Aplicació	Descripció	Import liquidat segons criteri de meritació (A)	Import liquidat segons el criteri d'actes administratius dictats (B)	Diferència per canvi de criteri (B-A)
227.0007	Gestió de centres i serveis	30.597	678.656	648.059
251.0002*	Prestació de serveis amb mitjans aliens amb altres entitats	23.002.077	2.597.519	(20.404.558)
312.0001*	Despeses d'emissió, modificació i cancel·lació dels préstecs	574.004	37.357	(536.647)
460.0001	Transferències corrents a Corporacions locals	-	18.327	18.327
660.0001*	Inversions en béns destinats a l'ús general per compte propi	1.227.757	7.406.731	6.178.974
760.0001	Transferències de capital a Corporacions locals	95.903	5.894.467	5.798.564
Total				8.297.281

Imports en euros.

Font: Memòria de l'ACA de l'exercici 2013.

* En les aplicacions pressupostàries 251.0002, 312.0001 i 660.0001, els imports que es recullen no fan referència a la totalitat de l'import liquidat dins l'aplicació sinó sols a un conjunt de partides que s'hi recullen.

En la liquidació del pressupost de despeses, amb el nou criteri aplicat no es consideren despeses de l'exercici aquelles que, tot i haver-se meritat, no han estat dictades en l'exercici. Així, es van generar despeses per 20,40 M€ per atribucions de fons a ens locals o a tercers que exploten les infraestructures que, tot i estar meritades en el 2013, no es liquiden fins a l'exercici 2014. A més, en el capítol VI Inversions reals i en el capítol VII Transferències de capital, es va liquidar un total d'11,98 M€ (6,18 M€ + 5,80 M€) que corresponen a liquidacions d'obres (executades per l'ACA o per altres a què l'ACA atorga transferències de capital) que s'havien comptabilitzat i liquidat en anys anteriors i que es liquiden novament en el 2013 quan es dicten els actes administratius corresponents.

En el cas de les obres, determinats costos que van ser comptabilitzats en Immobilitzat en curs (cost de projectes, d'expropiacions, de certificacions pendents de revisions de preus o de negociacions finals) i que van ser liquidats en el pressupost d'exercicis anteriors, en el 2013 es van tornar a liquidar quan es van dictar els corresponents actes administratius (certificacions definitives, revisions de preus, recepcions d'obra, etc.), fet que representa un cas de duplictat de liquidació d'aquestes despeses pel canvi de criteri.

2.4.4. Anàlisi de les desviacions pressupostàries

Els Resultats pressupostaris que es desprenen de les liquidacions pressupostàries dels exercicis 2011, 2012 i 2013 són en tots tres casos positius:

- En l'exercici 2011 el Resultat pressupostari va ser de 38,16 M€. El resultat correspon a unes desviacions de menors ingressos liquidats que pressupostats, per 74,80 M€, i de menors despeses liquidades que pressupostades, per 112,96 M€.
- En l'exercici 2012 el Resultat pressupostari va ser de 3,31 M€. El resultat correspon a unes desviacions de majors ingressos liquidats que pressupostats, per 166,13 M€, i de majors despeses liquidades que pressupostades, per 162,82 M€.

- En l'exercici 2013, tenint en compte que des d'aquest exercici el liquidat es fonamenta en el nou criteri dels actes administratius dictats, es va generar un Resultat pressupostari de 68,45 M€. El resultat correspon a unes desviacions de menors ingressos liquidats que els pressupostats, per 187,62 M€, i de menors despeses liquidades que les pressupostades, per 256,07 M€.

Desviacions pressupostàries de l'exercici 2011

Desviacions en ingressos

El pressupost d'ingressos del 2011 concentra les desviacions més significatives en el capítol III i en el capítol IX, més concretament en l'article 34, Altres tributs, i en l'article 91, Variació de passius financers, préstecs en euros.

- Altres tributs (article 34): Amb uns ingressos pressupostats de 361,65 M€ i un import liquidat de 373,06 M€ es va generar una desviació d'11,41 M€. La desviació es va donar perquè la Llei de pressupostos i la Llei de mesures fiscals i financeres per al 2011 van modificar a l'alça, d'acord amb el que s'ha analitzat en l'epígraf 2.3.1, els valors base del cànon de l'aigua i els límits dels trams de consum del cànon. Aquestes modificacions aplicables des de l'agost o des de l'octubre van permetre en el 2011 augmentar els ingressos per aquest concepte en un import superior al previst inicialment.
- Préstecs en euros (article 91): Es van liquidar menors ingressos que els previstos, fet que va suposar una desviació de 90,69 M€. L'import pressupostat inicial preveia les necessitats de finançament per fer front al venciment de les quotes d'amortització dels préstecs i mantenir el mateix nivell d'endeutament (per això l'import pressupostat del capítol IX d'ingressos i de despeses coincideixen). L'ajornament fins al 2012 del pagament de quotes de préstecs que vencien els darrers quatre mesos del 2011, d'acord amb el període *standstill* esmentat en l'epígraf 2.2.12, va suposar menors necessitats de finançament que les previstes per 42,96 M€. La resta de la desviació correspon al total de quotes realment amortitzades en 2011, més el decrement en el disposat de les pòlisses de crèdit entre el tancament del 2010 i del 2011, per un total de 131,61 M€, compensat amb l'increment interanual del disposat en la pòlissa del *cash pooling* de la Generalitat, 83,88 M€.

Desviacions en despeses

El pressupost de despeses del 2011 concentra les desviacions més significatives en els articles que següents:

- Despeses per prestacions de serveis amb mitjans aliens (article 25): Dels 201,63 M€ pressupostats es van liquidar despeses per 180,29 M€, el que va generar una desviació de 21,34 M€. Aquesta menor despesa que la pressupostada té a veure amb la implanta-

ció del Pla de viabilitat o PEF de l'ACA, que preveia la reducció de despeses corrents i reposicions mitjançant una prioritització de la despesa reduint-la al servei mínim legalment exigible. L'anàlisi en detall de la reducció de certes despeses ja s'ha fet en l'epígraf 2.3.5.

- Despesa financera dels préstecs (article 31): La desviació de 13,04 M€ entre l'import pressupostat i el liquidat s'explica pel fet que el pressupost ja preveia que en el 2011 es formalitzessin les operacions de reestructuració de l'endeutament, que finalment es van formalitzar el 2012. La reestructuració suposa acordar noves condicions de tipus d'interès dels préstecs que, en termes generals, són superiors als de les operacions vigents, a més de preveure despeses per comissions de la reestructuració. Com que la reestructuració es va formalitzar finalment durant el 2012, en el 2011 la despesa financera va ser inferior a la pressupostada.
- Inversions en béns destinats a l'ús general (article 66): Del pressupost de 51,56 M€, es van liquidar inversions per 35,18 M€, el que va generar una desviació de 16,38 M€. La part més important d'aquesta desviació correspon a un grup d'inversions amb un import pressupostat de 13,42 M€ per al qual no es va liquidar cap despesa. Això va ser així ja que eren obres pendents de liquidació definitiva i revisió de preus que, si bé van ser proveïdes en la comptabilitat financera, pressupostàriament no es van liquidar.
- Amortització de préstecs en euros (article 91): la desviació de 42,96 M€ entre els 191,67 M€ pressupostats i els 148,71 M€ liquidats ja ha estat analitzada en la desviació de l'article 91 del pressupost d'ingressos i corresponia a l'ajornament de les quotes que vencien els quatre darrers mesos del 2011.

Desviacions pressupostàries de l'exercici 2012

Desviacions en ingressos

El pressupost d'ingressos del 2012 concentra les desviacions més significatives en els articles següents:

- Altres tributs (article 34): La desviació de 24,28 M€ que presenta aquest article es produeix perquè les previsions no van poder ser històricament fonamentades ja que s'introduïen modificacions sobre el cànon de l'aigua no aplicades en exercicis anteriors, com és la creació del tram 4 de la tarifa domèstica o la desaparició de l'exempció de certs usos municipals (fonts públiques, neteja i reg, etc.) que feien difícil estimar el comportament i l'impacte en els consums. A més, aquestes modificacions i les referents a increments dels valors base del cànon van ser aprovades per la llei de pressupostos i la llei de mesures fiscals i financeres entre el febrer i el març, per la qual cosa no es van poder aplicar des de l'inici de l'exercici. Finalment, els consums no van augmentar el que s'esperava i es van mantenir a nivells molt similars als del 2011.

- Alienació d'edificis i altres construccions (article 61): Aquest ingrés no havia estat previst en el pressupost de l'exercici i va suposar ingressos per 42,27 M€ com a conseqüència del traspàs a ATLL de la ITAM de la Tordera, d'acord amb el que s'ha detallat en l'anàlisi de les baixes d'immobilitzat en el 2012 en l'epígraf 2.2.2.
- Transferències de capital de la Generalitat i Transferències de capital de l'exterior (article 71 i article 79): El pressupost conjunt per aquests dos articles era de 10,04 M€ i la liquidació presenta, en l'article 79, un import en signe negatiu, és a dir, una despesa de 14,33 M€. En aquests articles es liquiden les subvencions rebudes provinents dels fons europeus pel finançament d'infraestructures hidràuliques. Atès que algunes de les actuacions previstes no van poder finalitzar-se en el termini que establien les Decisions de la Comissió Europea, l'ACA va retrocedir alguns dels ingressos reconeguts en exercicis anteriors. Aquests ajustaments, remarcats en l'anàlisi de l'epígraf 2.4.2, expliquen l'import negatiu liquidat i la desviació a què va donar lloc.
- Préstecs en euros (article 91): En aquest article s'havien pressupostat ingressos de 145,16 M€ que corresponien al finançament necessari previst per poder fer front a les quotes d'amortització dels préstecs. Aquestes previsions es van fer però quan encara no s'havia arribat a cap acord pel refinançament del deute que, formalitzat el març del 2012, va comportar una modificació del calendari d'amortitzacions i per tant de les necessitats de finançament per cada exercici.

Es van liquidar ingressos per 317,48 M€, 291,88 M€ dels quals corresponien al refinançament mitjançant el nou préstec sindicat a llarg termini que suposava un nou ingrés. Aquest nou préstec permetia amortitzar diferents préstecs pel mateix import. Els 25,60 M€ restants que es van liquidar corresponen a un seguit de saldos pendents de pagament a proveïdors que s'han inclòs en la línia de finançament *cash pooling* ICO creditors.

Desviacions en despeses

El pressupost de despeses del 2012 concentra les desviacions més significatives en els articles següents:

- Despeses per prestacions de serveis amb mitjans aliens (article 25): Dels 181,20 M€ pressupostats es liquiden despeses per 159,79 M€, el que genera una desviació de 21,41 M€. Com s'ha remarcat per a la desviació del 2011 en aquest mateix article pressupostari, la desviació es corresponia amb la implantació del Pla de viabilitat o PEF de l'ACA fonamentat, entre altres aspectes, en la disminució de les despeses corrents.
- Altres despeses financeres (article 34): S'havien previst despeses per 13,79 M€, i es van liquidar per 1,72 M€. Això ja que en el marc de les negociacions per reestructurar i refinançar el deute, es van pressupostar en aquest article els possibles interessos de

demora per l'endarreriment en els pagaments a tercers en el cas que la formalització de l'operació de reestructuració del finançament es demorés.

- Inversions en béns destinats a l'ús general (article 66): Es van pressupostar per 28,37 M€, i liquidar per 16,45 M€, el que suposa una desviació d'11,91 M€. Això respon al fet que una de les mesures previstes en el Pla de viabilitat o PEF de l'ACA era la restricció d'inversions en infraestructures, sense iniciar noves actuacions i executant només aquelles en què la paralització suposaria en conjunt una major despesa.

Així, en el detall d'inversions s'observen actuacions que en el pressupost es van liquidar per imports considerablement inferiors als previstos, per exemple: la substitució d'una canonada del Pasteral a l'ETAP de Montfullà inclosa en el pressupost per 3,40 M€ i liquidada per 0,02 M€; diverses actuacions en l'EDAR de l'Alt Maresme amb despesa prevista per 5,75 M€ i liquidada pressupostàriament per 1,69 M€ o, la redacció del projecte constructiu de la segregació d'aigües salobres per a la reducció de la salinitat de l'EDAR de Sant Feliu de Llobregat amb despesa pressupostada per 4,41 M€ i liquidada per 0,89 M€.

- Préstecs en euros (article 91): La desviació de 219,03 M€ que presenta aquest article es va generar per unes despeses liquidades de 515,03 M€ enfront d'un import pressupostat de 296,00 M€. El pressupostat correspon fonamentalment a les quotes d'amortització dels préstecs segons el calendari d'amortització del deute vigent en el moment de formalitzar el pressupost el que va suposar que, posteriorment, amb la reestructuració i altres fets es generés la desviació esmentada.

L'import liquidat recull la despesa de 291,88 M€ per la cancel·lació dels préstecs objecte de la reestructuració i també les diferències entre els imports disposats el 31 de desembre del 2012 respecte dels disposats el 31 de desembre del 2011 dels préstecs bancaris, les línies de crèdit i el Deute *cash pooling* amb la Generalitat.

Desviacions pressupostàries de l'exercici 2013

Cal tenir en compte que l'anàlisi de les desviacions pressupostàries de l'exercici 2013 es fa d'acord amb uns imports liquidats quantificats segons el nou criteri dels actes administratius dictats. Un altre fet remarcable en l'anàlisi de les desviacions d'aquest exercici 2013 és que s'estava amb el pressupost prorrogat del 2012.

Desviacions en ingressos

El pressupost d'ingressos del 2013 concentra les desviacions més significatives en els articles següents:

- Altres tributs (article 34): Aquest article presenta una desviació de 35,76 M€, ja que del total pressupostat per 453,42 M€ es va liquidar un total de 417,69 M€. La desviació

s'explica fonamentalment per la disminució del consum d'aigua per part dels usuaris, i també, segons les dades del quadre 17 de l'epígraf 2.3.1, per l'increment del pes específic dels consums domèstics del trams baixos (trams 1 i 2) en detriment del tram 4.

- Transferències de capital de la Generalitat i Transferències de capital de l'exterior (article 71 i article 79): Amb la pròrroga del pressupost es van mantenir per al 2013 en l'article 71 uns ingressos previstos de 9,71 M€ dels quals no es va liquidar cap import, ja que en l'exercici 2012 ja es van tancar aquests projectes.

L'article 79 presenta una desviació positiva de 13,24 M€ generada pel canvi de criteri en el càlcul de la liquidació del pressupost. En l'exercici 2013 únicament es va fer efectiu el cobrament de fons d'obres executades i justificades en exercicis anteriors i, per tant, l'import liquidat ja havia estat liquidat en exercicis anteriors seguint el criteri de la meritació i, per tant, no s'havia previst dins el pressupost, fet que va generar la desviació.

- Aportacions de capital i altres fons propis d'entitats del sector públic (article 83): De l'import pressupostat, 13,86 M€, no es va liquidar cap import, ja que les aportacions al fons patrimonial de l'ACA provinents del DTES en els exercicis 2011 i 2012 (analitzades en l'epígraf 2.2.8) no van ser prorrogades per al 2013.
- Préstecs en euros (article 91): En aquest article no es va liquidar en l'exercici 2013 cap import ja que no es va formalitzar cap nou contracte de finançament ni disposar de major import en les pòlisses de crèdit ni en els préstecs contractats respecte als imports disposats al tancament de l'exercici 2012.

Desviacions en despeses

El pressupost de despeses del 2013 concentrava les desviacions més significatives en els articles següents:

- Despeses per prestacions de serveis amb mitjans aliens (article 25): Dels 181,20 M€ pressupostats es van liquidar despeses per 136,74 M€, el que va generar una desviació de 44,45 M€. Com s'ha remarcat per a la desviació del 2011 i del 2012 en aquest mateix article pressupostari, la desviació es corresponia amb la implantació del Pla de viabilitat o PEF de l'ACA fonamentat, entre altres aspectes, en la disminució de les despeses corrents.
- Despeses financeres per Préstecs en euros (article 31) i Altres despeses financeres (article 34): La desviació en l'article 31, 8,65 M€ per menor despesa financera que la pressupostada s'explica bàsicament per l'evolució a la baixa de l'euríbor. Cal tenir en compte que l'endeutament pràcticament era el mateix però l'euríbor seguia el seu descens que es va accentuar en el 2012.

La desviació en l'article 34, 10,31 M€ té a veure, com s'ha remarcat en el 2012, amb el fet que en aquest article es preveien possibles despeses financeres, pels possibles interessos a pagar si es demorés el pagament a proveïdors en el 2012. El fet de prorrogar per al 2013 aquesta previsió va generar aquesta desviació.

- Inversions en béns destinats a l'ús general (article 66): Es van pressupostar per 28,37 M€ i liquidar per 9,52 M€, el que va suposar una desviació de 18,84 M€. Això, igual que per als exercicis anteriors, respon al fet que una de les mesures previstes en el Pla de viabilitat o PEF de l'ACA era la restricció d'inversions en infraestructures, sense iniciar noves actuacions i executant només aquelles en què la paralització suposaria en conjunt una major despesa. Aquest article hauria estat pressupostat per al 2013 per un import molt inferior al que va suposar el fet de prorrogar per al 2013 el pressupost del 2012.
- Amortització de préstecs (article 91): La desviació de 158,96 M€ que presenta aquest article es va generar per unes despeses liquidades de 137,04 M€ enfront d'un import pressupostat de 296,00 M€. Com s'ha dit per a l'exercici 2012, l'import pressupostat, corresponia fonamentalment a les quotes d'amortització dels préstecs previstes per al 2012 segons el calendari d'amortització del deute vigent en el moment de formalitzar el pressupost per al 2012, que és anterior a la reestructuració. Amb la reestructuració va variar de manera significativa el calendari de venciment de quotes d'amortització, fet que va generar, fonamentalment, la desviació esmentada.

2.5. PLA DE VIABILITAT

En informes anteriors i especialment en el 5/2014, referent a l'exercici 2010 de l'ACA, (concretament en l'epígraf 2.2.4) la Sindicatura de Comptes va posar de manifest la incertesa en la continuïtat de les operacions i de l'activitat de l'ACA donada la incertesa quant a la capacitat del cànon de l'aigua com a principal font d'ingressos per fer front a la globalitat de les necessitats financeres. En els informes s'assenyalava que els ingressos propis ni tan sols cobrien les despeses de l'activitat ordinària (despeses d'explotació i despeses financeres). Així mateix, es conclouia que les previsions d'inversió per a futurs exercicis i les despeses d'explotació requeririen de noves fonts de recursos, i que aquesta situació era conseqüència, en gran part, no sols de l'obligació legal de l'ACA de fer front a la major part d'infraestructures hidràuliques a dur a terme a Catalunya, sinó que, a més, un cop posades en marxa, n'havia de suportar les despeses de gestió, explotació i manteniment, malgrat que la legislació preveia en la majoria de casos el traspàs de la titularitat a les administracions locals o ens dependents.

En l'informe esmentat es va remarcar, com a fet posterior a l'exercici fiscalitzat, que en l'exercici 2011 l'ACA elaborava i formalitzava un Pla de viabilitat o Pla econòmic i financer

2011-2014 (PEF) i va iniciar negociacions amb les entitats financeres per portar a terme un procés de reordenació de l'endeutament.

A continuació es fa un seguiment del PEF i del procés de reestructuració de l'endeutament.²²

2.5.1. Pla econòmic i financer 2011-2014

L'octubre del 2011 el Departament d'Economia i Coneixement va presentar el Pla econòmicofinancer (PEF) 2011-2014 de l'ACA. Els eixos generals del PEF per al període 2011-2014 eren, partint del tancament de l'exercici 2010: incrementar el cànon de l'aigua, reduir despeses d'explotació i despeses d'estructura, congelar les inversions compromeses, millorar l'eficiència (estructura organitzativa i gestió d'explotacions) i reordenar l'endeutament.

La quantificació que recull el PEF de les previsions d'acord amb les mesures a aplicar se centra en el Benefici abans d'interessos, d'impostos, de deprecacions i d'amortitzacions (EBITDA). Mitjançant la quantificació de l'EBITDA el PEF reflecteix les previsions de millora de la capacitat econòmica de l'ACA. Els imports de l'EBITDA previstos en el PEF per als exercicis 2011, 2012 i 2013, i el seguiment dels imports d'EBITDA extrets del Compte de pèrdues i guanys dels tres exercicis són els següents:

Quadre 27. Evolució 2011-2013 de l'EBITDA previst i de l'EBITDA real

Concepte	Tancament 2010	2011	2012	2013	Acumulat 2011-2013
EBITDA previst (A)	-	115.511.487	230.241.027	250.611.979	596.364.493
EBITDA real (B)	58.666.332	143.484.355	226.199.853	239.815.761	609.499.969
Desviacions (B-A)	-	27.972.868	(4.041.174)	(10.796.218)	13.135.476

Imports en euros.

Font: PEF 2011-2014 i comptes anuals de l'ACA.

En el conjunt dels exercicis 2011, 2012 i 2013 les desviacions que s'observen de manera individual per a cadascun dels exercicis suposen, acumuladament, un major EBITDA real que el previst per 13,14 M€.

En el 2011 es va produir el major impacte de les mesures de contenció de la despesa (com s'ha analitzat en els epígrafs 2.3.3 i 2.3.5), contenció que va acabar millorant les previsions del PEF quant al descens de despeses. L'EBITDA real va augmentar en el 2011 gràcies també als increments dels ingressos de dret públic (com s'ha analitzat en l'epígraf 2.3.1).

22. En el proper informe de la Sindicatura s'analitzarà l'evolució dels resultats obtinguts com a conseqüència de l'aplicació d'aquest PEF.

En el 2012 l'EBITDA real també va presentar una millora en termes absoluts similar a la del 2011. Es va mantenir la contenció de despesa iniciada en el 2011 i també van augmentar els ingressos de dret públic, ja que, als increments en els valors base del cànon de l'aigua aplicats per al conjunt de l'exercici 2012, s'hi afegixen nous increments aplicats des del març del 2012, tant pel que fa a valors base com per l'aprovació de nous trams i límits en l'escalat de consums. Amb tot, s'observa que l'EBITDA real va quedar lleugerament per sota de l'EBITDA previst.

L'exercici 2013 va presentar encara un lleuger augment en termes absoluts de l'EBITDA real. L'augment dels ingressos de dret públic va ser molt menor que en els dos exercicis anteriors, ja que en el 2013 no es va implantar cap nova mesura d'augment del cànon de l'aigua alhora que el consum d'aigua va disminuir, mentre que en exercicis anteriors s'havia mantingut en nivells similars. També cal remarcar que l'EBITDA previst va resultar excessiu, sobretot pel que fa a les previsions dels ingressos.

A part de l'EBITDA, el PEF quantificava altres previsions, d'entre les quals destaca la referent a les inversions.

Quadre 28. Evolució en el període 2011-2013 de les inversions previstes i de les inversions reals

Concepte	Tancament 2010	2011	2012	2013	Acumulat 2011-2013
Inversions previstes (A)	-	48.952.038	38.824.452	-	87.776.490
Inversions reals (B)	216.537.702	43.301.429	22.806.521	4.370.196	70.478.146
Desviacions (B-A)	-	(5.650.609)	(16.017.931)	4.370.196	(17.298.344)

Imports en euros.

Font: PEF 2011-2014. Liquidacions pressupostàries i comptes anuals de l'ACA.

L'objectiu del PEF pel que fa a les inversions era congelar-les i, finalment, i depenent de cada cas, dur a terme sols les inversions previstes i compromeses fins al 2012.

En el conjunt dels exercicis 2011, 2012 i 2013 les desviacions que s'observen de manera individual per a cadascun dels exercicis suposen, acumuladament, que l'ACA va reduir la inversió en 17,30 M€ més del que s'havia previst. S'observa que el PEF ja no preveia inversions en el 2013 però cal tenir en compte que encara que s'aturessin o congelessin inversions n'hi havia de compromeses en el 2012 que no es finalitzarien fins al 2013.

2.5.2. Reestructuració de l'endeutament bancari

La reestructuració de l'endeutament és un dels eixos principals del PEF 2011-2014.

L'evolució de l'endeutament formalitzat per l'ACA en els darrers exercicis va donar lloc a una concentració de deute a amortitzar en els anys 2011-2014. Davant d'això, l'ACA va haver de portar a terme un procés de reordenació del seu endeutament per adaptar el

calendari de venciments als fluxos de caixa previstos en el PEF. En aquesta línia l'Acord de Govern del 13 de desembre del 2011 autoritzava l'ACA a iniciar un procés de negociacions amb les entitats financeres per al refinançament del seu endeutament i establia que el procés s'iniciés amb un ajornament de quotes d'amortització i finalitzés amb una reestructuració del deute. L'Acord de Govern del 20 de març del 2012 autoritzava l'ACA a refinançar el seu endeutament per un import màxim de 892,25 M€.

Entre el desembre del 2011 i el febrer del 2012 es va acordar amb determinats bancs un període d'espera (*standstill*) per a la qual cosa l'ACA formalitzà dues pòlisses d'ajornament de pagament de quotes que vencien a finals del 2011 i a primers del 2012 per un total de 106,77 M€ que van passar a vèncer el 30 de març del 2012. En aquesta mateixa data l'ACA va formalitzar dos contractes de reestructuració de l'endeutament per un total de 536,64 M€, import inferior al màxim autoritzat. Un dels contractes recollia el refinançament de deute sindicat per 291,87 M€, i l'altre, de deute bilateral per 244,77 M€.

Com a resultat d'aquest procés de reestructuració de les operacions d'endeutament cal fer referència a tres aspectes: el canvi en el perfil d'amortització de les quotes de préstecs segons els venciments previstos abans i després de la reestructuració, l'increment del cost financer que va suposar la reestructuració i el compliment dels límits d'indicadors o ràtios que les entitats financeres havien fixat com a condicions (*covenants*) i que l'ACA havia de respectar durant la vida dels contractes de refinançament.

Perfil d'amortització de les quotes

El canvi que la reestructuració formalitzada el març del 2012 va suposar en el perfil de venciments de les quotes del conjunt de préstecs (reestructurats o no) és el següent:

Quadre 29. Canvi en el perfil del venciment de les quotes dels préstecs

Data	Total quotes pendents	Any de venciment							
		2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018-2028
31.12.2011*	1.207,09	-	286,13	238,96	192,87	134,16	83,88	61,21	209,88
31.12.2012	1.087,43	-	-	123,22	139,26	193,95	225,20	202,94	202,86
31.12.2013	964,21	-	-	-	139,26	193,95	225,20	202,94	202,86

Imports en milions d'euros.

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes segons documentació facilitada per l'ACA.

Notes:

Els imports inclouen els venciments de totes les operacions de préstec, hagin estat objecte de reestructuració o no. A més, per tal de recollir dades homogènies els imports inclouen els venciments de les operacions de préstec però no el de les línies de crèdit, ja que aquestes caldria quantificar-les, no pels imports reals a retornar, sinó pel venciment dels límits màxims del crèdit.

* Els venciments del deute viu a 31 de desembre del 2011 són els que hi havia abans de la reestructuració.

S'observa que la reestructuració suposa un desplaçament de venciments de quotes de préstecs cap a exercicis posteriors, que tornaran a presentar importants concentracions en els exercicis 2015-2017.

En l'exercici 2013 l'ACA va fer front als venciments dels 123,22 M€, 25,80 M€ dels quals corresponien a operacions reestructurades i 97,42 M€ a la resta d'endeutament. Del total de 964,21 M€ d'endeutament viu a 31 de desembre del 2013, el detall per venciments segons fos endeutament reestructurat o no és el següent:

Quadre 30. Detall a 31 de desembre del 2013 dels venciments de quotes de préstecs

Concepte	2014	2015	2016	2017	2018-2028	Total
Préstecs reestructurats	59,72	96,60	150,22	150,62	40,50	497,66
Resta de préstecs	79,54	97,35	74,98	52,32	162,36	466,55
Total préstecs a 31.12.2013	139,26	193,95	225,20	202,94	202,86	964,21

Imports en milions d'euros.

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes segons la documentació facilitada per l'ACA.

Cost financer de la reestructuració

Els contractes de reestructuració formalitzats el 30 de març del 2012, d'acord amb el marc de condicions preestablertes en l'Acord de Govern del 20 de març del 2012 i les condicions finalment aprovades pel conseller d'Economia i Coneixement, es van formalitzar a un tipus màxim de l'euríbor més un marge del 4,37%. També s'establia que aquest marge podia variar entre el 4%, el 4,5% i el 5%, en funció de les qualificacions creditícies que de la Generalitat fessin les agències de ràting. A la pràctica, i des del mateix 2012, el marge va ser el màxim, el 5%, mentre que fins llavors les operacions presentaven una mitjana d'aquest marge al voltant de l'1,5% o l'1,8%.

Deixant de banda la despesa financera per comissions que va generar la reestructuració (comissions que s'han analitzat a l'epígraf 2.3.8) el cost financer en concepte d'interessos de les operacions reestructurades i les no reestructurades és el següent:

Quadre 31. Evolució del cost financer per interessos segons operacions

Concepte	2011	2012	2013
Interessos d'operacions no reestructurades	17,90	14,28	9,95
Interessos d'operacions reestructurades	(a) 16,83	(b) 25,25	25,46
Total interessos de préstecs i crèdits	34,73	39,53	35,41

Imports en milions d'euros.

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes segons la documentació facilitada per l'ACA.

Notes:

- La reestructuració de part de l'endeutament no es va formalitzar fins al 30 de març del 2012, però l'import de 16,83 M€ de l'exercici 2011 es presenta, als efectes comparatius, com a Interessos d'operacions reestructurades mentre que en aquell exercici corresponia a operacions encara no reestructurades, però que es van reestructurar el març del 2012.
- Formant part dels interessos del 2012 de les operacions reestructurades, s'inclou un total de 0,59 M€ corresponents al cost de l'ajornament per *standstill* entre setembre del 2011 i març del 2012.

Es pot observar que les operacions no reestructurades, amb el pas dels exercicis, redueixen el seu cost, el que es correspon amb dos fets: no veuen incrementat el marge sobre l'euríbor i, a més, mantenen el seu calendari de venciments. L'increment del marge i l'allargament de venciments cap a exercicis posteriors explica l'evolució contrària per a les operacions reestructurades, principalment entre 2011 i 2012. La millor evolució del cost financer en el 2013 es correspon amb la constant evolució a la baixa de l'euríbor que, a finals del 2011 era del 2%, mentre que el març del 2012 ja s'havia reduït fins a l'1,5% i el desembre del 2012, al 0,55%, mentre que al llarg del 2013 es va mantenir de manera força constant en aquests mateixos nivells, amb una mitjana del 0,54%.

Així, del càlcul i l'anàlisi de l'evolució dels tipus totals s'obté un tipus mitjà del cost financer de l'endeutament bancari de l'ACA que, en el 2010 era del 2,87%, el 2011 del 3,45%, el 2012 del 4,33% i el 2013 del 3,92%.²³

Compliment de condicions fixades per les entitats financeres

Les entitats financeres que el març del 2012 van formalitzar amb l'ACA la reestructuració de l'endeutament van establir unes determinades condicions financeres (*covenants*) que l'ACA havia de complir durant la vigència dels contractes de refinançament. Entre altres condicions se n'havien de complir dues per a les quals es van fixar uns límits per a dues ràtios: ràtio Deute net / EBITDA i ràtio EBITDA / Despesa financera d'operacions financeres. S'han calculat els valors de les dues ràtios que resulten de les dades dels comptes anuals de l'ACA per als exercicis 2012 i 2013 i s'ha verificat que s'havien complert els límits d'acord amb el quadre que es presenta a continuació.

Quadre 32. Compliment de les condicions dels límits per ràtios les condicions

Període	Ràtio deute net / EBITDA		Ràtio EBITDA / despesa financera d'operacions financeres	
	Límit màxim	Real	Límit mínim	Real
Exercici 2012	6,00	4,83	2,75	4,48
Exercici 2013	5,00	3,81	4,25	5,89

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes segons dades extretes dels comptes anuals de l'ACA.

2.6. FISCALITZACIÓ D'ALTRES ASPECTES DE LA LEGALITAT

En aquest epígraf es presenta el resultat de la fiscalització dels aspectes següents: els terminis de pagament als creditors, els límits de l'endeutament a llarg i a curt termini, els

23. Els tipus mitjans obtinguts resulten del càlcul aproximat del cost financer de l'endeutament respecte de l'endeutament mitjà de cada exercici. L'endeutament mitjà s'ha calculat com a mitjana de l'existent a final de cada mes mentre que del cost financer s'ha exclòs el referent a la despesa financera d'operacions com el cens emfitèutic, les concessions o els interessos del préstec AMB.

increments interanuals de les despeses de personal i les dietes d'assistència al Consell d'Administració.

2.6.1. Terminis de pagament als creditors

La Llei 15/2010, del 5 de juliol, que modifica la Llei 3/2004, del 29 de desembre, per la qual s'estableixen mesures de lluita contra la morositat en les operacions comercials, determina uns períodes màxims d'ajornament de pagament segons l'exercici, a comptar des de la data de certificació o factura.

De la fiscalització realitzada es desprèn que l'ACA, al tancament de cada exercici, té obligacions pendents de pagament que superen els terminis legals i que corresponen a imports creditors del passiu segons el següent detall:

- 31 de desembre del 2010: 126,76 M€²⁴
- 31 de desembre del 2011: 92,04 M€
- 31 de desembre del 2012: 14,94 M€
- 31 de desembre del 2013: 8,13 M€

Cal remarcar però que, a partir del 2011, el termini mitjà de pagament es va reduir notablement, de manera que es va passar de 245 dies en l'exercici 2011 a 186 dies en l'exercici 2012 i a 74 dies en l'exercici 2013. Amb tot, aquests terminis mitjans van excedir els terminis legals.

2.6.2. Límits a l'endeutament a llarg i a curt termini

Les lleis de pressupostos estableixen anualment uns límits a l'endeutament viu disposat, tant a llarg termini com a curt termini, l'acompliment dels quals s'analitza a continuació.

Límit a l'endeutament a llarg termini

La Llei de pressupostos per al 2010 autoritzava l'ACA a fer ús de l'endeutament a llarg termini, en qualsevol modalitat, amb la limitació que el saldo de deute viu amb termini de reemborsament superior a un any a 31 de desembre del 2010 no superés un límit fixat en 1.578,69 M€. Les posteriors lleis de pressupostos, per a l'exercici 2011 i per a l'exercici

24. Segons càlculs de l'ACA aquest import era de 103,48 M€ però dels càlculs de la Sindicatura de Comptes segons la documentació disponible, es van arribar a quantificar en 126,76 M€ els deutes que el 31 de desembre del 2010 superaven el màxim de cinquanta-cinc dies. Aquesta diferència es va fer constar en l'informe 5/2014 de fiscalització de l'exercici 2010 de l'ACA.

2012, aquesta darrera prorrogada per al 2013, limitaven el saldo de deute viu a llarg termini al tancament de cadascun dels exercicis 2011, 2012 i 2013 al deute autoritzat a tancament del 2010, és a dir, als 1.578,69 M€.

L'endeutament a llarg termini presenta els saldos disposats següents:

Quadre 33. Endeutament a llarg termini

Concepte	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Endeutament préstecs a llarg termini	920.961.264	964.217.230	824.953.144
Cens emfitèutic	10.418.395	9.590.532	8.721.180
Cash pooling ICO creditors	-	25.603.634	24.003.409
Creditors per concessions	-	10.882.888	23.836.432
Total endeutament a llarg termini	931.379.659	1.010.294.284	881.514.165

Imports en euros.

Font: Comptabilitat i memòries de l'ACA dels exercicis 2011, 2012 i 2013.

S'observa que en cap dels exercicis es va superar el límit màxim de 1.578,69 M€; fins i tot incorporant-hi l'endeutament a llarg termini referit a les concessions que a diferència dels altres conceptes, no es pot catalogar com a endeutament bancari.

Límit a l'endeutament a curt termini

Les lleis de pressupostos per a l'exercici 2011 i per a l'exercici 2012, aquesta darrera prorrogada per al 2013, limitaven el saldo de deute viu a curt termini al tancament de cadascun dels exercicis 2011, 2012 i 2013 al 20% de l'estat de despeses del seu pressupost. Amb això el límit d'endeutament a curt termini va ser, per al 2011, 116,38 M€ i, per al 2012 i el 2013, 125,13 M€.

L'endeutament a curt termini presenta els saldos disposats següents:

Quadre 34. Endeutament a curt termini

Concepte	31.12.2011	31.12.2012	31.12.2013
Cash pooling Generalitat	83.876.493	13.261.595	-
Pòlisses de crèdit a curt termini	22.366.803	-	-
Préstecs a curt termini (línies ICO)	11.250.000	-	-
Total endeutament a curt termini	117.493.296	13.261.595	-

Imports en euros.

Font: Comptabilitat i memòries de l'ACA dels exercicis 2011, 2012 i 2013.

S'observa que en els exercicis 2012 i 2013 l'ACA no superava els límits mentre que en l'exercici 2011 el va superar en 1,11 M€. Això ha estat a causa del descens en l'estat de despeses del pressupost de l'ACA en el 2011 que, d'acord amb la nota a peu número 22 a inici de l'epígraf 2.4, es va reduir en un 47,9%, el que suposa el decrement del límit en el mateix percentatge. Tanmateix, l'operació que va fer sobrepassar el límit en el 2011 va ser

la referent a la pòlissa de crèdit del *cash pooling* Generalitat (vegeu la seva anàlisi en l'epígraf 2.2.12) que va ser autoritzada per Acord de Govern i que, en contra del que inicialment estava previst, no es va cancel·lar abans de finalitzar l'exercici 2011.

2.6.3. Evolució interanual de la despesa de personal

La normativa que en els exercicis 2011, 2012 i 2013 regulava els increments i decrements de la despesa de personal és la que s'esmenta a continuació:

- Per a l'exercici 2011:
 - La Llei 6/2011, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2011, va aprovar mantenir els mateixos sous que els existents des del juny del 2010, tant per al personal laboral i funcionari com per al directiu.
 - L'Acord de Govern del 15 de novembre del 2011 va suprimir la paga extraordinària del mes de desembre del 2011 per als òrgans superiors, els alts càrrecs i altre personal directiu de la Generalitat de Catalunya.
- Per a l'exercici 2012:
 - La Llei 1/2012, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2012, va aprovar mantenir els mateixos sous que els existents el 2011, tant per al personal laboral i funcionari com per al directiu.
 - El Reial decret llei 20/2012, del 13 de juliol, de mesures per garantir l'estabilitat pressupostària, i l'Acord de Govern del 24 de juliol del 2012 van suposar la supressió de la paga extraordinària del mes de desembre del 2012 al conjunt del sector públic.
- Per a l'exercici 2013:
 - La Llei 1/2012, de pressupostos de la Generalitat de Catalunya per al 2012 va ser prorrogada per al conjunt de l'exercici 2013 i per tant, es van mantenir els mateixos sous que els existents el 2012, tant per al personal laboral i funcionari com per al directiu.
 - L'Acord de Govern del 26 de febrer del 2013 va establir reduir les retribucions del personal laboral, funcionari i alts càrrecs en una paga extraordinària.

S'ha verificat que en els exercicis 2011, 2012 i 2013 l'ACA va complir aquests preceptes normatius que mantenien els sous i que suprimien pagues extraordinàries.

D'altra banda, en relació amb la despesa de personal de l'exercici 2011 cal fer menció de la Instrucció 1/2011 de la Direcció General de la Funció Pública i de la Intervenció general

de la Generalitat de Catalunya per a l'aplicació de les mesures específiques en matèria de personal previstes en el Decret 109/2011, que estableix els criteris d'aplicació de la pròrroga de pressupostos mentre no siguin vigents els del 2011. Aquesta Instrucció, en l'apartat 6, establí una reducció del nombre de treballadors en un 5% i de la despesa de personal en un 6%. La reducció respecte del 31 de desembre del 2010 havia de ser efectiva el 30 de juny del 2011.

De l'anàlisi realitzada es desprèn que l'ACA no va complir aquests requeriments pels motius següents:

- El nombre d'efectius a final de l'exercici 2011, sis-cents quaranta-nou treballadors, en comparació amb els efectius a finals de l'exercici 2010, sis-cents setanta-vuit treballadors, va disminuir un 4,3%, percentatge inferior al 5% que calia assolir des de mitjans de l'exercici.
- La despesa de personal de l'exercici 2011, 31,87 M€, en comparació amb la de l'exercici 2010, 32,86 M€, va disminuir un 3,01%, percentatge inferior al 6% que calia assolir des de mitjans de l'exercici.

La disminució en un 5% del nombre d'efectius hauria suposat haver de reduir la plantilla en trenta-quatre treballadors. Això, atès que afectava més de trenta treballadors, hauria exigit la tramitació d'un expedient de regulació d'ocupació, d'acord amb el que preveu la legislació laboral.

2.6.4. Dietes d'assistència al Consell d'Administració

Des de l'Acord de Govern de l'1 de juny del 2010 l'import unitari del dret d'assistència al Consell d'Administració de l'ACA va quedar fixat en 551,72€ per membre i sessió.

S'ha fet un control de l'assistència dels membres i s'ha verificat la correcta comptabilització de les dietes d'assistència en les despeses per Serveis exteriors, dins les Altres despeses d'explotació, d'acord amb l'import unitari de 551,72€ per membre assistent i sessió. El nombre de dietes i la despesa van ser els següents:

Quadre 35. Resum de les dietes dels membres del Consell d'Administració

Exercici	Nombre de dietes	Despesa per dietes d'assistència
2011	237	130.758
2012	153	84.413
2013	82	45.241

Imports en euros.

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes segons la documentació fiscalitzada.

L'evolució a la baixa que s'observa s'explica per diversos fets:

- Del 2011 al 2012 el nombre de reunions el Consell d'Administració van passar de deu a vuit. També cal remarcar que en cap d'aquests dos exercicis es va complir el que preveia l'article 9 dels Estatuts de l'ACA llavors vigents, que el Consell es reuniria almenys un cop al mes.
- En l'exercici 2012 hi va haver un increment en el nombre de membres absents de les reunions o que excusaven l'assistència i delegaven el vot en altres membres. A més, des del 2012, fins a tres membres van renunciar a la dieta per assistència per motius diversos.
- En l'exercici 2013, des del mes de març, van entrar en vigor els nous Estatuts de l'ACA aprovats pel Decret 153/2012, del 20 de novembre. Els nous Estatuts, respecte del Consell d'Administració, establien el següent:
 - El nombre de membres passava a ser de divuit, mentre que fins llavors era de vint-i-set.
 - Les reunions van passar a ser d'almenys una cada tres mesos, mentre que fins llavors se'n preveia, almenys, una cada mes.

Aquests dos aspectes expliquen el descens en el nombre de dietes en 2013.

El gerent nomenat el febrer del 2011 va cobrar dietes d'assistència durant l'exercici 2011, però ja no en el 2012. D'acord amb els Estatuts de l'ACA el gerent assisteix a les sessions del Consell d'Administració, amb veu però sense vot, però no n'és membre, consideració que requereix l'Acord de Govern per a percebre dietes. A més, a diferència del gerent anterior, no va ser autoritzat de manera nominal i expressa a percebre-les. L'import de les dietes liquidades al gerent va ser de 4.965,48 €. Cal dir però que quan va deixar el càrrec, el març del 2014, perquè es va nomenar un altre gerent, va retornar la totalitat de l'import de les dietes cobrades mitjançant la corresponent minoració en la liquidació final i la quitança.

2.7. FISCALITZACIÓ DE LA CONTRACTACIÓ

2.7.1. Legislació aplicable i abast material

Fins al desembre del 2011, en matèria de contractació l'ACA es regia per la Llei 30/2007, del 30 d'octubre, de contractes del sector públic (LCSP) i per la Llei 31/2007, del 30 d'octubre, sobre procediments de contractació en els sectors de l'aigua, l'energia, els

transports i els serveis postals, altrament anomenada “Llei dels sectors exclosos” (LSE). Des del 16 de desembre del 2011 es regeix pel Reial decret legislatiu 3/2011, pel qual s’aprova el Text refós de la Llei de contractes del sector públic (TRL CSP).

El Decret legislatiu 3/2003, del 4 de novembre, pel qual s’aprova el Text refós de la legislació en matèria d’aigües de Catalunya, en l’article 9.3 establia que la contractació de l’ACA havia de garantir els principis de publicitat i lliure concurrència. La Llei 10/2011, del 29 de desembre, de simplificació i millorament de la regulació normativa va modificar l’esmentat article i estableix que l’ACA, als efectes de l’aplicació de la normativa de contractació del sector públic té la consideració d’administració pública i els contractes que formalitzi tenen la naturalesa de contractes administratius.

Així, fins al desembre del 2011, l’ACA era poder adjudicador però no administració pública, amb la qual cosa li era d’aplicació la LCSP excepte per a la licitació i l’adjudicació dels contractes no sotmesos a regulació harmonitzada, que es regia per les Instruccions internes de contractació (IIC) aprovades l’abril del 2008.²⁵ A més, també li era d’aplicació la LSE per als contractes sotmesos a regulació harmonitzada (SARHA) i respecte de les activitats enumerades en l’esmentada llei.

Des del 30 de desembre del 2011 a l’ACA se li aplica íntegrament el TRL CSP.²⁶ A més, d’acord amb la disposició addicional vuitena del TRL CSP i amb l’article 5 de la LSE, l’ACA queda exclosa de l’àmbit d’aplicació de la LSE.²⁷

Seguint aquesta tendència d’aplicar a la contractació de l’ACA un marc normatiu més restrictiu i d’implantar majors controls interns, cal dir també que, el juliol del 2011, el director de l’ACA va aprovar una Instrucció interna per a la contractació menor. Aquesta Instrucció representa (tal com especifica en l’epígraf 2.7.3.4) una major exigència en la tramitació de contractes menors quant a la concurrència i al suport documental explicatiu de la necessitat de contractar i dels criteris d’adjudicació.

25. Si bé la consideració de l’ACA com a administració pública fa que des del desembre del 2011 no fossin d’aplicació les IIC, s’ha observat que l’ACA ja no les aplica des de mitjans del març del 2011 arran de la Resolució del director de l’ACA del 16 del març del 2011 que les va deixar sense efectes.

26. A part del TRL CSP, d’entre la normativa pública de contractes d’aplicació a l’ACA cal remarcar els preceptes encara vigents del Reial decret 1098/2001, del 12 d’octubre, que aprova el Reglament general de la Llei de contractes de les administracions públiques i del Reial decret 817/2009, del 8 de maig, que desenvolupa parcialment la Llei de contractes del sector públic.

27. Les administracions públiques, tot i quedar excloses de l’àmbit d’aplicació de la LSE, per a determinats contractes i per determinar si cal considerar-los o no SARHA, han de tenir en compte els límits i les exclusions de la LSE, d’acord amb el que s’estableix en l’article 6.

2.7.2. Expedients contractuals. Selecció de la mostra

La fiscalització de la contractació ha consistit a analitzar els procediments de contractació emprats respecte dels expedients de contractes adjudicats en els exercicis 2011, 2012 i 2013. L'anàlisi també inclou el seguiment de l'execució pel que fa a cost i termini. Per tal de fer aquesta anàlisi s'ha seleccionat una mostra d'expedients de contractació. La selecció dels expedients s'ha fet a partir dels arxius que recullen les llistes dels expedients de contractes adjudicats en els anys 2011, 2012 i 2013. En el quadre següent hi ha el resum de l'univers de contractes amb les principals dades que s'han obtingut dels arxius esmentats.

Quadre 36. Contractes adjudicats el 2011, el 2012 i el 2013

Tipologia segons el procediment	Nombre d'expedients				Import adjudicat			
	2011	2012	2013	Total	2011	2012	2013	Total
Pròrroga	32	43	14	89	14.011.940	22.176.303	7.733.728	43.921.971
Negociat	16	23	12	51	2.781.512	1.413.146	786.887	4.981.545
Menor	543	451	510	1.504	2.462.972	1.104.192	1.075.801	4.642.965
Derivat d'acord marc	9	5	3	17	32.026	215.356	630.486	877.868
Emergència	-	-	3	3	-	-	234.522	234.522
Total contractes adjudicats	608	544	560	1.712	21.532.950	65.667.980	14.964.277	102.165.207

Imports en euros, IVA exclòs.

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes segons les dades dels arxius de llistats d'expedients de contractes adjudicats.

Dels mil set-cents dotze expedients de contractes, vint són contractes d'obres (per valor de 3,99 M€), cinc-cents vint-i-vuit són contractes de subministraments (per valor d'1,47 M€) i mil cent seixanta-quatre, contractes de serveis (per valor de 96,71 M€).

Per obtenir una mostra diversificada s'han considerat diferents criteris de selecció en funció, bàsicament, dels aspectes següents: contractes amb imports més significatius, contractes d'obres, de serveis i de subministraments, contractes segons el procediment d'adjudicació, any d'adjudicació i contractes adjudicats a un mateix adjudicatari.

Com a resultat d'aquesta selecció, la mostra, amb un total de trenta-sis expedients i un import de 30,54 M€, està formada per set contractes adjudicats en el 2011 per 1,29 M€, per vint-i-tres contractes adjudicats en el 2012, per 22,27 M€ i per sis formalitzats en el 2013, per 6,98 M€. Dels trenta-sis expedients, set corresponen a contractes adjudicats pel procediment obert, cinc corresponen a pròrroques, vuit a contractes adjudicats pel procediment negociat, dotze a contractes menors, tres a contractes derivats d'acords marc i un a un contracte tramitat per emergència.

La mostra seleccionada representa un 29,9% del total de 102,17 M€ dels contractes adjudicats en els exercicis 2011, 2012 i 2013. El detall és el següent:

Quadre 37. Mostra seleccionada d'expedients de contractació

Id.	Adjudicatari	Data adjudicació	Import adjudicat	Concepte
Expedients adjudicats pel procediment obert				
1	Acciona Agua, SAU	Desembre 2012	4.099.771	Servei d'explotació, conservació i manteniment dels sistemes de sanejament d'Abrera, Castellbell i El Vilar, Monistrol de Montserrat, Viladecavalls Est i Oest i Vacarisses (2013-2014)
2	Cadagua, SA	Setembre 2012	3.477.000	Servei d'explotació, conservació i manteniment dels grups de sistemes de sanejament de Vilaseca-Salou i Rubí. Lot 1: Vilaseca-Salou (octubre 2012 a setembre 2014)
3	UTE EDAR Rubí (ACSA, Obras e Infraestructuras, SA / Depuración de Aguas del Mediterráneo, SL / SA, Agricultores de la Vega de Valencia)	Setembre 2012	2.912.945	Servei d'explotació, conservació i manteniment dels grups de sistemes de sanejament de Vilaseca-Salou i Rubí. Lot 2: Rubí (octubre 2012 a setembre 2014)
4	UTE Explotación EDARS Lleida (Serveis integrals de manteniment Rubatec, SA/M i J Gruas, SA)	Setembre 2012	2.758.523	Servei d'explotació, conservació i manteniment dels grups de sistemes de sanejament de l'Alta Ribagorça, Garrigues-Urgell, Noguera, Pallars i Segrià. Lot 5: Segrià (octubre 2012 a setembre 2014)
5	UTE EDAR Arenys de Mar (Scrinser, SA / SA, Depuración y Tratamientos)	Abril 2012	2.168.797	Ampliació i modificació del procés de l'EDAR d'Arenys de Mar. Fase 1
6	Companyia General d'Aigües de Catalunya, SA	Setembre 2012	2.034.197	Servei d'explotació, conservació i manteniment dels grups de sistemes de sanejament de l'Alta Ribagorça, Garrigues-Urgell, Noguera, Pallars i Segrià. Lot 2: Garrigues (octubre 2012 a setembre 2014)
7	Serveis integrals de manteniment Rubatec, SA	Novembre 2013	1.522.662	Servei d'explotació, conservació, manteniment i millores del sistema de sanejament de la Riera de La Bisbal - El Vendrell (2014)
Expedients de pròrrogues				
8	UTE Sector Montserrat (Mina Pública Aigües de Terrassa, SA / Sorea, SA)	Gener 2012	2.895.885	3a pròrroga del servei d'explotació, conservació i manteniment dels sistemes de sanejament d'Abrera, Castellbell i El Vilar, Monistrol de Montserrat, Viladecavalls Est i Oest i Vacarisses (2012)
9	UTE EDAR Terrassa (ACSA, Obras e Infraestructuras, SA / Depuración de Aguas del Mediterráneo, SL / SA, Agricultores de la Vega de Valencia)	Març 2013	2.478.318	1a pròrroga del servei d'explotació, conservació i manteniment del sistema de sanejament de Terrassa (abril 2013 a març 2014)
10	Sociedad General de Aguas de Barcelona, SA	Juny 2012	1.485.531	3a pròrroga del contracte d'explotació del col·lector de salmorres de la conca del riu Llobregat (maig 2012 a maig 2013)
11	Acciona Agua, SAU	Novembre 2013	1.469.695	1a pròrroga del servei d'explotació, conservació i manteniment dels sistemes de sanejament del grup del Priorat (2014)
12	OMS-SACEDE, SAU	Gener 2013	1.140.615	2a pròrroga del servei d'explotació, conservació, manteniment i millores del sistema de sanejament de la Riera de la Bisbal - El Vendrell (2013)

Id.	Adjudicatari	Data adjudicació	Import adjudicat	Concepte
Expedients adjudicats pel procediment negociat				
13	UTE Calaf-Benjumea (Excavaciones y Construcciones Benjumea, SA / Constructora de Calaf, SAU)	Març 2011	797.071	Complementari 1 de col·lectors de distribució a les indústries del Camp de Tarragona. Tram 1: EDAR de Tarragona a Bonavista
14	Rubau Tarrés, SAU	Febrer 2011	184.325	Reconstrucció d'un tram del mur d'endegament del riu Ges a Torelló
15	Cadagua, SA	Agost 2013	170.158	Complementari 2 del servei d'explotació, conservació i manteniment dels grups de sistemes de sanejament de Vilaseca-Salou i Rubí. Lot 1: Vilaseca-Salou (octubre 2012 a setembre 2014)
16	OMS-SACEDE, SAU	Novembre 2011	145.413	Servei d'explotació, conservació i manteniment del sistema de sanejament de Solsona (desembre 2011 a maig 2012)
17	Banco de Santander, SA	Desembre 2012	133.828	Rènting per un període d'un any de 24 vehicles de segona mà
18	Cadagua, SA	Setembre 2012	59.999	Servei d'explotació conservació i manteniment del sistema de sanejament de Vilaseca-Salou: EDAR i Terciari (primera quinzena octubre 2012)
19	Iberfin Investment Management, SL	Març 2012	59.600	Servei d'assistència tècnica financera per a l'anàlisi de viabilitat d'alternatives de finançament
20	Salans Abogados, SLU	Març 2012	53.500	Servei d'assistència tècnica jurídica per a l'anàlisi de viabilitat d'alternatives de finançament
Expedients de contractes menors				
21	King-Eclient, SL	Gener 2011	50.000	Suport en tasques de maquetació, disseny i actualització web de l'ACA
22	Senler Solutions, SL	Gener 2011	46.816	Manteniment dels sistemes de circuit tancat de televisió ubicats a les oficines de l'ACA a Catalunya d'acord amb la Instrucció 1/2009 de l'APDCAT (2011)
23	Senler Solutions, SL	Gener 2011	46.635	Manteniment dels sistemes de detecció d'incendis de l'ACA a Catalunya i del sistema de detecció d'intrusió i servei de connexió a central d'alarmes (2011)
24	Eco-Moianès, SL	Gener 2012	18.000	Projecte ENSAT núm. LIFE 08 ENV/E/000117 a Sant Vicenç dels Horts. Extracció, aplicació i barreja del compost amb sauló
25	R.B.M. (persona física)	Maig 2012	17.999	Definició d'un model de dimensionament de les plantilles dels sistemes de sanejament i dels costos indirectes d'explotació dels serveis públics de sanejament

Id.	Adjudicatari	Data adjudicació	Import adjudicat	Concepte
26	OMS-SACEDE, SAU	Novembre 2011	17.980	Servei d'explotació, conservació i manteniment del sistema de sanejament de Solsona (novembre 2011)
27	UTE EDAR Rubí (ACSA, Obras e Infraestructuras, SA / Depuración de Aguas del Mediterráneo, SL / SA, Agricultores de la Vega de Valencia)	Setembre 2012	17.932	Servei d'explotació, conservació i manteniment dels sistemes de sanejament de Rubí i Avinyó (primera setmana octubre 2012)
28	M i J Gruas, SA	Octubre 2012	17.813	Servei d'explotació, conservació i manteniment dels sistemes de sanejament de Gerri de la Sal i Estais (març a setembre 2012)
29	Serveis integrals de manteniment Rubatec, SA	Setembre 2012	17.646	Servei d'explotació, conservació i manteniment dels sistemes de sanejament d'Alins, Àreu, Espot, Estais, Esterri d'Àneu, Gerri de la Sal, Guàrdia de Tremp, Guingueta d'Àneu, Les Esglésies, Llimiana, Pobla de Segur, Rialp, Sort i Vall de Cardós (primera setmana octubre 2012)
30	Serveis integrals de manteniment Rubatec, SA	Setembre 2012	9.857	Servei d'explotació, conservació i manteniment dels sistemes de sanejament de Portella i Roselló (octubre 2012)
31	Serveis integrals de manteniment Rubatec, SA	Juliol 2012	9.618	Servei d'explotació, conservació i manteniment del sistema de sanejament de Jorba (juliol a desembre 2012)
32	M i J Gruas, SA	Agost 2012	7.106	Servei d'explotació, conservació i manteniment del sistema de sanejament de Les Esglésies, Durro, Alins, Àreu i Guàrdia de Tremp (setembre 2012)
Expedients de contractes derivats d'Acord marc				
33	Depurambi Ibérica, SL	Març 2012	8.882	Retirada de pedres basàltiques de la llera de la Riera de Bianya al terme municipal de Sant Joan les Fonts (Garrotxa)
34	Depurambi Ibérica, SL	Juny 2012	5.829	Control, retirada i sanejament a la Colònia Rosal per un vessament de fuel al Riu Llobregat
35	Depurambi Ibérica, SL	Març 2012	4.686	Retirada d'hidrocarburs de la llera del Torrent Valldoriol al terme municipal de les Franqueses del Vallès
Expedients d'emergència				
36	Acciona Agua, SAU	Desembre 2013	200.000	Actuacions d'emergència a l'EDAR de Viladecavalls Est
Total mostra			30.544.632	

Imports en euros, IVA exclòs.

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes a partir de dades dels llistats de contractes adjudicats en els exercicis 2011, 2012 i 2013 per l'ACA.

2.7.3. Observacions resultants de la fiscalització

Les observacions es diferencien en els epígrafs següents segons facin referència a expedients de contractes adjudicats pel procediment obert o negociat, a expedients de pròrrogues, de contractes menors, de derivats d'acords marc o d'emergència.

2.7.3.1. Expedients adjudicats pel procediment obert

Dels set expedients seleccionats de contractes adjudicats pel procediment obert, sols l'expedient 5 correspon a un contracte d'obres, no SARHA, mentre que la resta són contractes de serveis d'explotació, de conservació i manteniment de sistemes de sanejament i, en tots sis casos, són contractes SARHA. De la fiscalització cal fer les observacions següents:

Informe inicial de necessitat o de justificació de la contractació

La necessitat de la contractació queda justificada en els diferents informes de tots set expedients però, en el cas de l'informe de l'expedient 5 no s'especifica l'extensió o l'objecte concret i precís de les necessitats, tal com requereix l'article 22 del TRLCSP.

Així, l'informe de necessitat de l'expedient 5 fonamenta la contractació en la sentència condemnatòria del Tribunal de Justícia de la Unió Europea a l'Estat espanyol per l'incompliment de la normativa de tractament d'aigües residuals urbanes. Per la part que respecta a Catalunya, es remarca que l'aglomeració urbana d'Arenys de Mar es troba en situació de no conformitat i així sustenta que és necessària la contractació de l'execució d'obres d'ampliació i modificació del procés de l'EDAR d'Arenys de Mar als termes municipals d'Arenys de Mar, Arenys de Munt i Canet de Mar.

Criteris de valoració

En els sis expedients d'explotació de sistemes de sanejament s'ha observat que, per als tres subcriteris del criteri "Justificació tècnica"²⁸ en els PCAP únicament es preveu la puntuació màxima que es podrà obtenir per cadascun d'ells sense especificar els aspectes concrets que permetran obtenir més puntuació mentre que, posteriorment, en els informes de valoració s'especifica que per a la puntuació s'han seguit determinades fórmules. Amb això aquest criteri i els seus subcriteris, tot i ser de tipus tècnic, ja no depenen d'un judici de valor i, per tant, d'acord amb l'article 26 del RD 817/2009, l'ACA hauria de preveure en els PCAP la inclusió d'aquesta part de les propostes en el sobre en què s'inclouen les propostes valorables de manera objectiva. A més, en els PCAP també

28. Els tres subcriteris de la Justificació tècnica són diverses ràtios que el licitador pot proposar, concretament: ràtios d'energia elèctrica, ràtios de producció de fangs i ràtios de producció banals, sorres, greixos i consum de reactius.

s'haurien de detallar les fórmules utilitzades per valorar aquest criteri en els informes de valoració.

Publicitat de l'adjudicació i de la formalització del contracte

Pel que fa a la publicitat de l'adjudicació i de la formalització del contracte cal remarcar el següent:

- Publicitat de l'adjudicació: La legislació requereix que es faci en el perfil del contractant i de manera simultània a la notificació de la resolució d'adjudicació als licitadors. S'ha observat que s'ha publicat l'adjudicació en els set expedients però en el cas de l'expedient 5 no es va fer de manera simultània a la notificació sinó deu dies més tard.
- Publicitat de la formalització del contracte: La legislació requereix que es faci en el perfil del contractant per als contractes superiors a la quantia de contractes menors. A més, per a casos superiors a 100.000 € cal també publicar-la en el BOE o en el DOGC. En el cas de contractes SARHA també es requereix la publicitat en el DOUE i en el BOE, sense que en aquest darrer cas pugui substituir-se per la publicació en el DOGC. En els dos darrers casos (superiors a 100.000 € i SARHA) la publicitat s'ha de fer en un termini màxim de quaranta-vuit dies des de la data de formalització. Sobre aquest aspecte s'ha observat el següent:
 - La publicitat de la formalització del contracte en el DOGC es va fer per tots set expedients però per als casos dels expedients 1 i 6, es va superar el termini de quaranta-vuit dies en vint-i-dos dies i en nou dies, respectivament.
 - La publicitat de la formalització del contracte en el BOE era obligatòria per a sis dels set expedients (tots excepte l'expedient 5), malgrat això, no es va publicar per a l'expedient 7 i, per als expedients 1, 2, 3 4 i 6 es va publicar, però es va superar el termini de quaranta-vuit dies en trenta-sis dies, en sis dies, en sis dies, en deu dies i en vint-i-cinc dies, respectivament.

Mesa de Contractació: composició, publicitat i reunions

La Resolució del director de l'ACA del 25 de gener del 2012 estableix, amb caràcter permanent, la composició de la Mesa de Contractació de l'ACA, tret de determinats casos en què se'n pugui designar una altra. La Resolució estableix que la Mesa permanent està formada per sis membres²⁹ i preveu un règim de suplències en casos d'absència, vacant, malaltia o altra causa justificada, que s'acota a càrrecs o personal amb funcions concretes.

29. La Resolució atorga la presidència de la Mesa al director de la divisió o de l'àrea competent per raó de la matèria objecte de licitació, mentre que la secretaria de la Mesa s'adjudica al cap del departament o de la

En relació amb la Mesa Permanent cal remarcar el següent:

- L'ACA no va publicar en el DOGC la Resolució del director quant a la composició de la Mesa Permanent tal com requereix el Reial decret 817/2009.
- Per als expedients 2, 3, 4 i 6 s'ha observat que la reunió de la Mesa en què eleva la proposta d'adjudicació a l'òrgan de contractació sols es van convocar, i hi van assistir, dos membres (president i secretari) mentre que, segons el Reial decret 817/2009, la Mesa, per estar vàlidament constituïda, requereix la presència de la majoria absoluta dels seus membres, és a dir quatre membres del total dels sis que l'han de conformar, sempre que hi siguin el president, el secretari i dos vocals, si aquests vocals són els representants de l'Assessoria Jurídica i de l'òrgan de control economicopressupostari.
- En l'expedient 5 el PCAP recull una Mesa formada per cinc membres (president, secretari i tres vocals) mentre que, com s'ha dit, la normativa requeria que la formessin sis membres (president, secretari i quatre vocals).

Seguiment de l'execució

De l'anàlisi del seguiment del cost i del termini previstos en els contractes cal fer els comentaris següents:

- Import facturat i termini de facturació: s'ha observat que en els set expedients el total facturat ha estat inferior a l'import previst en el corresponent contracte i que aquesta facturació es correspon amb el període o termini previst en els contractes. L'expedient 5, que és l'únic que correspon a obres, presenta una diferència mínima que representa un import no facturat de l'1,4% de l'import total previst en el contracte. La resta d'expedients, que corresponen a serveis d'explotació de sistemes de sanejament, presenten desviacions força superiors que van entre el 8,6% en el cas menor (expedient 2) i fins a un 25,6%, en el major (expedient 4), i la resta d'expedients presenten desviacions entre el 12% i el 17,5%.

De la documentació de què s'ha disposat i dels comentaris dels responsables de l'ACA es pot concloure que aquestes desviacions s'expliquen pel fet que l'explotació dels sistemes de sanejament presentaven una part del preu fixa i una altra de variable i que, la variable estava en funció, fonamentalment, del cabal d'aigua realment tractat.

unitat que tingui atribuïda la gestió de l'expedient contractual. S'estableixen quatre membres més: el cap de departament o unitat de la divisió o àrea competent en la matèria de l'objecte de la licitació, un membre de l'òrgan de control econòmic financer intern, el cap del departament o de la unitat singular d'integració i assessorament jurídic de la Divisió d'Assessoria Jurídica i un representant de la Intervenció.

- Termini d'execució del contracte, actes de recepció i formalització de l'acte de recepció: L'article 222.2 del TRLCSP estableix que en el termini d'un mes des de l'entrega o realització de l'objecte del contracte, o en el termini que es determini en el PCAP per raó de les seves característiques, cal formalitzar un acte positiu de recepció i conformitat. Per als set expedients s'ha observat que en tots els casos la formalització de l'acte de recepció es va fer dins el termini legalment previst.

En el cas dels expedients 1, 2, 4 i 7 les actes de recepció van ser negatives ja que l'adjudicatari no havia finalitzat determinades actuacions previstes, com actuacions de manteniment o d'actualització o reposició d'algun equip. Això va suposar concedir un termini de tres mesos per completar les actuacions pendents; posteriorment, es van formalitzar noves actes de recepció que, finalment, van ser positives.

2.7.3.2. Expedients de pròrroques

Els cinc expedients seleccionats corresponen a pròrroques de contractes de serveis d'explotació, conservació, manteniment i millores de sistemes de sanejament i, en un cas, del servei d'explotació d'un col·lector. Quant al règim aplicable, es regien segons les dates en què van ser licitats els contractes principals als quals fan referència. Les observacions de la fiscalització d'aquests expedients són les següents:

Durada global del contracte i pròrroques

L'expedient 8 correspon a serveis a prestar per tot l'exercici 2012 com a tercera pròrroga del contracte original adjudicat en el 2004 que recollia la prestació de serveis durant cinc anys (entre gener del 2005 i desembre del 2009) i que, a més, preveia possibles pròrroques fins a un màxim de tres anys més. Malgrat el que preveia el contracte originari i els seus plecs, el Text refós de la Llei de contractes de les administracions públiques (TRLCAP) en l'article 198 limitava la durada total dels contractes de serveis, incloses les pròrroques, a un màxim de quatre anys. Així, la durada inicial del contracte ja superava el límit màxim establert pel TRLCAP i, per tant, no podia haver estat objecte de pròrroga.

Endarreriment en la formalització

En els expedients 8 i 10 les pròrroques es van signar amb posterioritat a l'inici del període de la pròrroga, concretament amb un endarreriment de dos mesos i mig i d'un mes i mig, respectivament.

Imports facturats respecte dels previstos en les pròrroques

Tots cinc expedients presentaven imports facturats inferiors als previstos en les pròrroques. Dels cinc expedients, sols l'expedient 12 presentava una desviació poc remarcable.

ble, 0,10 M€ d'import no facturat que representa un 8,9% de l'import de la pròrroga formalitzada. Cal destacar l'expedient 11 com el cas que presentava la desviació més significativa, 0,78 M€ no facturats respecte de l'import de la pròrroga 1,47 M€, el que representa el 53,1% del previst, però també l'expedient 8, amb 0,72 M€ de desviació que respecte de l'import de la pròrroga de 2,90 M€ representa el 24,8%. Els altres dos expedients, el 9 i el 10, presentaven desviacions en què el no facturat suposa el 21,5% i el 18,6%, respectivament.

La documentació i els comentaris dels responsables de l'ACA justifiquen aquestes desviacions pel fet que el cost previst de l'explotació de sistemes de sanejament presentava una part fixa i una altra de variable i, el realment facturat, va ser inferior al previst pel cabal d'aigua tractat, inferior en certs casos al previst en la pròrroga, o bé per partides previstes de manteniment i millora que finalment no es van executar.

2.7.3.3. Expedients adjudicats pel procediment negociat

Les observacions a remarcar resultants de la fiscalització dels expedients del 13 al 20 són les següents:

Objecte i cronologia d'alguns contractes. Gestió de la seva licitació i adjudicació

Pel que fa a aquesta observació, cal diferenciar la casuística de diversos expedients.

- Els contractes dels expedients 15 i 18, adjudicats pel procediment negociat i el de l'expedient 2, adjudicat pel procediment obert, tots tres casos amb la mateixa empresa adjudicatària, fan referència al mateix objecte de servei en relació amb el sistema de sanejament Vilaseca-Salou, tot i que per a diferents dates. Cal dir que un contracte anterior als tres esmentats i formalitzat amb una altra empresa cobria la prestació d'aquest servei fins al setembre del 2012. L'ACA va iniciar el procediment obert a què es refereix l'expedient 2 de la mostra, amb el qual preveia adjudicar i formalitzar el nou contracte per prestar el servei a partir de mitjans d'octubre del 2012. Paral·lelament, per cobrir el servei de la primera quinzena d'octubre del 2012, l'ACA va adjudicar mitjançant procediment negociat el servei corresponent a l'expedient 18, que va contractar amb la mateixa empresa que en el procediment obert pendent de finalitzar havia presentat l'oferta més avantatjosa i que era l'única que, per al procediment negociat, l'ACA havia convidat a presentar oferta. L'ACA fonamenta aquest procediment en el fet que l'import de l'expedient 18 no superava els límits legals de 100.000 €, que permet aplicar el negociat, ni de 60.000 €, que permet no fer publicitat prèvia del procediment, mentre que fonamenta la no concurrència d'altres convidats argumentant que ja hi va haver concurrència en el procediment obert paral·lel.

A més, el maig del 2013 l'ACA inicià la tramitació de l'expedient 15 per a l'adjudicació del subministrament, reposició i substitució de certs equips amb deficiències i ano-

malies. L'ACA va tramitar aquest expedient pel procediment negociat com a serveis de manteniment i reposició complementaris al contracte principal de l'expedient 2. Aquests serveis complementaris no es van plantejar però fins al maig del 2013 (i es van executar entre el setembre i el desembre del 2013, amb una pròrroga fins al gener del 2014) malgrat que les deficiències es van detectar el setembre / octubre del 2012 i, segons els informes de necessitat, eren urgents i podien arribar a col·lapsar la planta.

- El contracte de l'expedient 16 adjudicat pel procediment negociat dóna continuïtat, per al període novembre del 2011 a maig del 2012, al servei del contracte menor de l'expedient 26. Així, l'EDAR en qüestió havia entrat en funcionament el novembre del 2009 i l'explotació l'havia dut a terme la UTE EDAR Solsona en el 2010 dins l'any de garantia de la construcció i posada en funcionament, i es va prorrogar fins a finals de l'octubre del 2011. El novembre del 2011, per donar continuïtat a l'explotació es formalitzà el contracte menor de l'expedient 26, que cobria el servei durant els dinou primers dies del mes de novembre mentre s'iniciava la tramitació d'un procediment negociat, el de l'expedient 16, per cobrir el servei entre finals de novembre del 2011 i finals de maig del 2012. L'ACA fonamenta l'aplicació del procediment negociat sense publicitat d'aquest expedient 16 a la imperiosa urgència que requeria fer front a la tardança de l'Administració local en comunicar que no podia fer-se càrrec de l'explotació. Amb tot, s'ha observat com, amb posterioritat, aquest servei ha donat lloc a un nou contracte adjudicat a la mateixa empresa pel procediment negociat sense publicitat, per 45.429 €, per al servei entre maig i juliol del 2012 fins que finalment el juliol del 2012, de resultes d'un procediment obert el servei es va adjudicar a una altra empresa durant un any, que es prorrogà per un any més fins a mitjans del 2014.

Segons els responsables de l'entitat la causa dels endarreriments, de la concatenació en el temps de diversos contractes, i de la major o menor validesa de la fonamentació per aplicar en aquests casos procediments negociats o contractes menors tenia a veure amb la situació financera de l'ACA en aquest període. Aquesta situació va fer que, des de l'inici del 2011, la nova direcció de l'ACA establís restriccions a la contractació i també que, el Consell d'Administració, en la sessió del 28 de juliol del 2011, acordés que es poguessin contractar, tot i la manca de disponibilitat pressupostària, els béns i serveis imprescindibles per mantenir la prestació de serveis essencials i/o de prestació obligatòria.³⁰ Així, a mesura que vencien els contractes d'explotació dels sistemes de sanejament, l'ACA havia de fer front a noves licitacions de gran volum econòmic, els compromisos a futur de les quals, en determinats moments, no podia assumir. Davant d'això, per poder prestar els serveis imprescindibles s'optà, de manera transitòria, per adjudicar els serveis per períodes i imports reduïts mitjançant procediment negociat o mitjançant contractes menors.

30. En la mateixa sessió del 28 de juliol del 2011 el Consell d'Administració va decidir comunicar l'acord al Govern i a la Intervenció General. A aquest efecte, en la mateixa data, l'ACA va comunicar l'acord al DTES i a la Intervenció General.

Fonamentació de l'aplicació del procediment negociat

Cal fer les observacions següents:

- En l'expedient 13 es fonamenta l'aplicació d'un procediment negociat (en concret d'una adjudicació directa per raons diferents a l'import segons les IIC) en el fet que es tractava d'obres a adjudicar com a complementàries a les d'un contracte primitiu. A parer de la Sindicatura no queda suficientment sustentat en els diferents documents de l'expedient que les actuacions complementàries no previstes en el projecte de l'obra principal haguessin estat causades per circumstàncies imprevisibles, tal com es requereix en aquests casos per aplicar aquest procediment.
- En l'expedient 17 es fonamenta l'aplicació del procediment negociat en raons d'especificitat tècnica que feien que sols es pogués contractar un empresari per ser l'únic que oferia el subministrament a contractar. El subministrament era un rènting de vehicles de segona mà i per un sol any. De l'expedient es desprèn que l'adjudicatari ho era també del contracte que vencia i que generava la necessitat d'aquest nou contracte. La Sindicatura considera que caldria haver ampliat la recerca d'altres empresaris a més dels dos consultats que van respondre que no podien oferir el subministrament en les condicions requerides.

Concurrencia i negociació

Deixant de banda els casos esmentats d'expedients en què l'ACA no va convidar un mínim de tres empreses perquè va fer l'adjudicació directament a una empresa, perquè va considerar que eren obres o serveis complementaris o especificitat tècnica (expedients 13, 15 i 17) cal fer referència a dos expedients més. Així, per a l'adjudicació dels serveis dels expedients 19 i 20, l'ACA convidà tres empreses però, per a l'expedient 19, de les tres en van quedar dues d'excloues perquè no acreditaven la solvència econòmica i financera o la solvència tècnica i professional requerides i, per a l'expedient 20, de les tres se'n va excloure una perquè va presentar l'oferta fora de termini. En aquests casos l'ACA hauria d'haver ampliat el nombre de sol·licituds per haver pogut disposar del mínim de tres ofertes d'empreses capacitades.

A més, si bé en els PCAP de tots vuit expedients es preveuen uns criteris de negociació, en els expedients no hi consta cap document que deixi constància dels aspectes negociats.

Publicitat

L'ACA no va fer publicitat prèvia de cap dels vuit expedients seleccionats adjudicats per procediment negociat, ja que, o bé no superaven els 60.000 € de límit legalment establert,

o bé eren casos catalogats d'especificitat tècnica, d'imperiosa urgència o d'obres o serveis complementaris que es podien adjudicar al mateix adjudicatari del contracte principal.

Pel que fa a la publicitat de l'adjudicació o de la formalització del contracte, tenint en compte la diferent normativa que regeix els diferents expedients, cal remarcar el següent:

- Per a l'expedient 16 s'ha verificat la publicitat de l'adjudicació en el perfil del contractant però no hi ha constància de la publicitat en el DOGC que requereix la LCSP.
- Per a l'expedient 17 no hi ha constància de la publicitat de la formalització del contracte ni en el perfil del contractant ni en el DOGC tal com requereix el TRLCSP.

Imports facturats respecte dels contractats

Com a única diferència rellevant en termes de cost cal remarcar la de l'expedient 18, que va ser adjudicat per 59.999€ mentre que el total facturat va ser finalment de 29.219€, un 48,7% del previst. Això va ser així, ja que el contracte es va formalitzar per cobrir el servei en el termini que es preveia que encara no estaria formalitzat el nou contracte adjudicat per procediment obert de l'expedient 2 i, finalment, aquest es formalitzà abans del previst. S'ha vist com, de mutu acord, es va resoldre anticipadament el contracte de l'expedient 18 fet que explica l'esmentada facturació i la desviació.

2.7.3.4. *Fiscalització de contractes menors*

Com s'ha remarcat en l'epígraf 2.7.1, fins al desembre del 2011 l'ACA, com a poder adjudicador no administració pública, pels casos que no superaven el llindar de contractes harmonitzats, es regia per les IIC que l'ACA havia aprovat l'abril del 2008. Amb tot la Resolució del director del 16 de març del 2011 va deixar sense efectes les IIC i l'ACA passà a aplicar íntegrament la LCSP.

Les IIC de l'ACA preveien l'adjudicació directa per raó de l'import com un procediment d'adjudicació equivalent al previst en la legislació per als contractes menors. Les IIC permetien aplicar aquest procediment als contractes inferiors a 50.000€, tant per obres com per serveis i subministraments. Així, les llistes que recullen l'univers de contractes adjudicats entre el 2011 i el 2013 inclouen divuit contractes menors per serveis i subministraments adjudicats entre el gener i el febrer del 2011 que superaven els 18.000€, sense superar els 50.000€, que totalitzaven un import de 0,66 M€.

Una altra Resolució del director de l'ACA, del 26 de juliol del 2011, va aprovar la Instrucció interna per a la contractació menor. La Resolució estableix la concurrència de tres ofertes (o informe justificatiu de no concurrència) i suport documental explicatiu de la necessitat i

dels criteris d'adjudicació per a les obres a partir de 4.000 € i fins a 50.000 €, i per a serveis i subministraments a partir de 2.000 €, fins a 18.000 €. Per a la contractació inferior a 4.000 € o 2.000 €, segons siguin obres o subministraments i serveis, la tramitació és simplificada, similar a la dels contractes menors.

A continuació es presenten les observacions de la fiscalització d'aquests contractes.

Concentració de contractes menors per tipologia de béns i serveis

Servei d'explotació de sistemes de sanejament

D'una anàlisi de l'univers de contractes menors per als exercicis 2011-2013 s'ha observat una concentració en el concepte de servei d'explotació de sistemes de sanejament que, tot i no representar un gran nombre d'expedients (dinou expedients) presenten imports elevats (propers al límit de 18.000 € o bé entre 9.000 € i 15.000 €) que sumen un total de 0,22 M€.

Dels conceptes i dates de les llistes es desprèn que hi va haver una contractació successiva de menors per a l'explotació dels sistemes de sanejament, en certs casos de manera concatenada amb contractes adjudicats pel procediment negociat, mentre que l'ACA acostumava a gestionar la contractació d'aquesta tipologia de serveis mitjançant licitacions pel procediment obert. Aquesta pràctica de fraccionar els contractes, com ja s'ha remarcat en l'epígraf 2.7.3.3, va ser conseqüència de les restriccions econòmiques davant les quals l'ACA va gestionar la prestació de serveis imprescindibles mitjançant contractes menors i negociats.

Altres tipologies de serveis o subministraments

En l'anàlisi de l'univers de contractes menors s'ha observat una concentració de contractes adjudicats entre el 2011 i el 2013 amb conceptes que feien referència a material de laboratori i mostres (cent vuitanta-un expedients i un total adjudicat de 0,80 M€) i copisteria i fotocopiadores (trenta-vuit expedients i un total adjudicat de 0,21 M€).³¹ La contractació d'aquests serveis i subministraments es va gestionar al llarg dels exercicis 2011-2013 amb un ús excessiu de la contractació menor; posteriorment, l'ACA va iniciar un procés per corregir aquesta pràctica. Així:

- Respecte a la contractació de material de laboratori, el setembre del 2013 es va licitar un Acord marc que s'adjudicà el gener del 2014. L'Acord marc recollia tres lots de

31. La quantificació en nombre d'expedients i imports totals adjudicats per a aquests dos conceptes és aproximativa i sense afany de ser exhaustiva, ja que aquesta anàlisi de concentració no té com a finalitat obtenir quantificacions per tipologies de concepte sinó simplement detectar determinats conceptes que concentraven contractes menors i fer-ne l'anàlisi i el seguiment.

subministraments: gasos per al laboratori de Barcelona, gasos per al laboratori d'Abrera i subministrament de reactius, patrons i material de laboratori.

- Respecte de la contractació de serveis de reparació i manteniment de fotocopiadores, el gener del 2013 es van licitar aquests serveis mitjançant un procediment obert.

Mostra d'expedients de contractes menors

Respecte dels dotze expedients de la mostra seleccionada, expedients del 21 al 32, es fan les observacions següents:

Expedient de regularització

L'expedient 24, tot i que consta en la llista de contractes com a contracte menor, no correspon a un contracte menor. Es tracta d'un expedient de reconeixement de deute formalitzat entre el desembre del 2011 i el gener del 2012 en relació amb uns serveis prestats entre el març i l'abril del 2011 per als quals l'ACA no havia seguit el procediment i el tràmits mínims que requeria la tramitació com a contracte menor. Cal tenir present que els serveis es van prestar entre el març i l'abril del 2011 i que no va ser fins al juliol del 2011 que es va aprovar la Instrucció interna amb el procediment més restrictiu de tramitació de menors que probablement hauria detectat aquestes mancances procedimentals.

Expedients de serveis d'explotació de sistemes de sanejament

Els expedients de contractes menors seleccionats que fan referència a aquesta tipologia de serveis van ser set, els expedients del 26 al 32. D'aquests es fan les observacions següents:

- Per a l'expedient 26 ja s'ha remarcat la seva relació amb l'expedient 16 en l'anàlisi dels expedients adjudicats pel procediment negociat (vegeu l'epígraf 2.7.3.3).
- Per als expedients 28, 29, 30 i 32 els contractes menors es van formalitzar per cobrir transitòriament els serveis mentre no es pogués fer front a una contractació dels serveis per un termini de temps major. Així, els expedients 28 i 32, adjudicats a una mateixa empresa, cobrien els serveis d'explotació de dos grups de poblacions diferents que finalitzaven el setembre del 2012. Després, durant la primera setmana d'octubre del 2012, el servei el prestà una altra empresa per a tots dos grups de poblacions, segons el contracte de l'expedient 29. Finalment, des de mitjans d'octubre del 2012 i per un termini de dos anys, la prestació d'aquests serveis, juntament amb els d'altres grups de poblacions, com són els de l'expedient 30, van ser l'objecte d'un contracte adjudicat

mitjançant procediment obert, que és el seleccionat en la mostra com a expedient 4. Aquest contracte va ser adjudicat a una unió temporal d'empreses formada per les dues empreses adjudicatàries dels quatre contractes menors esmentats.

L'expedient 28 correspon a uns serveis que l'ACA havia de contractar, ja que l'anterior contracte vencia el febrer del 2012. La seva tramitació es va endarrerir fins al punt que es formalitzà l'octubre del 2012, data posterior a l'execució dels serveis, que havia estat entre març i setembre del 2012, amb la qual cosa el servei es va prestar sense haver-se formalitzat l'encàrrec o el contracte.

Compliment dels tràmits de la Instrucció interna de contractació menor

Com ja s'ha dit, des del juliol del 2011 la Instrucció per a la contractació menor de l'ACA estableix un procediment de tramitació de la contractació menor que suposava una major exigència que l'establerta en la LCSP. Respecte d'alguns expedients de contractes menors seleccionats en què era d'aplicació l'esmentada Instrucció, cal remarcar el següent:

- Per a l'expedient 25, l'informe justificatiu no argumenta la manca de concurrència de tres ofertes. L'informe es limita a descriure en termes generals els treballs a realitzar, la metodologia a aplicar i els coneixements que es requereixen i la conclusió de l'informe no va més enllà de valorar que el currículum del que ha resultat adjudicatari i la seva oferta econòmica són adients i s'ajusten als treballs a executar.
- Per als expedients 26, 27, 29 i 30 no es van demanar ofertes i tampoc consten els informes justificatius de la no-concurrència.
- Per als expedients 31 i 32 s'ha observat que l'ACA, si bé va convidar tres empreses, l'adjudicatària és l'empresa que fins llavors prestava el servei. En el cas de l'expedient 32 s'ha observat que dues de les tres empreses consultades han renunciat a presentar-se. En el cas de l'expedient 31, la renúncia va ser d'una de les tres empreses consultades. A més, s'observen incidències documentals, com la manca del segell d'entrada a l'ACA de l'oferta de l'altra convidada que no va ser adjudicatària o que la data dels Plecs de prescripcions tècniques particulars era posterior a la data de les ofertes.

Imports facturats respecte dels contractats

Com a única diferència rellevant entre el cost previst en contracte i el realment executat i facturat, cal destacar la de l'expedient 21, amb un import adjudicat de 50.000 € i un total facturat de 20.833 €. Aquesta diferència es correspon amb el fet que per ordre de gerència i per imperatius econòmics de contenció de la despesa l'ACA va arribar a un acord amb l'adjudicatari per rescindir, el maig del 2011, el contracte de serveis previst per tot l'exercici 2011. Per tant, l'ACA va haver de fer front únicament a les cinc primeres mensualitats.

2.7.3.5. Expedients de contractes derivats d'acord marc

Els tres expedients seleccionats que en els llistats de contractes adjudicats consten com a derivats d'un Acord marc, expedients, 33, 34 i 35, depenen d'un contracte adjudicat el maig del 2009 però que realment no era un Acord marc, sinó un contracte de serveis per a intervencions urgents en el domini públic hidràulic.

Aquest contracte de serveis abastava del maig del 2009 al maig del 2011 i establí un preu fix de 66.000 € que sols es preveia per a la disponibilitat de personal, material i serveis per poder fer front a qualsevol intervenció urgent en el domini públic hidràulic. El preu de les actuacions particulars associades no s'estimava i, en els PCAP, sols se'n preveien els preus unitaris. En els PCAP calia haver quantificat un pressupost total estimat de la licitació que recollís el cost total incloent-hi la part fixa per la disponibilitat de mitjans, però també estimant un màxim del component variable que representaven les actuacions particulars.

A mitjans del 2011 es formalitzà la pròrroga del contracte de serveis per al període del juny del 2011 fins al maig del 2012, amb un preu de 27.600 € que, novament, sols es referia a la part fixa de disponibilitat de mitjans, mentre que per a les actuacions particulars se'n preveien els preus unitaris.

Els llistats de contractació del 2011, 2012 i 2013, a més de la pròrroga esmentada, recullen com a contractes adjudicats de serveis per intervencions concretes derivats d'Acord marc amb Depurambi Ibérica, SL, els tres seleccionats per actuacions concretes del 2012 (expedients 33, 34 i 35) per un total de 19.397 €, nou contractes derivats del 2011 per un total de 32.027 €, i un altre no seleccionat del 2012 de 5.959 €.³²

Posteriorment, l'abril del 2013, l'ACA va adjudicar novament aquestes actuacions a Depurambi Ibérica, SL, mitjançant procediment negociat sense publicitat, com un contracte de serveis per 55.000 €. Aquest import però, es refereix, de manera correcta, a la previsió del cost total de les possibles actuacions concretes i ja no inclou una part fixa de cost de disponibilitat de mitjans. Segons informen responsables de l'ACA, el total de l'import facturat, 22.493 €, va quedar per sota de l'import total previst precisament perquè les actuacions necessàries van ser menys que les previstes.

2.7.3.6. Expedient d'emergència

L'expedient 36 fa referència a una emergència que el director de l'ACA va declarar el desembre del 2013. En els corresponents informes tècnic i jurídic previs es descriu que el trencament de certs mecanismes de les instal·lacions de l'EDAR de Viladecavalls Est va

32. Els contractes que en les llistes de l'ACA consten com a derivats d'Acord marc amb Depurambi Ibérica, SL anteriors a l'exercici 2011 representen un total de 174.371 € i corresponen als del període entre maig del 2009 i desembre del 2010.

deixar inoperant la part del tractament biològic d'aigües residuals, que van passar a abocar-se a la riera tan sols amb un tractament primari, no biològic, el que suposava un greu perill d'impacte sobre el medi.

D'acord amb l'article 113 del TRLCSP, la Resolució del director de l'ACA declara i ordena la tramitació d'emergència per a la contractació de les actuacions, que es preveien per un cost de 200.000 € i un termini d'execució de quatre mesos. D'acord amb l'article esmentat també la Resolució també ordenava que la tramitació d'emergència es comunicués al Govern.

S'ha verificat que la comunicació al Govern esmentada es va dur a terme i que les actuacions es van iniciar en un termini no superior a un mes des de la Resolució del director tal com requereix el TRLCSP. A més, també s'ha analitzat documentació diversa, com la publicitat en el perfil del contractant, el certificat d'existència de crèdit, les actes de replanteig i altres documents de seguiment d'execució, les actes finals d'inspecció i recepció, l'informe final d'obra executada i els informes tècnics i jurídics de liquidació econòmica i del contracte. El resultat de l'anàlisi ha estat satisfactori. El cost final de les actuacions va ser de 192.100 €.

2.7.3.7. Comunicació al Registre públic de contractes

D'acord amb la normativa vigent, dels trenta-sis expedients de la mostra seleccionada, calia haver-ne comunicat vint-i-quatre al Registre públic de contractes, ja que la resta n'estaria exempt perquè no superaven el límit per ser qualificats de contractes menors.

En la revisió realitzada s'ha observat que l'únic cas que no es va comunicar va ser el contracte de l'expedient 8. Respecte dels altres vint-i tres expedients s'ha verificat que en dotze casos (expedients 2, 3, 4, 6, 9, 10, 13, 14, 20, 21, 22 i 23) la comunicació es va fer superant els terminis màxims d'un o dos mesos que la normativa estableix segons els casos. En aquests dotze expedients l'excés en el termini de comunicació va ser entre cinquanta-dos dies (expedient 4) i tres-cents tretze dies en els casos dels expedients 21, 22 i 23.

També s'han trobat errades o incoherències en les dades que consten en el Registre públic de contractes en relació amb dos expedients:

- Per a l'expedient 12, el Registre recull com a concepte del contracte uns serveis d'assistència tècnica per promoure i implantar determinades tecnologies de la informació, mentre que el contracte corresponia realment al concepte que consta en les llistes de contractes i en el resum del quadre de la mostra, que és la segona pròrroga de serveis d'explotació d'un determinat sistema de sanejament.
- Per a l'expedient 17, el Registre recull un import de licitació que coincideix amb l'import adjudicat, 133.828 €, mentre que, realment, l'import de licitació era de 143.735 €.

2.8. FETS POSTERIORIS

2.8.1. Seguiment dels fets relacionats amb la contractació d'estudis i treballs per assolir els objectius de la Directiva marc de l'aigua

En l'epígraf 5.3.1 de l'informe 5/2014, referent a l'exercici 2010, en relació amb la contractació d'estudis i treballs per assolir l'objectiu de la Directiva marc de l'aigua (DMA), la Sindicatura de Comptes va assenyalar el següent:

a) [...] existeixen irregularitats en la licitació, adjudicació i execució així com que s'incompleixen els principis generals de publicitat, concurrència i igualtat de tracte que regeixen la contractació pública. Les irregularitats descrites podrien donar lloc a fets perseguibles administrativament i judicialment. Aquesta afirmació es fa amb totes les reserves i posant de manifest que només es fa respecte a la possible existència d'indícis, ja que l'apreciació únicament correspon a la jurisdicció competent.

b) [...] el 14 de juny del 2013, la Subdirecció General de Control d'Empreses i Entitats Públiques de la Intervenció General del departament d'Economia i Coneixement va emetre l'Informe especial de control financer en relació amb aquests fets. Aquest informe considera suficientment acreditat que els fets exposats es podrien trobar en un supòsit de responsabilitat d'acord amb el que estableix el capítol VIII del Text refós de la Llei de finances públiques de Catalunya, aprovat pel Decret legislatiu 3/2002, del 24 de desembre.

En dates posteriors a les dels exercicis objecte d'aquest informe de fiscalització es van produït els fets següents:

- El Gabinet Jurídic Central de la Generalitat va trametre els seus informes sobre els fets exposats en l'informe de la Intervenció General a la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya el juny de 2014.
- La Sindicatura de Comptes, el 16 de juny del 2014, va enviar l'informe 5/2014 a la Fiscalia del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, fet que va comunicar al president i al director de l'ACA i a la presidenta del Parlament de Catalunya. La Fiscalia Superior, el 17 de juny del 2014, va comunicar a la Sindicatura de Comptes que havia tramès l'informe a la fiscal en cap de Barcelona.
- La Sindicatura de Comptes, el 30 de juliol del 2014, va enviar l'informe 5/2014 al Tribunal de Comptes, el qual va iniciar les corresponents actuacions en relació amb els fets.
- El 2 de juny del 2015 la Fiscalia especial contra la corrupció i la criminalitat organitzada va interposar una querella pels fets esmentats davant el Jutjat d'Instrucció degà de Barcelona.

2.8.2. ACA – Aigües Ter Llobregat, Concessionària de la Generalitat de Catalunya, SA

En l'epígraf 1.2.2 s'ha assenyalat que, des de l'exercici 2013, l'ACA és l'ens responsable del contracte de concessió de la gestió del servei de proveïment d'aigua en alta de la xarxa d'abastament Ter-Llobregat. Amb això l'ACA té la facultat de supervisar l'execució del contracte esmentat i pot adoptar les decisions que facin al cas i dictar les instruccions necessàries amb vista a assegurar la prestació correcta del servei.³³

Durant el treball de fiscalització, l'ACA ha informat a la Sindicatura de diversos fets. Tot i ser posteriors als exercicis 2011, 2012 i 2013, la Sindicatura considera suficientment rellevants aquestes informacions, motiu pel qual es recullen a continuació:

- El maig del 2014 Aigües Ter Llobregat, Concessionària de la Generalitat de Catalunya, SA (ATLLCGCSA), tal com requereix el PCAP del contracte de concessió, va demanar autorització a l'ACA perquè una empresa vinculada, Empresa Operadora ATLL, SA, l'únic accionista de la qual és Acciona Agua, SA, fos la que dugués a terme el servei objecte de la concessió.
- L'ACA no va autoritzar cap contracte relatiu a l'aspecte esmentat i, malgrat això, en una de les revisions de control fetes per l'ACA, el desembre del 2014, es va posar de manifest que durant el 2013 les societats ATLLCGCSA i Empresa Operadora ATLL, SA, havien fet entre elles diverses facturacions que no havien estat autoritzades per l'ACA. Els imports de la facturació entre aquestes dues societats (47,23 M€ i 54,64 M€ IVA exclòs) suposava una diferència de 7,41 M€ a favor d'Empresa Operadora ATLL, SA.
- L'ACA va sol·licitar a ATLLCGCSA informació addicional d'aquestes operacions facturades i ATLLCGCSA li va comunicar que s'havien anul·lat les factures. Amb tot, l'ACA, el gener del 2015 va tenir coneixement que Acciona Agua, SA va facturar a ATLLCGCSA, en concepte de serveis de suport tècnic i tecnològic derivats de la gestió i operació de la concessió, 7,41 M€ per l'any 2013. Aquest import coincideix amb la diferència de la facturació neta entre ATLLCGCSA i Empresa Operadora ATLL, SA. També el gener del 2015, Acciona Agua, SA va facturar a ATLLCGCSA, pel mateix concepte però en relació a l'any 2014, 4,72 M€.
- L'ACA i els Serveis Jurídics del DTES van analitzar els fets per valorar si el seu impacte podia tenir efectes en relació amb el que preveia el contracte i els PCAP (en el servei públic i en la tarifa). De les anàlisis realitzades es va arribar a la conclusió que els fets no suposaven cap impacte en la tarifa del primer període (2013-2017) de cinc anys de la concessió, tarifa a revisar al final del 2017, ja que, d'acord amb els PCAP, les despeses

33. La clàusula 4 del PCAP del contracte de concessió designa l'ACA responsable del contracte i el DTES, òrgan de contractació.

facturades no es podien considerar cost operatiu a l'efecte de la revisió tarifària. També es conclou que els fets no afectaven la qualitat del servei. Amb tot, la facturació, la cancel·lació de la facturació i la nova facturació entre les empreses esmentades, va donar lloc que l'ACA, el juny del 2015, posés els fets en coneixement de l'Agència Tributària, pels efectes tributaris que poguessin suposar.

3. CONCLUSIONS

3.1. OBSERVACIONS

A continuació s'inclou l'opinió sobre els comptes anuals corresponents a l'exercici 2013. Així mateix s'exposen les observacions i els fets més rellevants que s'han posat de manifest en el treball de fiscalització dels exercicis 2011, 2012 i 2013, en les diferents àrees corresponents a l'abast d'aquest informe: estats financers, liquidacions pressupostàries, Pla de viabilitat i reestructuració de l'endeutament, i altres aspectes de legalitat i contractació.

3.1.1. Opinió i observacions relatives als comptes anuals

D'acord amb l'objecte, l'abast i la metodologia utilitzada en aquest informe, detallats en la introducció, l'opinió de la Sindicatura és que, excepte pels fets descrits en les observacions 1 a 6 següents, els comptes anuals expressen, en tots els aspectes significatius, la imatge fidel del patrimoni i de la situació financera de l'ACA a 31 de desembre del 2013, i també del resultat de l'exercici anual finalitzat en l'esmentada data, d'acord amb el marc normatiu d'informació financera aplicable i, en particular, amb els principis i criteris comptables que aquest marc conté.

1. L'ACA amortitzava les infraestructures de l'immobilitzat considerant una vida útil estimada de quaranta anys per als sistemes de sanejament i de cinquanta-set anys per a les instal·lacions hidràuliques d'abastament. Aquestes vides útils eren estimacions de la mitjana de la vida útil de tots els elements que integraven cada tipologia d'actius, ja que l'ACA no disposava d'informació tècnica per determinar-les de manera precisa. A més, les instal·lacions considerades com un tot les integraven diferents elements de naturalesa diversa, alguns amb vides útils inferiors a les estimades per al conjunt de les instal·lacions. Per tant, caldria calcular la dotació a l'amortització pels elements de manera individualitzada, cosa que la manca d'informació no permet (vegeu l'observació en l'apartat Amortitzacions de l'epígraf 2.2.2).

Com a fet posterior al tancament dels comptes anuals del 2013 s'ha observat que, des de l'inici del 2014, l'ACA ha adaptat els coeficients d'amortització anuals i la vida útil de

les infraestructures al que disposa la Llei 2/2014, de mesures fiscals, administratives, financeres i del sector públic. Aquesta llei estableix unes vides útils màximes per a les diferents tipologies d'actius de l'administració hidràulica. Així, per a instal·lacions i sistemes de sanejament, fixa una vida útil màxima de vint-i-cinc anys i, per a les instal·lacions hidràuliques d'abastament, quaranta anys.

2. Durant el 2011 van deixar de funcionar set instal·lacions. El cost total activat de les set instal·lacions va ser de 15,18 M€ (i el valor net d'amortitzacions acumulades a 31 de desembre del 2011, de 12,02 M€). Amb l'aturada, al tancament del 2011 ja calia haver dotat una provisió per deteriorament que cobris el valor net, totalment o parcialment, segons el temps que es pogués preveure que estarien sense funcionar, entenent que es tractava d'aturades temporals. En el 2013, l'ACA va dotar una provisió de deteriorament, de 6,97 M€, per a les dues principals instal·lacions aturades des del 2011. Amb tot, hauria d'haver dotat també, totalment o parcialment, el valor net de les cinc altres instal·lacions, que el 31 de desembre del 2013 presentaven un valor net de 3,63 M€. A més, des de mitjans del 2012 es va aturar una altra instal·lació i no es va dotar cap provisió respecte del seu valor net, que a 31 de desembre del 2013 era de 6,91 M€ (vegeu l'observació en l'apartat Deteriorament de l'epígraf 2.2.2).
3. El 31 de desembre del 2013 l'ACA mantenia actius per un valor net de 43,47 M€ que corresponien a millores i reconstrucció d'uns pous que no eren de la seva titularitat. Es tractava de béns d'ús estratègic per a casos d'emergència i, per tant, provisionalment estaven fora de servei. Tot i considerar acceptable la seva activació, per la situació de desús en què es trobaven aquests pous, l'ACA hauria hagut de dotar una provisió per deteriorament pels 43,47 M€ (vegeu l'observació en l'apartat Deteriorament de l'epígraf 2.2.2).
4. En els exercicis 2011 i 2012, Aportacions al fons patrimonial presentava increments de 10,54 M€ i 11,91 M€, que corresponien, gairebé en la seva totalitat, a aportacions genèriques que el DTES reconeixia en el seu pressupost sense que es fonamentessin en un contracte programa, com sí havia estat el cas de les aportacions genèriques rebudes per l'ACA en el període 2006-2010. Cal remarcar, però, que dins l'import de les aportacions del 2012 hi havia una part de 3,36 M€ que el pressupost de l'esmentat departament preveia com a aportacions de tipus específic per a fer front a determinades inversions en dues EDAR i que, per tant, independentment del capítol pressupostari en què el departament les preveïés, l'ACA havia de comptabilitzar com a subvencions de capital rebudes i no com a aportacions al fons patrimonial dins de Fons propis. Aquesta imputació comptable es mantenia el 31 de desembre del 2013 (vegeu l'observació en l'apartat Aportacions al fons patrimonial de l'epígraf 2.2.8).
5. Les subvencions provinents del MIMAM suposen anualment una aplicació a ingressos que en els exercicis 2011, 2012 i 2013 va ser de 7,74 M€, 7,59 M€ i 7,05 M€, respectivament. Cal diferenciar entre les aportacions del MIMAM del període 1996-2002 i les del període 2007-2009:

- Pel que fa a les aportacions del MIMAM del primer període, amb saldo net a 31 de desembre del 2013 de 78,02 M€, s'ha observat que la manca d'identificació individualitzada entre les subvencions i els béns que financen va portat l'ACA a implantar, des del 2009, un mètode genèric per aplicar anualment a ingrés un percentatge del 3,08% de les subvencions, el que representa 2,84 M€/any. Aquest mètode és acceptable però no garanteix la correcta correlació entre l'aplicació a ingressos de les subvencions i l'amortització dels béns finançats.
 - Pel que fa a les aportacions del MIMAM del segon període, amb saldo net a 31 de desembre del 2013 de 194,94 M€, s'ha observat una correcta correlació, en termes generals, entre l'aplicació a ingressos de les subvencions i l'amortització de les inversions que financen, tot i que en certs casos s'han observat petites diferències entre l'import de la subvenció i la inversió que finança que no permeten garantir totalment que l'import traspassat a ingrés s'hagués comptabilitzat correctament en correlació amb la despesa per amortització. (Vegeu l'observació en l'apartat Aplicació a resultat de l'exercici de l'epígraf 2.2.10).
6. Com ja es va assenyalar en l'informe corresponent a l'exercici 2010, en els exercicis 2011-2013, l'ACA no va reconèixer en la seva comptabilitat uns passius per creditors i unes despeses per Subvencions de capital atorgades (analitzades en l'epígraf 2.3.7) d'acord a uns convenis amb administracions locals per al cofinançament de determinades obres. L'ACA fonamenta la no comptabilització en el fet que les administracions locals van aportar les certificacions i justificacions de despesa fora de termini o perquè determinades actuacions inicialment previstes en els convenis, que prèviament havien de ser específicament autoritzades per l'ACA, no van ser sotmeses a aquesta autorització. Amb tot, existeix incertesa pel risc que les administracions locals poguessin presentar reclamacions que es resolguessin a favor seu.

En l'informe 5/2014, corresponent al 2010, es va quantificar aquesta despesa i passiu a tancament de l'exercici en 13,73 M€. Per a l'exercici 2011 no s'ha disposat d'informació per fer la corresponent valoració, mentre que al tancament de l'exercici 2012, es va quantificar en 23,31 M€ i, al tancament del 2013, en 17,18 M€ (vegeu l'observació en l'epígraf 2.2.13).

A continuació es recullen altres observacions significatives i els fets més rellevants que s'han posat de manifest en la fiscalització dels comptes anuals del període objecte de l'informe.

Inmobilitzat material: Infraestructures en curs i en funcionament (epígraf 2.2.2)

7. En l'exercici 2011 l'ACA va activar els embassaments dels quals era titular, fet que no va fer en el moment de la seva creació, ja que la comptabilitat de la Junta d'Aigües de

Catalunya no els tenia registrats ni valorats.³⁴ La comptabilització es va fer pel valor cadastral, perquè no es disposava de documentació amb què poder determinar el cost d'adquisició o de construcció i perquè aquests béns tampoc es podien valorar a un valor raonable en referència a un valor de mercat. El valor total activat va ser de 64,68 M€, import pel qual també es va incrementar el patrimoni propi, com es remarca en l'epígraf 2.2.8.

Es considera acceptable el valor cadastral com a valoració prudent i objectiva.

8. En l'exercici 2013 es donà de baixa de l'immobilitzat un import brut de 12,88 M€ corresponent al valor de certs béns i instal·lacions de l'estació de tractament d'aigua potable d'Abrera. Aquesta estació provenia del traspàs inicial que, en el moment de la constituir-se, l'ACA va rebre de la Junta d'Aigües de Catalunya. Per la tipologia d'instal·lació, aquesta estació corresponia atribuir-la a ATLL, i així es va fer per la pràctica totalitat de l'estació, excepte per aquests béns i instal·lacions, que es van atribuir erròniament a l'ACA, que, en el 2013, en detectar-ne l'existència en el seu actiu, els donà de baixa per l'esmentat import brut, i en va reconèixer una pèrdua de 6,91 M€.
9. Durant els exercicis 2011-2013 es va regularitzar o es va dotar la provisió per deteriorament d'un conjunt d'inversions analitzades en l'informe 5/2014 de l'exercici 2010 i que a 31 de desembre del 2010 presentava un valor global de 32,79 M€. Així, en aquests tres exercicis es dotà la provisió per deteriorament per 29,62 M€ i es regularitzà una part d'1,09 M€ reconeixent-la com a pèrdua. La resta, 2,08 M€, es va mantenir el 31 de desembre del 2013 com a saldo net, ja que l'ACA, tot i no tenir formalitzat el corresponent document que ho sustentés, va considerar els 2,08 M€ com un acompte per l'aportació a l'empresa estatal ACUAMED per al cofinançament de determinades inversions. Aquesta consideració suposava donar de baixa aquest import restant de l'immobilitzat però no com a pèrdua, sinó com a acompte deutor. El document signat (addenda del 15 de setembre del 2014 al conveni signat entre les dues parts el 7 de juliol del 2008) entre les parts es va formalitzar finalment el setembre del 2014.

3.1.2. Liquidacions pressupostàries (epígraf 2.4)

Respecte les liquidacions pressupostàries dels exercicis 2011, 2012 i 2013 cal remarcar les observacions següents:

10. D'acord amb les Instruccions conjuntes de la Intervenció General, la Direcció General de Pressupostos i la Direcció General de Patrimoni de la Generalitat de Catalunya del 15 de juliol del 2009, l'ACA ha d'informar expressament el departament d'adscripció i la

34. L'ACA, en la seva constitució, va subrogar-se en les posicions jurídiques de la Junta d'Aigües de Catalunya i de la Junta de Sanejament, pel que fa als béns, drets i obligacions de tot tipus dels quals eren titulars.

Intervenció General del romanent de tresoreria acumulat distingint el romanent finalista, el no finalista i el seu origen. En l'exercici 2011 l'ACA no va fer el càlcul del romanent de tresoreria ni en va informar la Intervenció General, però en els exercicis 2012 i 2013 ja n'informà i en detallà els diferents components i l'origen. A més, en les memòries d'aquests dos exercicis l'ACA va incorporar aquesta informació i va assenyalar que encara no disposava de determinats graus de detall de la informació que intervenia en el càlcul del romanent de tresoreria.

11. Des de l'exercici 2013, i per recomanació de la Subdirecció de Control de la Intervenció General de la Generalitat de Catalunya, l'ACA presenta la liquidació seguint el criteri de registrar els drets i les obligacions reconegudes quan es dicten els actes administratius que els generen, mentre que del criteri emprat fins a l'exercici 2012 per liquidar els ingressos i les despeses era el de meritació. En la liquidació pressupostària del 2013 l'ACA, als efectes comparatius, va presentar també la liquidació seguint el criteri de meritació. L'aplicació del nou criteri va suposar incrementar el resultat pressupostari en 21,57 M€ i, en aquest primer exercici d'aplicació del nou criteri, es va perdre l'homogeneïtat i es van produir duplicitats en el reconeixement dels ingressos per transferències de capital pels fons procedents de la Unió Europea (13,46 M€) i en les liquidacions d'obres (11,98 M€) tal com s'esmenta en l'epígraf 2.4.3 i s'observa en els quadres 25 i 26.
12. Determinades partides d'ingressos i despeses no es van liquidar correctament. Així, en el capítol 7 d'ingressos, Transferències de capital present en el 2012 un import liquidat de signe negatiu, ja que, de manera correcta, es van minorar els ajustaments de subvencions analitzats en l'epígraf 2.2.10. D'acord amb això, en el 2011 també calia haver minorat el liquidat pel total d'ajustaments d'11,46 M€. En el cas de l'exercici 2013, tot i el canvi de criteri de liquidació, també es presenta la columna del liquidat segons el criteri de meritació, mentre que també calia haver minorat el liquidat pel total d'ajustaments de 7,84 M€.

3.1.3. Pla de viabilitat (epígraf 2.5)

13. L'octubre del 2011 es va presentar el Pla econòmic i financer 2011-2014 (PEF) de l'ACA amb cinc eixos: incrementar el cànon de l'aigua, reduir despeses d'explotació i despeses d'estructura, congelar les inversions compromeses, millorar l'eficiència i reordenar l'endeutament. En l'epígraf 2.5 es presenta l'anàlisi de seguiment del PEF i de la reestructuració de l'endeutament.

A continuació es destaquen els aspectes més rellevants que es desprenen de la reestructuració i el refinançament autoritzat per l'Acord de Govern del 20 de març del 2012:

- Hi va haver un desplaçament del venciment de quotes de préstecs cap a exercicis posteriors, fet que va alleujar la concentració de venciments que estaven previstos

entre el 2011 i el 2014. Els venciments tornaran a presentar concentracions significatives en els exercicis 2015 a 2017.

- Els contractes de reestructuració es van formalitzar a un tipus màxim de l'euríbor més un marge del 4,37% que podia variar entre el 4%, el 4,5% i el 5%, en funció de les qualificacions creditícies de la Generalitat de Catalunya que fessin les agències de ràting. A la pràctica, des de l'inici de la reestructuració el marge aplicat era del 5%, mentre que fins llavors les operacions presentaven una mitjana d'aquest marge al voltant de l'1,5% o l'1,8%. Això va suposar que les operacions que havien estat objecte de reestructuració presentessin en el 2012 i el 2013 un cost financer de 25,25 M€ i 25,46 M€, respectivament, mentre que en el 2011, abans de ser reestructurades, el seu cost financer va ser de 16,83 M€.
- Les comissions de reestructuració van ser del 2% del total reestructurat, el que suposa unes comissions de 10,73 M€ que, en la comptabilitat, es reconeixen entre els exercicis 2012 i 2017 en funció dels venciments del deute reestructurat. A més la reestructuració va generar despeses i comissions de coordinació de 2,28 M€.

3.1.4. Altres aspectes de la legalitat (epígrafs 2.6.1 i 2.6.2)

Respecte dels aspectes de la legalitat analitzats cal remarcar les observacions següents.

14. L'ACA tenia obligacions pendents de pagament que superen els terminis màxims d'ajornament de pagament previstos en la Llei 15/2010, de mesures de lluita contra la morositat. Les obligacions que superen aquests terminis corresponen a imports creditors del passiu que, a 31 de desembre del 2011, del 2012 i del 2013 eren de 92,04 M€, 14,94 M€ i 8,13 M€, respectivament. S'ha observat una reducció del termini mitjà de pagament, que en el 2011 era de 245 dies, en el 2012, de 186 dies i en el 2013, de 74 dies, però malgrat la reducció, aquests terminis mitjans excedien els terminis màxims legalment establerts.
15. En l'exercici 2011, l'ACA va superar el límit de l'endeutament a curt termini, que era de 116,38 M€, i el va excedir en 1,11 M€. L'operació que va fer sobrepassar el límit va ser el crèdit del *cash pooling* Generalitat, que va ser autoritzada per Acord de Govern el juliol del 2011.

3.1.5. Contractació

L'ACA durant el període 2011-2013 va adjudicar mil set-cents dotze contractes per un total de 102,17 M€. La fiscalització de la contractació s'ha centrat en una mostra de trenta-sis expedients i un import de 30,54 M€. Els resultats de la fiscalització es presenten en l'epígraf 2.7.3 i en els corresponents subepígrafs. En aquest apartat de conclusions es detallen les observacions més significatives.

Observacions als expedients adjudicats pel procediment obert (epígraf 2.7.3.1)

16. Respecte als criteris de valoració:

En els expedients 1 a 4 i 6 i 7, els Plecs de clàusules administratives particulars (PCAP) inclouen un criteri de valoració, “Justificació tècnica”, amb tres subcriteris per als quals sols es preveu la puntuació màxima que es podrà obtenir per cadascun d’ells, sense especificar els aspectes concrets que permetran obtenir més puntuació. Posteriorment, en els informes de valoració, s’especifica que per a la puntuació es van seguir determinades fórmules i, per tant, aquest criteri i els seus subcriteris, tot i ser de tipus tècnic no depenien d’un judici de valor. Per això, d’acord amb la normativa, l’ACA hauria de preveure en els PCAP la inclusió d’aquesta part de les propostes en el sobre en què s’inclouen les propostes a valorar de manera objectiva i, a més, en els PCAP, hauria de detallar les fórmules utilitzades per a la valoració d’aquest criteri.

17. Respecte de la Mesa de contractació:

- La Resolució del director de l’ACA del 25 de gener del 2012 estableix, amb caràcter permanent, la composició de la Mesa de Contractació i el règim de suplències però l’ACA no la va publicar en el DOGC tal com requereix la normativa.
- En quatre casos (expedients 2, 3, 4 i 6) a la reunió de la Mesa en què s’elevava la proposta d’adjudicació a l’òrgan de contractació, sols es convocaren –i hi assistiren– dos membres (president i secretari) mentre que, segons la normativa, la Mesa, per estar vàlidament constituïda requeria de la presència de la majoria absoluta dels seus membres, és a dir, quatre membres del total de sis que l’havien de formar. En el cas de l’expedient 5, la Mesa va ser de cinc membres dels sis que requereix la normativa.

Observacions als expedients de pròrroques (epígraf 2.7.3.2)

18. L’expedient 8 correspon a la tercera pròrroga, per a l’exercici 2012, d’un contracte del 2004 que preveia la prestació de serveis per cinc anys i pròrroques fins a un màxim de tres anys més. El TRLCAP, aplicable al contracte inicial, limitava la durada del contracte, pròrroques incloses, a un màxim de quatre anys.

19. En els expedients 8 i 10 les pròrroques es van signar amb posterioritat a l’inici del període de pròrroga.

Observacions als expedients adjudicats pel procediment negociat (epígraf 2.7.3.3)

20. De l’anàlisi dels expedients 15, 18 i 16, adjudicats pel procediment negociat, i de la seva relació amb altres expedients de la mostra (expedient 2 adjudicat pel procediment obert i expedient 26 adjudicat com a contracte menor) se’n desprèn que, per als serveis d’explotació de sistemes de sanejament, es van produir endarreriments per licitar i formalitzar els nous contractes que havien de cobrir ininterrompudament aquests

serveis essencials. Els endarreriments van fer que l'ACA cobrés el servei, almenys temporalment, amb una concatenació de contractes adjudicats pel procediment negociat i de contractes menors, per a uns serveis que l'ACA acostumava a licitar mitjançant procediment obert. Això va ser conseqüència de la complicada situació financera de l'ACA que, des d'inicis del 2011, implementava significatives restriccions a la contractació. Per això, a mesura que vencien aquests contractes d'explotació, per no haver de fer front a noves licitacions de gran volum econòmic els compromisos de futur de les quals no podia assumir, l'ACA optà, de manera transitòria, per adjudicar els contractes de serveis essencials i/o de prestació obligatòria per períodes i imports reduïts mitjançant el procediment negociat i contractes menors.

21. Per al casos dels expedients 13 i 17, a parer de la Sindicatura no queden suficientment sustentats els motius de serveis complementaris i d'especificitat tècnica en què l'ACA va fonamentar l'aplicació del procediment negociat. En el cas de l'expedient 13, no és clar que les actuacions complementàries hagin estat causades per circumstàncies imprevisibles mentre que, en el cas de l'expedient 17, sembla que podien haver altres empreses que podien efectuar el subministrament que es contractava.
22. Per als casos dels expedients 19 i 20 l'ACA va convidar tres empreses però les exclusions per no acreditar la solvència econòmica o tècnica requerides, o per presentar l'oferta fora de termini, requerien que l'ACA hagués ampliat el nombre de sol·licituds per disposar del mínim de tres ofertes capacitades.
23. Els PCAP dels vuit contractes preveuen criteris de negociació però en els expedients no hi consta cap document que evidenciés que s'havia portat a terme la negociació.

Observacions als contractes menors (epígraf 2.7.3.4)

24. L'expedient 24 no correspon realment a un contracte menor sinó a un expedient de reconeixement de deute que suposa regularitzar, entre desembre del 2011 i gener del 2012, uns serveis prestats entre el març i l'abril del 2011 per als qual l'ACA no havia seguit el procediment i els tràmits mínims que requeria la tramitació com a contracte menor.
25. Per als expedients 26, 28, 29, 30 i 32, corresponents a contractes menors en concepte de serveis d'explotació de sistemes de sanejament, els és d'aplicació l'observació 20 anterior. A més, de manera més concreta, cal remarcar que la tramitació de l'expedient 28 es va endarrerir fins al punt que la formalització del contracte menor va ser posterior a la prestació del servei.

Observacions a la comunicació al Registre públic de contractes (epígraf 2.7.3.7)

26. Dels vint-i quatre expedients que calia haver comunicat al Registre de contractes, un no es va comunicar (expedient 8) i en dotze casos la comunicació es va fer superant els terminis establerts en la normativa.

3.2. RECOMANACIONS

Les recomanacions que es desprenen del treball de fiscalització realitzat es detallen en els subapartats següents.

3.2.1. Comptes anuals

Immobilitzat material propi (epígraf 2.2.1)

1. Cal donar d'alta els actius del laboratori d'Abrera que corresponien a l'extinta empresa pública ATLL i que per mitjà de la Resolució del conseller d'Economia i Coneixement del 14 de juny del 2013 van ser adscrits a l'ACA. Amb tot, si bé es disposa de l'inventari dels béns objecte de l'adscripció, la manca de valoració de l'inventari i la manca de formalització de l'acta de recepció d'actius per la Intervenció General expliquen la manca de registre comptable d'aquests actius per part de l'ACA.
2. En relació amb l'observació 2, referent a l'aturada d'instal·lacions des del 2011, cal que l'ACA implementi un pla sistemàtic de control del deteriorament per aturades d'instal·lacions que haurà de donar lloc i sustentar la correcció de la provisió per deteriorament dotada per als casos d'aturades temporals i, en els casos d'aturada definitiva, al possible desmantellament d'instal·lacions i a la corresponent baixa de l'immobilitzat.
3. Cal que l'ACA dugui a terme una anàlisi específica d'un conjunt d'inversions anteriors al 2008 corresponents a pous i altres instal·lacions d'abastament. Aquestes inversions, amb un valor net a 31 de desembre del 2013 de 94,89 M€, haurien de ser analitzades per delimitar si algunes podrien estar fora de servei i, per tant, caldria que se'n dotés la corresponent provisió per deteriorament.

Deutors i altres comptes a cobrar (epígraf 2.2.5)

4. En relació amb la provisió d'insolvències caldria que l'ACA, a l'efecte de mostrar amb major fidelitat la situació econòmica real, es plantejés la necessitat de comptabilitzar provisions també per a determinats casos de deutors públics, seguint un criteri de provisió econòmic.

En el tancament de l'exercici 2013, en la nota de la Memòria on l'ACA detalla els components de Deutors varis, diferencia un nou concepte, Deutors fons europeus, que presenta un saldo de 12,45 M€ corresponent a la liquidació final i al tancament de sis projectes concrets. Tenint en compte que els fons procedents de la Unió Europea arriben a l'ACA mitjançant la Generalitat de Catalunya i que per aquest motiu l'ACA recull el pendent de cobrar d'aquests fons en el concepte Deutors Generalitat de Catalunya cal, per homogeneïtat, no recollir diferenciadament certs saldos com a Deutors fons europeus.

5. Formant part dels Deutors varis i en el concepte Altres deutors, el 31 de desembre del 2013 hi havia saldos deutors diversos i d'Administracions locals que, per un total de 7,60 M€, presentaven antiguitats significatives (entre 2002 i 2009). Cal que l'ACA faci una anàlisi de detall de la situació d'aquests saldos antics per decidir-ne la possible regularització.

Operacions de cobertura i el seu cost financer (epígrafs 2.2.9 i 2.3.8)

6. La imputació amb signe negatiu que en concepte d'Operacions de cobertura hi ha en el Patrimoni net correspon a la valoració de l'import a què l'ACA hauria de fer front per liquidar, al tancament de l'exercici i de manera anticipada, les operacions de cobertura vives. Aquest import es va reduir d'11,38 M€ a finals del 2012 a 6,85 M€ a finals del 2013. Tenint en compte aquesta evolució i la pèrdua financera que aquestes operacions de cobertura generen, i que es manté encara per sobre dels 4 M€ anuals, cal que l'ACA analitzi la possibilitat i la conveniència de cancel·lar-les anticipadament.

Creditors i altres comptes a pagar (epígraf 2.2.13)

7. El concepte Creditors per pagaments ordenats inclou saldos a 31 de desembre del 2013 amb antiguitats entre 1993 i 2008 per un total de 4,49 M€. Cal que l'ACA dugui a terme una anàlisi individualitzada dels saldos de major antiguitat per, si escaigués, regularitzar-los.

Despeses de l'activitat ordinària d'explotació (epígraf 2.3.3)

8. Pel que fa a les despeses d'Explotacions d'infraestructures del cicle de l'aigua l'ACA, en els exercicis 2010 i 2011, mantenia un control de la despesa per cada instal·lació o centre d'activitat mentre que, a partir del 2012, i sobretot el 2013, l'ACA va passar a un control d'ens locals competents, alguns dels quals podien concentrar l'explotació de diverses instal·lacions i fins i tot d'un nombre important d'elles. Cal que l'ACA torni a disposar de controls de despesa per instal·lació o centre d'activitat per no perdre informació de detall.

3.2.2. Contractació

9. Cal establir els procediments i controls adients perquè es compleixin els terminis previstos en la normativa de contractació en les diferents fases de la tramitació dels expedients i, concretament, en relació amb la publicitat de l'adjudicació o de la formalització de contracte (epígrafs 2.7.3.1 i 2.7.3.3). A més, cal establir els controls necessaris perquè es garanteixi el compliment dels tràmits de la Instrucció interna de l'ACA per a la contractació menor, o revisar-ne el contingut per adaptar-lo als procediments interns que efectivament es porten a terme (vegeu l'epígraf 2.7.3.4).

4. ANNEXOS

4.1. COMPTES ANUALS

Els comptes anuals juntament amb els informes d'auditoria estan publicats al lloc web de la Sindicatura de Comptes de Catalunya (www.sindicatura.cat).

4.2. DETALL D'ALTES PER INSTAL·LACIONS DE SANEJAMENT EN RÈGIM DE CONCESSIÓ

Instal·lació o actiu en concessió	Conca (a)	2011	2012 (b)	2013 (b)
EDAR de Montví de Baix (Moià)	Llobregat Nord	556.208	0	0
EDAR de Guardiola de Berguedà	Llobregat Nord	99.439	0	0
EDAR de Torrent (Terrassa)	Ter-Daró	494.524	0	0
EDAR de les Planes (Garrotxa)	Ter-Daró	47.092	0	0
Col·lectors i EDAR de Flaçà i Sant Joan de Mollet	Ter-Daró	0	1.252.932	35.019
EDAR de Font-Rubí (Camprodon)	Ter-Daró	0	727.193	89.342
Col·lectors i EDAR de Queralbs	Ter-Daró	0	682.421	17.493
EDAR de Bonmatí	Ter-Daró	0	663.934	33.020
Col·lectors i EDAR de Serra de Daró	Ter-Daró	0	659.073	917
EDAR de Melianta (Fontcoberta)	Ter-Daró	0	646.394	34.666
Col·lectors i EDAR de Rupià	Ter-Daró	0	646.188	43.546
EDAR de Mas Masó (Sant Jordi Desvalls)	Ter-Daró	0	599.968	29.232
Col·lectors i EDAR de Valfogona de Ripollès	Ter-Daró	0	573.414	36.862
EDAR de Llambilles	Ter-Daró	0	570.451	4.276
Col·lectors i EDAR d'Ogassa	Ter-Daró	0	559.989	66.876
EDAR de Parlavà	Ter-Daró	0	547.677	52.201
Col·lectors i EDAR de la Pera	Ter-Daró	0	545.313	6.186
Sistema de sanejament d'Ullastret	Ter-Daró	0	529.005	18.635
Col·lectors en alta per al sanejament de Casavells (Corçà)	Ter-Daró	0	486.683	0
Col·lectors en alta per al sanejament de Sant Sadurní de l'Heura	Ter-Daró	0	394.486	3.444
EDAR de Pardines	Ter-Daró	0	302.158	22.613
Col·lectors i EDAR de Quart, Palol d'Onyar i la Creueta	Ter-Daró	0	0	2.426.776
EDAR de Terrafortuna (Vidreres)	Tordera	0	0	1.642.393
Col·lectors en alta per al sanejament de Fornells de la Selva	Ter-Daró	0	0	1.587.982
Col·lectors i EDAR de Monistrol de Calders	Llobregat Nord	0	0	1.346.980
Sistema de sanejament de Pantans de Montbarbat (Maçanet de la Selva)	Tordera	0	0	754.912
Col·lectors i EDAR de Gósol	Llobregat Nord	0	0	729.041
EDAR de Can Ram (Sant Pere de Vilamajor)	Tordera	0	0	681.240
Col·lectors i EDAR de Vilallonga de Ter	Ter-Daró	0	0	668.622
EDAR de Prats de Rei	Llobregat Nord	0	0	607.506
EDAR de Riucclar (Massanes)	Tordera	0	0	525.661
EDAR de Massanes	Tordera	0	0	475.502
EDAR de Campins	Tordera	0	0	458.189
EDAR de Pertegàs (Fogars de Montclús)	Tordera	0	0	400.221
EDAR de Montmajor	Llobregat Nord	0	0	399.161
Obres d'eliminació d'aigües blanques als col·lectors de Camprodon	Ter-Daró	0	0	351.423
EDAR d'El Guixaró (Casserres)	Llobregat Nord	0	0	235.481
Col·lector i EDAR de La Nou de Berguedà	Llobregat Nord	0	0	231.217
Col·lector i EDAR de Sant Pere Sallavinera	Llobregat Nord	0	0	182.329
Totals		1.197.263	10.387.279	14.198.964

Imports en euros.

Font: Documentació facilitada per l'ACA per a la fiscalització.

Notes:

- Les instal·lacions o actius en concessió pertanyen a tres conques diferents per a cadascuna de les quals es va formalitzar en els exercicis 2003 i 2005 el contracte de concessió d'obra pública (redacció de projecte, execució d'obres i explotació).
- Les altes d'instal·lacions del 2012 no incorporaven el cost de certes modificacions, ni determinats components de cost per redacció dels projectes o per escomeses. En el 2013 s'afegeixen aquests costos a les altes del 2012.

4.3. QUADRE D'EVOLUCIÓ 2010-2013 DELS COMPONENTS DEL CÀNON DE L'AIGUA (VALORS BASE, LÍMITS I COEFICIENTS DELS TRAMS)

Preus	Volum	2010	2011 Del 30 de juliol al 30 de setembre	Volum	2011 De l'1 d'octubre al 31 de desembre	Volum	2012 Des del 23 de març	2013
Domèstics								
Tarifa social			0,3999 €/m³		0,3999 €/m³		0,3999 €/m³	0,3999 €/m³
Tram ordinari	<= 10m³	0,3999 €/m³	0,4179 €/m³	<= 9m³	0,4339 €/m³	<= 9m³	0,4469 €/m³	0,4469 €/m³
Tram 2	> 10m³ i <= 18m³	0,4236 €/m³ x 2	0,4427 €/m³ x 2	> 9m³ i <= 15m³	0,4596 €/m³ x 2	> 9m³ i <= 15m³	0,5147 €/m³ x 2	0,5147 €/m³ x 2
Tram 3	> 18m³	0,4236 €/m³ x 5	0,4427 €/m³ x 5	> 15m³	0,4596 €/m³ x 5	> 15m³ i <= 18m³	0,5147 €/m³ x 5	0,5147 €/m³ x 5
Tram 4						> 18m³	0,5147 €/m³ x 8	0,5147 €/m³ x 8
Industrials								
Indústria general		0,1340 €/m³	0,1400 €/m³		0,1454 €/m³		0,1498 €/m³	0,1498 €/m³
Indústria específica		0,5255 €/m³	0,5491 €/m³		0,5702 €/m³		0,5873 €/m³	0,5873 €/m³
Matèries en suspensió		0,4060 €/kg	0,4243 €/kg		0,4405 €/kg		0,4537 €/kg	0,4537 €/kg
Matèries inhibidores		9,6327 €/kg equitox	10,0662 €/kg equitox		10,4515 €/kg equitox		10,7650 €/kg equitox	10,7650 €/kg equitox
Matèries oxidables		0,8122 €/kg	0,8487 €/kg		0,8812 €/kg		0,9076 €/kg	0,9076 €/kg
Sals solubles		6,4979 €/Sm³/cm	6,7903 €/Sm³/cm		7,0502 €/Sm³/cm		7,2617 €/Sm³/cm	7,2617 €/Sm³/cm
Nitrogen		0,6166 €/kg	0,6443 €/kg		0,6690 €/kg		0,6891 €/kg	0,6891 €/kg
Fòsfor		1,2334 €/kg	1,2889 €/kg		1,3382 €/kg		1,3783 €/kg	1,3783 €/kg

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes d'acord amb les lleis de pressupostos corresponents als exercicis 2010, 2011 i 2012, d'acord amb el decret que prorroga al 2013 els pressupostos del 2012 i d'acord amb les lleis de mesures fiscals i financeres per als exercicis 2011 i 2012.

Els límits de volum dels trams dels preus domèstics han presentat increments a aplicar des de l'octubre del 2011 i des del març del 2012. A més, des de finals de juliol del 2011 era d'aplicació la tarifa social i des de finals del març del 2012, el tram 4. Amb tot, els increments percentuals que es presenten a continuació es refereixen únicament als valors base del gravamen.

Preus	Increment 2010-2011 %	Increment 2011-2012 %	Increment 2012-2013 %
Domèstics			
Tram ordinari	8,5	3,0	-
Tram 2	8,5	12,0	-
Tram 3	8,5	12,0	-
Industrials	8,5	3,0	-

4.4. QUADRE D'EVOLUCIÓ 2010-2013 DELS VOLUMS FACTURATS D'AIGUA

Any	Volum domèstic	Volum industrial	Total volum	Variació interanual (%)
2009	398.427.339	271.364.703	669.792.042	(2,2)
2010	398.554.684	272.585.531	671.140.215	0,2
2011	397.495.491	269.581.876	667.077.367	(0,6)
2012	397.523.841	269.830.878	667.354.719	0,0
2013	386.369.222	264.330.220	650.699.442	(2,5)

Dades en metres cúbics.

Font: Elaborat per la Sindicatura de Comptes segons la informació facilitada per l'ACA.

4.5. LIQUIDACIONS PRESSUPOSTÀRIES DELS EXERCICIS 2011, 2012 I 2013 PER CAPÍTOLS I ARTICLES

Liquidació pressupostària de l'exercici 2011

Pressupost d'ingressos		Pressupost (A)	Liquidació (B)	Desviacions* (B-A)
Capítol III	Taxes, béns i altres ingressos	365.626.659	375.945.564	10.318.905
Article 31	Prestació de serveis	176.900	294.029	117.129
Article 32	Taxes	1.500.000	1.330.657	(169.343)
Article 34	Altres tributs	361.648.401	373.063.067	11.414.666
Article 38	Reintegraments	51.358	172.677	121.319
Article 39	Altres ingressos	2.250.000	1.085.134	(1.164.866)
Capítol V	Ingressos patrimonials	25.907	128.356	102.449
Article 52	Interessos de dipòsit	1.000	106.300	105.300
Article 54	Ingressos patrimonials no financers	24.907	22.056	(2.851)
Capítol VI	Alienació inversions reals	1.600.000	-	(1.600.000)
Article 60	Alienació terrenys	1.600.000	-	(1.600.000)
Capítol VII	Transferències de capital	12.445.349	19.511.873	7.066.524
Article 76	D'ens i corporacions locals	3.867.704	5.989.719	2.122.015
Article 77	D'empreses privades	168.164	569.157	400.993
Article 79	De l'exterior	8.409.481	12.952.997	4.543.516
Capítol VIII	Variacions d'actius financers	10.535.118	10.535.118	-
Article 83	Aportacions de capital i altres fons propis d'entitats del sector públic	10.535.118	10.535.118	-
Capítol IX	Variació de passius financers	191.669.796	100.977.888	(90.691.908)
Article 91	Préstecs en euros	191.669.796	100.977.888	(90.691.908)
Total Pressupost d'ingressos		581.902.829	507.098.799	(74.804.030)

Pressupost de despeses		Pressupost (A)	Liquidació (B)	Desviacions* (B-A)
Capítol I	Remuneracions de personal	32.844.000	31.519.080	(1.324.920)
Article 12	Personal funcionari	390.839	335.594	(55.245)
Article 13	Personal laboral	25.567.161	24.131.635	(1.435.526)
Article 16	Assegurances i cotitzacions socials	6.886.000	7.051.850	165.850
Capítol II	Despeses de béns corrents i serveis	234.312.098	202.124.042	(32.188.056)
Article 20	Lloguers i cànon	2.210.056	2.221.838	11.782
Article 21	Conservació i reparació	8.250.160	5.949.737	(2.300.423)
Article 22	Material, subministraments i altres	21.529.833	13.031.352	(8.498.481)
Article 23	Indemnitzacions per raó del servei	696.000	632.663	(63.337)
Article 25	Prestació de serveis amb mitjans aliens	201.626.049	180.288.452	(21.337.597)
Capítol III	Despeses financeres	52.081.845	43.281.940	(8.799.905)
Article 31	Préstecs en euros	52.081.845	39.040.923	(13.040.922)
Article 34	Altres despeses financeres	-	4.241.016	4.241.016
Capítol IV	Transferències corrents	75.000	-	(75.000)
Article 46	A ens i corporacions locals	75.000	-	(75.000)
Capítol VI	Inversions reals	56.394.854	38.668.363	(17.726.491)
Article 61	Inversions en edificis i altres construccions	1.319.936	1.319.936	-
Article 62	Inversions en maquinària, instal·lacions i utilitatge	2.495.358	1.443.478	(1.051.880)
Article 64	Inversions en mobiliari i estris	30.000	260	(29.740)
Article 65	Inversions en equips procés de dades	64.632	1.165	(63.467)
Article 66	Inversions en béns destinats a l'ús general	51.560.126	35.178.431	(16.381.695)
Article 68	Inversions en immobilitzat immaterial	924.802	725.092	(199.710)
Capítol VII	Transferències de capital	14.525.236	4.633.066	(9.892.170)
Article 76	A ens i corporacions locals	14.525.236	4.633.066	(9.892)
Capítol IX	Variació de passius financers	191.669.796	148.713.020	(42.956.776)
Article 91	Amortització de préstecs en euros	191.669.796	148.713.020	(42.956.776)
Total Pressupost de despeses		581.902.829	468.939.511	(112.963.318)

Liquidació pressupostària de l'exercici 2012

Pressupost d'ingressos		Pressupost (A)	Liquidació (B)	Desviacions * (B-A)
Capítol III	Taxes, béns i altres ingressos	456.480.172	433.683.786	(22.796.386)
Article 31	Prestació de serveis	178.102	308.059	129.957
Article 32	Taxes	1.200.000	1.154.870	(45.130)
Article 34	Altres tributs	453.452.070	429.173.360	(24.278.710)
Article 38	Reintegraments	-	252.159	252.159
Article 39	Altres ingressos	1.650.000	2.795.338	1.145.338
Capítol V	Ingressos patrimonials	26.000	205.700	179.700
Article 52	Interessos de dipòsit	1.000	183.072	182.072
Article 54	Ingressos patrimonials no financers	25.000	22.629	(2.371)
Capítol VI	Alienació inversions reals	-	42.846.333	42.846.333
Article 60	Alienació terrenys	-	573.011	573.011
Article 61	Alienació edificis i altres construccions	-	42.273.323	42.273.323
Capítol VII	Transferències de capital	10.107.818	(14.488.513)	(24.596.331)
Article 71	De l'administració de la Generalitat	9.707.700	-	(9.707.700)
Article 76	D'ens i corporacions locals	-	9.507	9.507
Article 77	D'empreses privades	65.000	(165.249)	(230.249)
Article 79	De l'exterior	335.118	(14.332.771)	(14.667.889)
Capítol VIII	Variacions d'actius financers	13.856.001	12.033.010	(1.822.991)
Article 83	Aportacions de capital i altres fons propis d'entitats del sector públic	13.856.001	11.907.711	(1.948.290)
Article 89	Altres variacions d'actius financers	-	125.299	125.299
Capítol IX	Variació de passius financers	145.156.550	317.478.634	172.322.084
Article 91	Préstecs en euros	145.156.550	317.478.634	172.322.084
Total Pressupost d'ingressos		625.626.541	791.758.950	166.132.409

Pressupost de despeses		Pressupost (A)	Liquidació (B)	Desviacions * (B-A)
Capítol I	Remuneracions de personal	31.379.712	29.048.370	(2.331.342)
Article 12	Personal funcionari	380.940	254.087	(126.853)
Article 13	Personal laboral	24.352.710	22.071.573	(2.281.137)
Article 16	Assegurances i cotitzacions socials	6.646.062	6.722.710	76.648
Capítol II	Despeses de béns corrents i serveis	197.250.144	170.678.120	(26.572.024)
Article 20	Lloguers i cànon	2.106.138	2.093.095	(13.043)
Article 21	Conservació i reparació	3.193.089	1.091.770	(2.101.319)
Article 22	Material, subministraments i altres	10.084.780	7.421.709	(2.663.071)
Article 23	Indemnitzacions per raó del servei	668.130	283.659	(384.471)
Article 25	Prestació de serveis amb mitjans aliens	181.198.007	159.787.887	(21.410.120)
Capítol III	Despeses financeres	62.167.811	50.888.877	(11.278.934)
Article 31	Préstecs en euros	48.376.171	49.168.096	791.925
Article 34	Altres despeses financeres	13.791.640	1.720.781	(12.070.859)
Capítol VI	Inversions reals	30.691.451	17.868.343	(12.823.108)
Article 61	Inversions en edificis i altres construccions	1.319.936	1.319.936	-
Article 62	Inversions en maquinària, instal·lacions i utilitatge	500.000	97.726	(402.274)
Article 65	Inversions en equips procés de dades	100.000	-	(100.000)
Article 66	Inversions en béns destinats a l'ús general	28.365.345	16.450.680	(11.914.665)
Article 68	Inversions en immobilitzat immaterial	406.170	-	(406.170)
Capítol VII	Transferències de capital	8.133.001	4.938.178	(3.194.823)
Article 76	A ens i corporacions locals	8.133.001	4.938.178	(3.194.823)
Capítol IX	Variació de passius financers	296.004.421	515.029.431	219.025.010
Article 91	Amortització de préstecs en euros	296.004.421	515.029.431	219.025.010
Total Pressupost de despeses		625.626.541	788.451.319	162.824.778

Liquidació pressupostària de l'exercici 2013

Pressupost d'ingressos		Pressupost (A)	Liquidació (criteri de meritació)	Liquidació (criteri d'actes administratius dictats) (B)	Desviacions* (B-A)
Capítol III	Taxes, béns i altres ingressos	456.480.172	422.280.090	422.093.470	(34.386.702)
Article 31	Prestació de serveis	178.102	1.937.150	1.937.150	1.759.048
Article 32	Taxes	1.200.000	1.070.138	1.070.138	(129.862)
Article 34	Altres tributs	453.452.070	417.881.128	417.694.508	(35.757.562)
Article 38	Reinteguments	-	35.509	35.509	35.509
Article 39	Altres ingressos	1.650.000	1.356.165	1.356.165	(293.835)
Capítol V	Ingressos patrimonials	26.000	2.246.420	2.246.420	2.220.420
Article 52	Interessos de dipòsit	1.000	304.069	304.069	303.069
Article 54	Ingressos patrimonials	-	1.932.849	1.932.849	1.932.849
Article 54	Ingressos patrimonials no financers	25.000	9.502	9.502	(15.498)
Capítol VII	Transferències de capital	10.107.818	205.204	13.666.020	3.558.202
Article 71	De l'administració de la Generalitat	9.707.700	-	-	(9.707.700)
Article 76	D'ens i corporacions locals	-	41.944	41.944	41.944
Article 77	D'empreses privades	65.000	47.191	47.191	(17.809)
Article 79	De l'exterior	335.118	116.069	13.576.885	13.241.767
Capítol VIII	Variacions d'actius financers	13.856.001	-	-	(13.856.001)
Article 83	Aportacions de capital i altres fons propis d'entitats del sector públic	13.856.001	-	-	(13.856.001)
Capítol IX	Variació de passius financers	145.156.550	-	-	(145.156.550)
Article 91	Préstecs en euros	145.156.550	-	-	(145.156.550)
Total Pressupost d'ingressos		625.626.541	424.731.715	438.005.910	(187.620.631)
Pressupost de despeses		Pressupost (A)	Liquidació (criteri de meritació)	Liquidació (criteri d'actes administratius dictats) (B)	Desviacions* (B-A)
Capítol I	Remuneracions de personal	31.379.712	28.150.183	28.150.183	(3.229.529)
Article 12	Personal funcionari	380.940	241.601	241.601	(139.339)
Article 13	Personal laboral	24.352.710	21.133.188	21.133.188	(3.219.522)
Article 16	Assegurances i cotitzacions socials	6.646.062	6.775.395	6.775.395	129.333
Capítol II	Despeses de béns corrents i serveis	197.250.144	163.716.171	143.959.672	(53.290.472)
Article 20	Lloguers i cànon	2.106.138	1.225.608	1.225.608	(880.530)
Article 21	Conservació i reparació	3.193.089	695.520	695.520	(2.497.569)
Article 22	Material, subministraments i altres	10.084.780	4.432.249	5.080.380	(5.004.472)
Article 23	Indemnitzacions per raó del servei	668.130	214.546	214.546	(453.584)
Article 25	Prestació de serveis amb mitjans aliens	181.198.007	157.148.248	136.743.690	(44.454.317)
Capítol III	Despeses financeres	62.167.811	43.750.441	43.213.795	(18.954.016)
Article 31	Préstecs en euros	48.376.171	40.265.219	39.728.573	(8.647.598)
Article 34	Altres despeses financeres	13.791.640	3.485.223	3.485.223	(10.306.417)
Capítol IV	Transferències corrents	-	-	18.327	18.327
Article 46	A ens i corporacions locals	-	-	18.327	18.327
Capítol VI	Inversions reals	30.691.451	4.274.293	10.453.267	(20.238.184)
Article 61	Inversions en edificis i altres construccions	1.319.936	827.863	827.863	(492.073)
Article 62	Inversions en maquinària, instal·l. i utilitatge	500.000	102.876	102.876	(397.124)
Article 64	Inversions en mobiliari i estris	-	500	500	500
Article 65	Inversions en equips procés de dades	100.000	856	856	(99.144)
Article 66	Inversions en béns destinats a l'ús general	28.365.345	3.342.198	9.521.172	(18.844.173)
Article 68	Inversions en immobilitzat immaterial	406.170	-	-	(406.170)
Capítol VII	Transferències de capital	8.133.001	95.903	5.894.467	(2.238.534)
Article 76	A ens i corporacions locals	8.133.001	95.903	5.894.467	(2.238.534)
Capítol IX	Variació de passius financers	296.004.421	137.869.171	137.869.171	(158.135.250)
Article 91	Amortització de préstecs en euros	296.004.421	137.041.308	137.041.308	(158.963.113)
Article 95	Altres variacions de passius financers	-	827.863	827.863	827.863
Total Pressupost de despeses		625.626.541	377.856.164	369.558.883	(256.067.658)

Imports en milers d'euros.

Font: Memòries dels exercicis 2011, 2012 i 2013 de l'ACA.

* La Liquidació pressupostària presentada per l'ACA no recull la columna de desviacions; s'ha afegit per facilitar la comprensió de la liquidació i el seguiment dels comentaris de la fiscalització.

5. TRÀMIT D'AL·LEGACIONS

D'acord amb la normativa vigent, el projecte d'informe de fiscalització va ser tramès a l'Agència Catalana de l'Aigua el 12 d'abril del 2016 per complir el tràmit d'al·legacions.

5.1. AL·LEGACIONS REBUDES

L'escrit d'al·legacions presentat per l'Agència Catalana de l'Aigua a la Sindicatura de Comptes es reproduïx literalment a continuació.

Els annexos de l'1 al 8 als quals fan referència les al·legacions resten dipositats en els arxius de la Sindicatura.

Agència Catalana
de l'Aigua
Provença, 204-208
08036 Barcelona
Tel. 93 567 28 00
Fax 93 567 27 80
NIF Q 0801031 F
SC 2011-2012-2013

Sr. Miquel Salazar Canalda
Síndic
Sindicatura de Comptes de Catalunya
Av. Litoral 12-14
08005 Barcelona

Senyor,

Em plau trametre-us les al·legacions de l'ACA a l'informe de fiscalització 46/2014-B de regularitat relatiu a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), corresponent als exercicis 2011, 2012 i 2013, rebut el passat 12 d'abril de 2016.

Atentament,

Jordi Agustí i Vergés
Director

Barcelona, 28 d'abril de 2016
FCX/raf

Al·legacions de l'ACA a l'informe de fiscalització 46/2014-B de regularitat relatiu a l'Agència Catalana de l'Aigua (ACA), corresponent als exercicis 2011, 2012 i 2013.

El passat 12 d'abril de 2016, la Sindicatura de Comptes de Catalunya va remetre a l'Agència Catalana de l'Aigua l'informe de referència, atorgant-li un termini de 15 dies hàbils per a realitzar les al·legacions corresponents.

Un cop revisat l'esmentat informe, l'Agència Catalana de l'Aigua considera convenient formular les al·legacions o aportar la informació complementària que es considera necessari posar en coneixement.

Per a major claredat, per a cada al·legació, en primer lloc es reproduïx l'observació/recomanació formulada per la Sindicatura i a continuació es formula l'al·legació pròpiament dita o s'aporta aquesta informació addicional que es considera necessari posar en coneixement dels destinataris d'aquest informe.

PRIMERA AL·LEGACIÓ

Apartat Conclusions – 3.1.1 – 2 (Opinió i observacions relatives al comptes anuals)

Durant el 2011 han deixat de funcionar set instal·lacions. El cost total activat de les set instal·lacions és de 15,18 M€ (i el valor net d'amortitzacions acumulades a 31 de desembre del 2011, 12,02 M€). Amb l'aturada, ja al tancament del 2011 calia haver dotat una provisió per deteriorament que cobris el valor net, total o parcialment, segons el temps que es pogués preveure que estarien sense funcionar, entenent que es tracta d'aturades temporals. En 2013, l'ACA ha dotat una provisió de deteriorament, de 6,97 M€, per a les dues principals instal·lacions aturades des del 2011. Amb tot, hauria d'haver dotat també, total o parcialment, el valor net de les cinc altres instal·lacions que a 31 de desembre del 2013 presenten un valor net de 3,63 M€. A més, des de mitjans del 2012 s'ha aturat una altra instal·lació i no s'ha dotat cap provisió respecte del seu valor net que a 31 de desembre del 2013 és de 6,91 M€. (vegeu l'observació en l'apartat Deteriorament de l'epígraf 2.2.2).

Apartat Recomanacions – 3.2.1 – 2 (Recomanacions relatives al comptes anuals – Immobilitzat material propi – epígraf 2.2.1)

En relació amb l'observació 2 referent a l'aturada d'instal·lacions des del 2011, cal que l'ACA implementi un pla sistemàtic de control del deteriorament per aturades d'instal·lacions que haurà de donar lloc i sustentar la correcció de la provisió per deteriorament dotada per als casos d'aturades temporals i, en els casos d'aturada definitiva, el possible desmantellament d'instal·lacions i la corresponent baixa de l'immobilitzat.

Al·legació de l'ACA

En el decurs de l'any 2015 l'ACA ha efectuat una revisió de les instal·lacions de tractament dels fangs derivats de la depuració i, especialment, dels assecatges tèrmics. La revisió conclou que no es preveu que reverteixin les circumstàncies per tal que a curt termini aquestes instal·lacions puguin entrar novament en servei. En conseqüència, en l'exercici 2015 s'ha enregistrat la provisió en concepte de deteriorament per l'import del valor net comptable d'aquestes plantes.

SEGONA AL·LEGACIÓ

Apartat Conclusions – 3.1.3 – 13 (Observacions relatives al Pla de viabilitat – epígraf 2.5)

L'octubre del 2011 es presenta el Pla econòmic i financer 2011-2014 (PEF) de l'ACA amb cinc eixos: incrementar el cànon de l'aigua, reduir despeses d'explotació i despeses d'estructura, congelar les inversions compromeses, millorar l'eficiència i reordenar l'endeutament. En l'epígraf 2.5 es presenta l'anàlisi de seguiment del PEF i de la reestructuració de l'endeutament. En aquest apartat es destaquen els aspectes més rellevants que es desprenen de la reestructuració i refinançament autoritzat per l'Acord de Govern del 20 de març del 2012:

- S'ha produït un desplaçament del venciment de quotes de préstecs cap a exercicis posteriors, alleujant la concentració de venciments que estaven previstos entre el 2011 al 2014. Els venciments tornaran a presentar concentracions significatives en els exercicis 2015 a 2017.
- Els contractes de reestructuració es formalitzen a un tipus màxim de l'Euríbor més un marge del 4,37% que podia variar entre el 4%, 4,5% i 5%, en funció de les qualificacions creditícies de la Generalitat de Catalunya que fessin les agències de ràting. A la pràctica, des de l'inici de la reestructuració el marge aplicat és el 5%, quan fins llavors les operacions presentaven una mitjana d'aquest marge al voltant de l'1,5% o l'1,8%. Això ha suposat que les operacions que han estat objecte de reestructuració presentin en 2012 i 2013 un cost financer de 25,25 M€ i 25,46 M€, respectivament, quan en 2011, abans de ser reestructurades, el seu cost financer va ser de 16,83 M€.
- Les comissions de reestructuració han estat del 2% del total reestructurat, el que suposa unes comissions de 10,73 M€ que, en comptabilitat, es reconeixen entre els exercicis 2012 i 2017 en funció dels venciments del deute reestructurat. A més la reestructuració ha generat despeses i comissions de coordinació de 2,28 M€.

Al·legació de l'ACA

Les amortitzacions dels préstecs formalitzats per l'ACA que vencen en els anys 2015, 2016 i 2017 són:

2015: 197,14 M€

2016: 242,66 M€

2017: 220,73 M€

En l'any 2015 l'ACA ha retornat tot l'endeutament que ha vençut en aquesta anualitat, de tal manera que l'endeutament formalitzat ha passat de 869,23 M€ a 31 de desembre de 2014 a 672,08 M€ a 31 de desembre de 2015.

Així mateix, en l'any 2016 es preveu que l'ACA podrà retornar tot l'endeutament que venç en l'any 2016, sense cap tipus de refinançament. D'aquesta manera, l'endeutament formalitzat passarà de 672,08 M€ a 31 de desembre de 2015 a 429,42 M€ a 31 de desembre de 2016.

En l'any 2017 vencen 220,73 M€, dels quals 169,27 M€ durant el primer trimestre de l'any. Així no serà fins l'any 2017, en què l'ACA haurà de portar a terme la formalització de noves operacions financeres per a poder atendre part dels venciments que es produiran en el primer trimestre de 2017. L'ACA juntament amb la D.G. de

Política Financera Assegurances i Tresor estan analitzant diverses alternatives per a fer front a aquesta situació, tenint en consideració que l'ACA forma part del perímetre SEC i les limitacions que aquesta situació comporta.

TERCERA AL·LEGACIÓ

Apartat Conclusions – 3.1.5 (Observacions relatives a la contractació)

L'ACA durant el període 2011, 2012 i 2013 va adjudicar mil set-cents dotze contractes per un total de 102,17 M€. La fiscalització de la contractació s'ha centrat en una mostra de trenta-sis expedients i un import de 30,54 M€. Els resultats de la fiscalització es presenten en l'epígraf 2.7.3 i els corresponents subepígrafs. En aquest apartat de conclusions es presenten les observacions més significatives.

Al·legació de l'ACA

Pel que fa referència a la contractació de l'ACA es considera necessari posar de manifest els canvis que s'han dut a terme a partir de l'any 2011.

Des del maig de 2008 i fins l'any 2011 es va considerar que l'ACA tenia la consideració de poder adjudicador i que es regia pel que estableixen la Ley 30/2007, de 30 de octubre, de Contratos del Sector Público i la Ley 31/2007, de 30 de octubre, sobre procedimientos de contratación en los sectores del agua, la energía, los transportes y los servicios postales. D'acord amb aquest marc legislatiu, l'ACA es regia d'acord amb les Instruccions internes de Contractació aprovades pel Director de l'ACA el 28 d'abril de 2008, així com les diverses instruccions internes de l'ACA, basades en les Lleis 30/2007 i 31/2007. Així, en aquest període, els contractes de l'ACA es regien pel dret administratiu fins l'adjudicació i pel dret privat a partir de la seva execució.

Mitjançant la Resolució del Director de l'ACA de 16 de març de 2011, es van derogar instruccions internes fins aleshores vigents i es va establir que tots els expedients de contractació que s'iniciessin a partir d'aquella data, es tramitarien d'acord amb Llei 30/2007 de contractes del sector públic (*veure annex 1*).

Així mateix, el 21 de juny de 2011, el Gerent de l'ACA va dictar la Instrucció per la qual s'ordena l'exercici de la funció jurídica en l'Agència Catalana de l'Aigua, que té com a finalitat, entre altres, incrementar els controls jurídics sobre els diferents actes administratius de l'ACA amb caràcter previ a la seva formalització (*veure annex 2*).

El 5 juliol de 2011, el Consell d'Administració de l'ACA va aprovar la proposta d'acord del Director de l'ACA, mitjançant la qual es crea l'òrgan de control economicofinancer intern de l'ACA, que té com funcions, entre altres, la fiscalització prèvia dels expedients de contractació (*veure annex 3*).

El 25 de juliol de 2011, el Director de l'ACA va dictar Instrucció sobre el control previ de l'activitat contractual de l'Agència Catalana de l'Aigua tret dels contractes menors (*veure annex 4*).

El 26 de juliol de 2011, el Director de l'ACA va dictar Instrucció sobre la contractació menor de l'ACA (*veure annex 5*).

El 28 de juliol de 2011, el Director de l'ACA va dictar la resolució mitjançant la qual es regula composició de la mesa de contractació (*veure annex 6*).

Mitjançant la Llei 10/2011, del 29 de desembre, de simplificació i millorament de la regulació normativa, va quedar establert que el règim contractual de l'ACA s'havia de regir Real Decreto Legislativo 3/2011, de 14 de noviembre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Contratos del Sector Público. D'aquesta manera, per imperatiu de llei, el règim contractual de l'ACA quedava definitivament inclosa dins de l'àmbit de la contractació pública.

Així, des d'aleshores, la contractació de l'ACA s'ha regit pel Real Decreto Legislativo 3/2011, de 14 de noviembre, por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Contratos del Sector Público.

El 31 de desembre de 2012, el Director de l'ACA va dictar la Instrucció sobre la recepció de les obres (*veure annex 7*).

L'11 de novembre de 2013, el Director de l'ACA va dictar la Instrucció per la que es regulen les funcions del responsable del contracte (*veure annex 8*).

D'acord amb el que s'ha exposat anteriorment, en el període 2011-2013, l'ACA ha dut a terme un important procés d'adaptació del seu sistema contractual als processos i tramitacions propis de la contractació pública. Això ha comportat, entre altres, la modificació dels circuits administratius, l'adequació dels programaris informàtics i la modificació dels sistemes de validació i de control jurídic de les diferents tramitacions.

En aquest sentit, s'ha de posar de manifest que bona part de les observacions que formula la Sindicatura en relació als expedients de contractació analitzats, han anat quedant corregida en els nous expedients de contractació que s'han dut a terme a mesura que els diferents controls han anat quedant implementats.

QUARTA AL·LEGACIÓ

Finalment, l'ACA fa constar que dóna per rebudes les observacions i recomanacions efectuades per la Sindicatura en l'informe dels exercicis 2011, 2012 i 2013 i que en la mesura del possible, l'ACA adoptarà totes les recomanacions que es formulen en l'informe de referència.

Jordi Agustí i Vergés
Director
Barcelona, 28 d'abril de 2016
FCX/raf

5.2. TRACTAMENT DE LES AL·LEGACIONS

Les al·legacions formulades han estat analitzades i valorades per la Sindicatura de Comptes. El text del projecte d'informe no s'ha modificat perquè s'entén que les al·legacions són explicacions que confirmen la situació descrita inicialment.

